

«Фридом Банк Қазақстан» АҚ

Жекелеген қаржылық есептілік

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен қоса

МАЗМҰНЫ**БАСШЫАҒЫҚТЫҢ 2025 ЖЫАҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТААҒАН ЖЫАҒЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫАҒЫҚ ЕСЕПТІАІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІАІГІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМДЕМЕСІ****ТӘУЕАІСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРАҒЫҚ ЕСЕБІ****2025 ЖЫАҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТААҒАН ЖЫАҒЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫАҒЫҚ ЕСЕПТІАІК:**

Қаржыағық жағдай туралы жекелеген есеп.....	1
Пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп.....	2-3
Капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есеп.....	4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп.....	5-6

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫАҒЫҚ ЕСЕПТІАІККЕ ЕСКЕРТПЕАЕР:

1. Қызметтің сипаттамасы.....	7
2. Жекелеген қаржыағық есептілікті дайындау негізі.....	8
3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат.....	11
4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар.....	22
5. Ақша қаражаты мен оның баламалары.....	24
6. Қаржы ұйымдарындағы қаражат.....	25
7. Клиенттерге берілген кредиттер.....	26
8. Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар.....	33
9. Инвестициялық бағалы қағаздар.....	34
10. Негізгі құралдар.....	35
11. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер.....	36
12. Материалдық емес активтер.....	37
13. Елшілес ұйымдарға инвестициялар.....	37
14. Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар.....	38
15. Өзге де активтер.....	38
16. Салық салу.....	40
17. Қаржы ұйымдарының қаражаты.....	42
18. Клиенттердің қаражаты.....	42
19. «РЕПЮ» шарттары бойынша кредиторлық берешек.....	43
20. Реттелген борыш.....	44
21. Жалдау бойынша міндеттемелер.....	44
22. Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер.....	45
23. Басқа да міндеттемелер.....	45
24. Капитал.....	46
25. Таза пайыздық кіріс.....	47
26. Кредиттік зияндар бойынша шығыстар.....	48
27. Таза комиссиялық (зала) / кіріс.....	48
28. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда.....	49
29. Басқа да кірістер мен шығыстар.....	49
30. Персонал шығыстары.....	49
31. Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар.....	50
32. Ақцияға шаққандағы пайда.....	50
33. Шарттық және шартты міндеттемелер.....	51
34. Тәуекелдерді басқару.....	52
35. Әділ құнды бағалау.....	68
36. Байланысты тараптармен операциялар.....	72
37. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау.....	76
38. Капитал жеткіліктігі.....	77
39. Есепті күннен кейінгі оқиғалар.....	78

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМДЕМЕСІ**2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН**

Басшылық 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Фридом Банк Қазақстан» акционерлік қоғамының («Банк») қаржылық жағдайын анық көрсететін жекелеген қаржылық есептілікті және пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы, капиталдағы өзгерістер туралы және осы күні аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы тиісті жекелеген есептерді дайындауға, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес («ХҚЕСК») шығарған ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жекелеген қаржылық есептілікке (бұдан әрі - «жекелеген қаржылық есептілік») өзге де ескертпелерді анып көрсетуге жауапты болады.

Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- Есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдау және қолданылуын қамтамасыз ету;
- Ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырымдылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- Пайдаланушыларға түсіну үшін ХҚЕСК шығарған ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Банк қызметінің жекелеген қаржылық жағдайы мен қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Банктің өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- Банктегі ішкі бақылаудың сенімді және тиімді жүйесінің қызметін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Банк мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Банктің жекелеген қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және жекелеген қаржылық есептіліктің ХҚЕСК шығарған ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысан түріндегі есепті жүргізуге;
- Бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Банк активтерін сақтауды қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық орынды шараларды қолдануға; және
- Алаяқтық және басқа да құқық бұзушылық фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты болады.

Банктің 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы жекелеген қаржылық есептілігін Банк Басқармасы 2026 жылғы 30 сәуірде шығаруға бекітті және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Директорлар кеңесі мен жалғыз акционер кейіннен бекітуге тиіс.

Басқарма атынан:

Г.А. Ахметов
Басқарма Төрағасы

2026 жылғы 30 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

Д.К. Күбеева
Бас бухгалтер

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Фридом Банк Қазақстан» акционерлік қоғамының Акционері мен Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз «Фридом Банк Қазақстан» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Банк») жекелеген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп, пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, жекелеген қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған жекелеген қаржылық есептілік барлық елеулі қатынастарда 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дұрыс бейнелейді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Банкқа қатысты бухгалтерлер үшін Халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес қабылдаған *Кәсіби бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда)* (БХЭСК кодексі) сәйкес, жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігі аудитіне қолданылатын тәуелсіздік талаптарына және Қазақстан Республикасында жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға қатысты тәуелсізбіз. Біз сондай-ақ осы талаптарға және БХЭСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Аудиттің басты мәселелері

Аудиттің басты мәселелері – біздің кәсіптік пайымдауымызға сай ағымдағы кезең үшін жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болып табылған мәселелер. Бұл мәселелер жекелеген қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылған және біз бұл мәселелер жөнінде бөлек пікірімізді білдірмейміз. Төменде көрсетілген мәселеге қатысты тиісті мәселенің аудитіміздің барысында қалай қарастырылғанының сипаты осы контекстінде келтіріледі.

Біз есебіміздің «Аудитордың жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселеге де қатысты міндеттерді орындадық. Тиісінше, аудитімізге жекелеген қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде әзірленген рәсімдерді орындау жатады. Аудиторлық процедураларымыздың, соның ішінде төменде көрсетілген мәселені қарастыру барысында орындалған процедуралардың нәтижелері қоса беріліп отырған жекелеген қаржылық есептілік туралы аудиторлық пікірімізді білдірудің негізі болады.

Аудиттің басты мәселесі

Тиісті басты мәселе аудитіміздің барысында қалайша қарастырылды

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві

«Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервін бағалау Банк басшылығы пайымдауының басты аясы болып табылады. Актив алғаш рет танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаю факторларының анықталуы, дефолт ықтималдылығының және дефолт кезінде шығындар деңгейінің мәндерін айқындау пайымдауды, жорамалдар мен тарихи, ағымдағы және болжамды ақпаратты талдауды айтарлықтай пайдалану амалдарын қосатын процестер болып табылады.

Түрлі модельдер мен жорамалдарды пайдалану клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндардың бағалау резервіне айтарлықтай әсер ете алады.

Клиенттерге берілетін кредиттер сомасының маңыздылығына, сондай-ақ кәсіби пайымдаудың айтарлықтай пайдаланылуына байланысты күтілетін кредиттік зияндар резервін бағалау аудиттің басты мәселесі болды.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар туралы ақпарат, сондай-ақ Банк басшылығының күтілетін кредиттік зияндардың резервін бағалауға әдісі жекелеген қаржылық есептіліктің «*Маңызды есепті пайымдаулар мен бағалаулар*» 4-ескертпесінде, «*Клиенттерге берілген кредиттер*» 7-ескертпесінде және «*Тәуекелдерді басқару*» 34-ескертпесінде сипатталған.

Біздің аудиторлық процедуралар клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервін бағалау әдістемесін талдауды қамтыды. Біз сондай-ақ берешектің мерзімі өткен кезеңді және активтің кредиттік сапасының нашарлауы себебімен берешекті қайта құрылымдауды қамтитын актив бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсу және дефолттың болу факторларын анықтау процестерін бақылау құралдарына талдау және тестілеу жүргіздік.

Аудиторлық процедураларымыздың шеңберінде біз, іріктелген негізде, жорамалдарды талдап, Банк клиенттерге жиынтық негізде берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервін бағалау кезінде пайдаланған бастапқы деректерді тестіледік, оған берешекті өтеу бойынша нарықтық статистика және кепілде тұрған қамтамасыз етуді алу нәтижесінде дефолт бола қалған жағдайда шығындардың күтілетін өтелуі жатады.

Күтілетін кредиттік зияндар резервін дербес бағалауға қатысты, біз, іріктелген негізде, қарыз алушылар туралы қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ дефолт болған жағдайда кепілмен қамсыздандыруға өтелудің салынуы нәтижесінде Банк пайдаланған шығындарды өтеу сценарийін талдадық.

Біз сондай-ақ макроэкономикалық көрсеткіштерді таңдауды қоса алғанда, күтілетін кредиттік зияндарды бағалау моделінде Банк пайдаланған болжамды ақпаратқа талдау жасадық. Біз бастапқы деректерді ашық дерек көздеріндегі ақпаратпен салыстырдық және макротүзету коэффициентін математикалық тұрғыдан қайта есептедік.

Біз, іріктелген негізде, күтілетін кредиттік зияндар резервін қайта есептедік.

Біз жекелеген қаржылық есептілікке Ескертпелерде ашып көрсетілген клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві туралы ақпаратты талдадық.

Басқа да мәліметтер

Банктің 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы қаржылық есептілігінің аудитін 2025 жылғы 15 сәуірдегі бұл есептілікке қатысты түрлендірілмеген пікірін білдірген басқа аудитор жүргізді.

Банктің 2025 жылғы жылдық есебіне қосылған басқа да ақпарат

Басқа да ақпаратқа Банктің 2025 жылғы жылдық есебінде қамтылған ақпарат жатады, бірақ жекелеген қаржылық есептілік пен сол туралы біздің аудиторлық есебіміз жатпайды. Басқа да ақпарат үшін жауапкершілікті басшылық көтереді. Банктің 2025 жылғы Жылдық есебі, жорамалмен, бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Жекелеген қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа таралмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін тұжырымды ұсынбаймыз.

Жекелеген қаржылық есептілікке аудитті жүргізуімізге орай біздің міндетіміз жоғарыда аталған басқа ақпаратпен, ол бізге ұсынылған кезде танысу және бұл ретте басқа да ақпарат пен жекелеген қаржылық есептіліктің немесе аудит барысында ие болған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің болуы және басқа да ақпарат өзге елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығы мәселесін қарастыру болып табылады.

Басшылықтың және Аудит жөніндегі комитеттің жекелеген қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық жекелеген қаржылық есептіліктің ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ жекелеген қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Жекелеген қаржылық есептілік нысандарын дайындау кезінде басшылық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Банкті таратқысы келген, басшылықтың қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Аудит жөніндегі комитет Банктің жекелеген қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жекелеген қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік - бұл сенімділіктің жоғары деңгейі, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит әрқашан болған жағдайда айтарлықтай бұрмалануды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы жекелеген қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- ▶ адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған жекелеген қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- ▶ Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- ▶ қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;
- ▶ басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық есебімізде жекелеген қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады;
- ▶ жекелеген қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ жекелеген қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Сондай-ақ біз Аудит жөніндегі комитетке тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағандығымыз туралы мәлімдеме жасадық және осы тұлғаларды барлық өзара қарым-қатынастар мен аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізделген түрде есептеуге болатын басқа да мәселелер туралы, ал қажетті жағдайларда - қауіп-қатерлерді жою үшін жасалған іс-қимылдар немесе қолға алынған сақтық шаралары туралы хабардар еттік.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезең үшін жекелеген қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болған және тиісінше, аудиттің басты мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, тек бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайдан немесе қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есебімізде хабарланбауы тиіс екендігі туралы тұжырымға келген сирек жағдайлардан басқа, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлануынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп жорамал жасауға болады.

Соның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған, аудиттің жүргізілуіне жауапты басшы, - Ольга Хегай.

„Эрнст энд Янг“ ЖШС

Ольга Хегай
Аудитор

Аудитордың 2015 жылғы 25 қыркүйектегі
№ МФ-0000286 біліктілік куәлігі

Рустамжан Саттаров
«Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы
МФЮ - 2 № 0000003 болатын Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға арналған
мемлекеттік лицензия

А15Е3Н4, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» ғимараты

2026 жылғы 30 сәуір

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП**2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША***(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)*

	<i>Ескертпе лер</i>	<i>2025 ЖЫЛҒЫ 31 желтоқсан</i>	<i>2024 ЖЫЛҒЫ 31 желтоқсан*</i>
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	373.076.228	254.681.637
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	6	50.125.691	47.518.955
Туынды қаржы активтері		—	397.649
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	8	478.326.932	447.781.951
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	8	112.203.930	718.557.781
Инвестициялық бағалы қағаздар	9	88.737.632	37.236.674
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген инвестициялық бағалы қағаздар	9	381.240.525	216.773.116
Клиенттерге берілген кредиттер	7	995.688.639	766.612.520
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	14	9.627.264	—
Неізілі құралдар	10	43.059.486	26.921.975
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	11	3.810.281	4.261.838
Материалдық емес активтер	12	14.804.809	8.844.404
Елшілес ұйымдарға инвестициялар	13	4.124.561	4.564.000
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер		960.699	230.844
Басқа да активтер	15	23.782.151	8.013.734
Активтер жиыны		2.579.568.828	2.542.397.078
Міндеттемелер			
Туынды қаржылық міндеттемелер		101.039	—
«РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	19	470.655.418	957.349.633
Клиенттердің қаражаты	18	1.510.584.945	1.083.571.305
Қаржы ұйымдарының қаражаты	17	61.169.478	26.535.020
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	22	263.076.372	248.307.105
Жалдау бойынша міндеттемелер	21	4.722.975	4.844.101
Реттелген борыш	20	1.040.000	1.000.000
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	16	2.265.494	1.319.461
Басқа да міндеттемелер	23	18.851.805	11.236.620
Міндеттемелер жиыны		2.332.467.526	2.334.163.245
Капитал			
Жарғылық капитал	24	111.856.152	87.356.148
Қосымша төленген капитал	24	2.400.340	2.400.340
Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	24	1.872.135	872.129
Бөлінбеген пайда		130.972.675	117.605.216
Капитал жиыны		247.101.302	208.233.833
Міндеттемелер мен капитал жиыны		2.579.568.828	2.542.397.078

* Осы бағанда келтірілген кейбір сандар 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы жекелеген қаржылық есептіліктен үйлеспейді, өйткені жасалған қайта жіктелулерді көрсетеді, олар тұрақты толық ақпарат 2-ескертемеде келтірілген.

Басқарма атынан:

Г.А. Ахметова
Басқарма Төрағасы2026 жылғы 30 қаңыр
Алматы қ., ҚазақстанД.К. Күбеева
Бас бухгалтер

7-77 бет аралығындағы ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ
ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП**

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

	Ескертпе лер	2025 жыл	2024 жыл*
Тіпті пайыздық мәншереммен пайдалана отырып есептеген пайыздық түсім	25	185.735.112	121.788.629
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық түсім	25	67.375.683	140.131.384
Пайыздық шығыстар	25	(180.173.127)	(188.771.655)
Кредиттік зияндар бойынша шығыстарға дейінгі таза пайыздық кіріс		72.937.668	73.148.358
Кредиттік зияндар бойынша шығыстар	26	(6.724.389)	(15.477.175)
Таза пайыздық кіріс		66.213.279	57.671.183
Комиссиялық кірістер	27	20.738.959	32.111.804
Комиссиялық шығыстар	27	(49.370.105)	(28.834.266)
Таза комиссиялық (шығыс) / кіріс		(28.631.146)	3.277.538
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша таза пайда	28	19.725.821	39.585.972
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда/(зиян):			
- сауда-саттық операциялары		39.827.828	30.065.766
- валюталық бағтарды қайта бағалау		(5.194.399)	(22.299.147)
Шығындарды өтеу бойынша кіріс	14	17.140.283	-
Басқа да кірістер	29	1.687.630	614.103
Пайыздық емес кірістер		73.187.163	47.966.694
Персонал шығыстары	30	(41.416.283)	(31.523.538)
Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар	31	(39.491.163)	(24.647.133)
Қаржы активтерін тануды тоқтату нәтижесінде болған залал	14	(6.059.865)	-
Ешпәлес ұйымға салынған инвестицияның құнсыздануы	13	(606.777)	-
Басқа да шығыстар	29	(188.771)	(154.528)
Пайыздық емес шығыстар		(87.762.859)	(56.325.199)
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда		23.006.437	52.590.216
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	16	(9.652.368)	(176.113)
Бір жылғы пайда		13.354.069	52.414.103

**ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ
ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)****2025 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)*

	<i>Ескертпе лер</i>	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс</i>			
Корпоративтік табыс салығын шегергендегі негізгі құралдарды қайта бағалау		1.013.396	—
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс жиыны</i>		1.013.396	—
Корпоративтік табыс салығын шегере отырып, бір жылғы басқа да жиынтық кіріс		1.013.396	—
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		14.367.465	52.414.103
Акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайла (теңгемен)	32	377,88	1.861,00

* Осы бағанда келтірілген кейбір сандар 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы жекелеген қаржылық есептілікпен үйлеспейді, өйткені жасалған қайта жіктеулерді көрсетеді, олар туралы толық ақпарат 2-ескертпеде келтірілген.

Басқарма атынан:

Г.А. Ахметова
Басқарма Төрағасы2026 жылғы 30 сәуір
Алматы қ., ҚазақстанД.К. Қубеева
Бас бухгалтер

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(Мың теңгеммен, егер өзгекі көрсетілмесе)

Ескертпелер	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Негізгі құрамдары қайта бағалау резерві	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2023 жылғы 31 желтоқсан	62.356.145	2.400.340	886.737	65.176.505	130.819.727
Бір жылғы пайда	-	-	-	52.414.103	52.414.103
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	52.414.103	52.414.103
Жарғылық капиталды ұлғайту	25.000.003	-	-	-	25.000.003
Негізгі құрамдарды қайта бағалау резервінің амортизациясы	-	-	(14.608)	14.608	-
2024 жылғы 31 желтоқсан	87.356.148	2.400.340	872.129	117.605.216	208.233.833
Бір жылғы пайда	-	-	-	13.354.069	13.354.069
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	-	1.013.396	-	1.013.396
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	1.013.396	13.354.069	14.367.465
Жарғылық капиталды ұлғайту	24.500.004	-	-	-	24.500.004
Негізгі құрамдарды қайта бағалау резервінің амортизациясы	-	-	(13.390)	13.390	-
2025 жылғы 31 желтоқсан	111.856.152	2.400.340	1.872.135	130.972.675	247.101.302

Басқарма атына

Т.А. Аманжол

Басқарма Төрағасы

2026 жылғы 30 сәуір

Аманы Қ. Қазақстан

А.К. Күбесова

Бас бухгалтер

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП**2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН***(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)*

	<i>Ескертпе лер</i>	<i>2025 ЖЫЛ</i>	<i>2024 ЖЫЛ*</i>
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Түскен пайыздар	25	252.346.623	252.984.009
Төленген пайыздар	25	(176.256.063)	(186.118.243)
Алынған комиссиялар		20.629.082	11.991.468
Төленген комиссиялар		(49.378.818)	(8.815.073)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша таза іске асырылған пайда/(зиян)	28	47.373.213	105.406
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза жұмсалған пайда		39.827.828	30.065.766
Шығындарды өтеу	14	7.054.969	-
Басқа да түскен кірістер		686.025	282.872
Алынған дивидендтер	29	706.116	311.200
Төленген персонал шығыстары		(39.780.056)	(27.136.375)
Әкімшілік және төленген басқа да операциялық шығыстар		(28.089.655)	(20.166.616)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		75.119.264	53.504.414
<i>Операциялық активтердің (ұяғы)/ азаюы</i>			
Қаржы ұйымдарындағы қаражат		(3.725.057)	721.618
Туынды қаржы активтері		92.446	1.165.229
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар		515.678.849	89.345.579
Клиенттерге берілген кредиттер		(238.666.878)	(172.222.691)
Басқа да активтер		(7.700.234)	726.422
<i>Операциялық міндеттемелердің көбеюі/ (азайы)</i>			
Қаржы ұйымдарының қаражаты		34.208.083	4.395.950
Клиенттердің қаражаты		408.299.123	278.617.636
«РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек		(485.389.331)	(99.701.154)
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер		14.769.267	23.521.143
Басқа да міндеттемелер		841.951	(278.949)
Корпоративтік табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсуі		313.527.483	179.795.197
Төленген корпоративтік табыс салығы		(9.773.989)	(12.407)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімі		303.753.494	179.782.790
Инвестициялық қызметтен болған ақша ағындары			
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	9	(193.389.809)	(138.962.815)
Негізгі құралдарды сатып алу		(20.455.111)	(15.537.608)
Негізгі құралдарды сатудан түскен түсімдер		554.046	-
Материалдық емес активтерді сатып алу		(6.802.053)	(4.528.691)
Материалдық емес активтерді сату		20.138	-
Елшілес ұйымның жарғылық капиталына жарна		-	(4.546.000)
Инвестициялық қызметте ақша қаражатының таза жұмсауы		(220.072.789)	(163.575.114)

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

	Ескертпе лер	2025 жыл	2024 жыл*
Қаржылық қызметтен болған ақша ағындары			
Акцияларды шығарудан түскен түсім	24	24.500.004	25.000.003
Жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу	21	(1.428.281)	(1.377.940)
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының таза түсуі		23.071.723	23.622.063
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы		106.752.428	39.829.739
Айырбастау бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларына ықпалы		11.744.463	11.945.928
Күтілетін кредиттік зияндардың ақша қаражаты мен оның баламаларына ықпалы	5	(102.300)	(33.614)
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		254.681.637	202.939.584
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	5	373.076.228	254.681.637

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы жекелеген қаржылық есептілікпен үйлеспейді, өйткені жасалған қайта жіктеулерді көрсетеді, олар туралы толық ақпарат 2-ескертуде келтірілген.

Басқарма атынан:

Г.А. Ахметова
Басқарма Төрағасы

2026 жылғы 30 сәуір
Алматы, Қазақстан

Д.К. Күбеева
Бас бухгалтер

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

1. Қызметтің сипаттамасы

Банк Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2009 жылғы 31 шілдеде тіркелді. Банк өз қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі (бұдан әрі – «Агенттік») 2011 жылғы 10 маусымда берген № 1.1.260 банк қызметін жүзеге асыруға арналған лицензияның негізінде жүзеге асырады. 2024 жылғы 25 маусымда Банктің № 1.1.108 банктік және өзге операцияларды жүргізуге арналған лицензиясы атауының өзгеруіне және қайта тіркеу рәсімінің жүргізілуіне байланысты қайта ресімделді және ол алдыңғы лицензияларды ауыстырады. 2022 жылғы 22 қазанда Банк Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген банктік және өзге де операцияларды жүргізуге және Агенттік берген бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға лицензия алды. Банк қызметін Агенттік реттейді.

Банк халықтың салымдарын қабылдап, кредиттер береді және Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерге ақша қаражатын аударады, валюталарды айырбастау операцияларын жүргізеді, сондай-ақ Банк клиенттері болып табылатын корпоративтік және жеке тұлғаларға басқа да банк қызметтерін көрсетеді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің филиал желісіне Қазақстан Республикасында орналасқан 17 филиал кіреді (2024 жылғы 31 желтоқсан: 16 филиал). Банктің басты кеңсежайының заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Құрманғазы көшесі, 61А.

Банк Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының (бұдан әрі – «ҚДКҚ») қатысушысы болып табылады. ҚДКҚ негізгі мақсаты банк-қор қатысушысы мәжбүрлеп таратылған жағдайда салымшылардың мүдделерін қорғау болып табылады. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына салымшылар 20 миллион теңге максималды соманың шегінде, олардың сомасы мен валютасына қарай, депозиттер бойынша шектелген сақтандыру өтемақысын ала алады.

2015 жылғы қарашадан бастап Банк Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі – «ҚҚБ») валюта нарығының мүшесі болып табылады.

2018 жылғы 31 мамырда Банк «ОУСА Nova» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – «ОУСА Nova» ЖШС) еншілес ұйымы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚРҰБ») Банктің 2018 жылғы 2 мамырдағы № 17 еншілес ұйымын құруға рұқсатына сәйкес құрды. «ОУСА Nova» ЖШС қызметінің негізгі түрлері Банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алу, Банктің балансына қабылданған жылжымайтын мүлікті қосалқы жалау болып табылады.

2024 жылғы 7 қазанда Тәжікстандағы «Фридом Банк Тәжікстан» ЖАҚ Банктің еншілес ұйымының жарғылық капиталы толықтырылды. Еншілес Банк өз қызметін Тәжікстан Ұлттық Банкі 2024 жылғы 10 қазанда берген № 0000328 банктік қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияның негізінде жүзеге асырады. Банк қызметінің негізгі түрлері халықтың салымдарын қабылдау, кредиттер беру, аударымдарды жүзеге асыру және басқа да банктік қызметтер болып табылады.

2024 жылы «Фридом Банк Қазақстан» АҚ облигациялары ҚҚБ-ның ресми тізіміне енгізілді. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша осы облигациялар бойынша сауда-саттық ашылған жоқ.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің айналыстағы акцияларының 100% иеленетін жалғыз акционері «Фридом Финанс» АҚ (бұдан әрі – «Бас ұйым») болып табылады.

Банк түпкілікті бақылаушы тарап болып табылатын Т.Р. Турлов мырзаның нақты бақылауында болады және Банктің қызметін өз қалауы бойынша және өз мүддесі үшін бағыттауға құқылы.

Банктің бұл жекелеген қаржылық есептілігі Банк пен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп - «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосымша шығарылды. Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығаруға Топ басшылығы 2026 жылғы 30 сәуірде бекітті.

Банктің осы 2025 жылғы жекелеген қаржылық есептілігін шығаруға Банк Басқармасы 2026 жылғы 30 сәуірде бекітті.

Геосаяси оқиғалар

Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы қақтығыстың нәтижесінде көптеген елдер жекелеген ресейлік заңды тұлғалар мен Ресей азаматтарына қарсы жаңа санкциялар енгізді және енгізуді жалғастыруда. Беларусь Республикасына қатысты санкциялар да енгізілді.

Қор және валюта нарықтарындағы құбылмалылық, импорт пен экспорттың шектеулері, жергілікті ресурстардың, материалдар мен қызметтердің қол жетімділігі белсенді қызметті жүргізетін немесе Ресей Федерациясымен, Беларусь Республикасымен немесе Украинамен айтарлықтай байланысы бар компанияларға тікелей әсер етеді. Алайда, қалыптасқан жағдайдың салдары жанжалға қатысушы елдерге тікелей қатысы бар компанияларға ғана емес, тікелей немесе жанама әсер етуі мүмкін.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

1. Қызметтің сипаттамасы (жалғасы)

Геосаяси оқиғалар (жалғасы)

Елдік тәуекелді басқару мақсатында Банк өзінің алқалы органы белгілеген лимиттер шеңберінде контрагенттермен операцияларды бақылайды, олар үнемі қайта қаралып отырады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервін шегере отырып ақша қаражаты мен оның баламаларымен білдірілген ресейлік контрагенттерге қойылатын талаптардың шоғырлануы 17.139.916 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 13.643.452 мың теңге) болды.

Инфляция және ағымдағы экономикалық жағдайлар

Макроэкономикалық және геосаяси ортаның әсері бүкіл әлемдегі барлық дерлік экономикалардағы инфляциялық қысымды күшейтті. Жоғары және өсіп келе жатқан энергия бағалары басқа тауарлар мен қызметтердің құнына теріс әсер етеді, бұл көптеген елдерде тұтыну бағасының айтарлықтай өсуіне әкеледі.

Көптеген тауарлардың, соның ішінде азық-түлік өнімдерінің бағасы жоғары болып қала береді. 2025 жылы Қазақстандағы инфляция ҚРҰБ деректеріне сәй 12,3% болды.

2025 жылғы 1 желтоқсанда ҚРҰБ Ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті базалық мөлшерлемені +/- 1% пайыздық тармақ пайыздық дәлізімен жылдық 18% деңгейінде сақтау туралы шешім қабылдады.

Банк осы оқиғалардың және экономикалық жағдайлардың өзгеруінің өз қызметіне әсерін бағалауды жалғастыруда.

Ағымдағы инфляциялық қысым, макроэкономикалық және геосаяси белгісіздік, соның ішінде Украинадағы қақтығыстың салдары активтер мен міндеттемелерді бағалауға байланысты болжамдар мен белгісіздіктерге әсер етеді.

2. Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау негізі

Жалпы ережелер

Осы жекелеген қаржылық есептілік ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес дайындалды.

Жекелеген қаржылық есептілік, соның өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын және қайта бағаланған құны бойынша ескерілетін негізгі құралдарды (жер мен ғимараттар) қоспағанда, тарихи құны бойынша есепке алу қағидатына сәйкес әзірленген.

Банк өздерінің ниеттері мен жекелеген қаржылық есептіліктің тиісті бабы бойынша активтердің/міндеттемелердің көп бөлігін өтеу/өтеу мүмкіндігі негізінде олардың өтімділігі тәртібімен қаржылық жағдай туралы жекелеген есептің баптарын ұсынды. Есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде (айналымдағы активтер және қысқа мерзімді міндеттемелер) және есепті күннен кейінгі 12 айдан астам уақыт ішінде (айналымнан тыс активтер және ұзақ мерзімді міндеттемелер) өтеуге немесе өтеуге қатысты талдау 35-ескертпеде келтірілген.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің 1 жылға дейінгі өтімділік бойынша теріс позициялары бар. Банк өтімділік тәуекелдерін мемлекеттік бағалы қағаздардан тұратын жоғары өтімді активтер портфелін қолдау арқылы басқарады, қаржыландыру көздерінің кең спектрін қолдай отырып, сондай-ақ болжамды және нақты ақша ағындарын қадағалай және қаржы активтері мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін салыстыра отырып, оларды кез-келген ақша ағынының үзілуінен қорғаныс ретінде оңай жоюға болады. Банктің өтімділігін басқару тиісті бюджеттік жоспарлау арқылы операциялық қызмет пен одан кейінгі инвестициялар үшін ақша қаражаты мен оның баламаларының қолжетімділігін, сондай-ақ қажет болған жағдайда Бас ұйым тарапынан қаржылық қолдаудың болуын қамтамасыз етеді.

Осы жекелеген қаржылық есептілікті бекіту күніне Банк басшылығы Банктің жақын болашақта өзінің операциялық қызметін жалғастыру үшін қажетті ресурстарға не деп пайымдайды. Осылайша, жекелеген қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде жасалған.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

2. Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)**Жалпы ережелер (жалғасы)**

Банктің функционалдық валютасы теңге болып табылады, әрі ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Банк жүргізетін көптеген операциялардың экономикалық мән-жайын және оның қызметіне әсер ететін соған байланысты жағдайларды барынша көрсетеді.

Осы жекелеген қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, қазақстандық теңгемен (бұдан әрі - «мың теңге») білдірілген.

Қайта жіктеулер

Келесі өзгертулер 2025 жылғы деректерді ұсыну форматына сәйкес келтіру үшін 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы қаржылық жағдай туралы жекелеген есепке енгізілді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп

	<i>Бұрын көрсетілгендей</i>	<i>Қайта жіктеу сомасы</i>	<i>Түзетілген сома</i>
Активтер			
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	—	447.781.951	447.781.951
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	—	718.557.781	718.557.781
Инвестициялық бағалы қағаздар	1.420.349.522	(1.383.112.848)	37.236.674
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген инвестициялық бағалы қағаздар	—	216.773.116	216.773.116
Активтер жиыны	2.542.397.078	—	2.542.397.078

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп

	<i>Бұрын көрсетілгендей</i>	<i>Қайта жіктеу сомасы</i>	<i>Түзетілген сома</i>
Активтер			
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	—	241.128.089	241.128.089
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	—	969.247.342	969.247.342
Инвестициялық бағалы қағаздар	1.311.897.043	(1.294.162.242)	17.734.801
«РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген инвестициялық бағалы қағаздар	—	83.786.811	83.786.811
Активтер жиыны	2.196.217.748	—	2.196.217.748

2025 жылы Банк сауда-саттықтағы бағалы қағаздарын, «РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген сауда-саттықтағы бағалы қағаздарын, инвестициялық бағалы қағаздарды және қаржылық жағдай туралы жекелеген есептің жекелеген жолдарымен «РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген инвестициялық бағалы қағаздарды ұсыну туралы шешім қабылдады.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

2. Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)**Қайта жіктеулер (жалғасы)**

Келесі өзгертулер 2025 жылғы деректерді ұсыну форматына сәйкес келтіру үшін 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есепке енгізілді.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп

	<i>Бұрын көрсетілгендей</i>	<i>Қайта жіктеу сомасы</i>	<i>Түзетілген сома</i>
Комиссиялық кірістер	—	32.111.804	32.111.804
Комиссиялық шығыстар	—	(28.834.266)	(28.834.266)
Таза комиссиялық кіріс	3.277.538	—	3.277.538
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда	52.590.216	—	52.590.216
Бір жылғы пайда	52.414.103	—	52.414.103
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	52.414.103	—	52.414.103
Акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайда (теңгеммен)	1.861,00	—	1.861,00

2025 жылы Банк комиссиялық кірістер мен комиссиялық шығыстарды пайда мен зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есептің жекелеген баптарымен ұсынуға шешім қабылдады. Банк басшылығы бұл ұсыныс жекелеген қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін анағұрлым орынды деп санайды.

Келесі өзгертулер 2025 жылғы деректерді ұсыну форматына сәйкес келтіру үшін 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есепке енгізілді.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп

	<i>Бұрын көрсетілгендей</i>	<i>Қайта жіктеу сомасы</i>	<i>Түзетілген сома</i>
Басқа да түскен кірістер	594.072	(311.200)	282.872
Алынған дивидендтер	—	311.200	311.200
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағындары	53.504.414	—	53.504.414
Корпоративтік табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсуі	179.795.197	—	179.795.197
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімі	179.782.790	—	179.782.790
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы	39.829.739	—	39.829.739
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	202.939.584	—	202.939.584
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	254.681.637	—	254.681.637

2025 жылы Банк ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есептің жекелеген баптарымен алынған басқа кірістер мен дивидендтерді ұсынуға шешім қабылдады.

Банк басшылығы бұл ұсыныс жекелеген қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін анағұрлым орынды деп санайды.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Есеп саясатындағы өзгерістер

Банк 2025 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енген стандарттарға бірқатар түзетулерді алғаш рет қолданды:

- 21 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «Валюта бағамдары өзгеруінің әсері».

Жаңа түзетулер Банктің жекелген қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

Банк шығарылған, бірақ күшіне еңбеген қандай да бір стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

Әділ құнды бағалау

Банк пайда немесе зиян арқылы әділ құны («ПЗӘҚ») бойынша және басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны («БЖКӘҚ») бойынша бағаланатын мұндай қаржы құралдарын және инвестициялық жылжымайтын мүлік сияқты қаржылық емес активтерді әрбір есепті күнге әділ құны бойынша бағалайды.

Активтің сатылғаны үшін түскен немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасындағы әдеттегі мәміленің барысында міндеттемелердің берілгені үшін төленген баға әділ құн болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру мақсатындағы мәміле:

- Бұл актив немесе міндеттеме үшін негізгі болып табылатын нарықта; немесе
- Негізгі нарық болмай қалғанда, бұл активке немесе міндеттемеге қатысты барынша тиімді болатын нарықта жүзеге асырылады.

Банк негізгі немесе барынша қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы тиіс. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын белгілеу кезінде пайдаланатын жорамалдарды қолдана отырып бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өздерінің ең үздік экономикалық мүдделерінде әрекет етеді деп болжануда. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарыққа қатысушының экономикалық пайда әкелуіне немесе активті ең үздік және барынша тиімді тәсілмен пайдалану арқылы не болмаса оны бұл активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланатын нарыққа басқа қатысушыға сату арқылы пайда әкелу қабілетін назарға алады.

Банк мұндай бағалау үлгілерін пайдаланады, әрі олар мұндай жағдайларда орынды болып табылады және солар үшін әділ құнды бағалау үшін жеткілікті болып табылады, бұл ретте релевантты қадағаланатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, қадағаланбайтын бастапқы деректерді мейлінше азайтуға мүмкіндік береді. Әділ құны бағаланатын немесе қаржылық есептілікте ашылып көрсетілетін барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде әділ құнның төменде сипатталған иерархиясының шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей - бірдей активтерге немесе міндеттемелерге арналған белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (түзетілмеген);
- 2-деңгей – әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей - иерархияның ең төмен деңгейіне жататын бастапқы деректердің әділ құны бойынша бағалау үшін елеулі болатын бағалау модельдері нарықта қадағаланбайтын болып табылады.

Қаржылық есептілікте қайталанатын негізде танылатын активтер мен міндеттемелер болған жағдайда, Банк оларды әрбір есепті кезеңнің соңына жіктеуді қайталап талдай отырып (жалпы әділ құны бойынша бағалау үшін едәуір болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде) иерархияның деңгейлері арасында аудару қажеттілігін айқындайды.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Қаржы активтері мен міндеттемелер

Бастапқы тану

Тану күні

Қаржы активтері мен міндеттемелерін стандартты талаптарда сатып алу немесе сату амалы мәміленің жасалу күніне, яғни Банк активті немесе міндеттемені сатып алу міндеттемесін өз мойнына алатын күнге көрсетіледі. Стандартты талаптарда сатып алуға немесе сатуға Қаржы активтері мен міндеттемелерді шарт шеңберінде сатып алу немесе сату жатады, соның талаптары бойынша активтер мен міндеттемелерді нарықта қабылданған қағидалармен немесе келісімдермен белгіленген мерзімнің шегінде жеткізу талап етіледі.

Қаржы құралдарын бастапқы тану кезінде жіктеу шарттық талаптардан және құралдарды басқару үшін қолданылатын бизнес-модельден тәуелді болады. Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланған жағдайлардан басқа, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, Қаржы құралдары бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді бағалау санаттары

Банк өзінің барлық қаржы активтерін активтерді басқару үшін қолданылатын бизнес-модельдің және мыналар бойынша бағаланатын активтердің шартты талаптарының негізінде жіктейді:

- Амортизацияланған құны;
- БЖКӘҚ;
- ПЗӘҚ.

Банк туынды құралдар мен саудаға арналған құралдарды ПЗӘҚ бойынша жіктейді және бағалайды. Банк өз қарауына қарай Қаржы құралдарын ПЗӘҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктей алады, егер мұндай жіктеу амалы бағалау немесе мойындау қағидаларын қолданудың бірізді болмауын жоюға немесе едәуір азайтуға мүмкіндік берсе.

Тану күні Қаржылық міндеттемелер, қарыздар мен қаржылық кепілдіктерді беру міндеттемелерінен басқа, амортизацияланған құны бойынша немесе ПЗӘҚ бойынша бағаланды, егер олар саудаға арналған немесе туынды құралдар болса, не болмаса ұйымның қарауына қарай әділ құны бойынша бағаланатын деп жіктелсе.

Басқа банктердегі және өзге қаржы ұйымдарындағы қаражат, клиенттерге кредиттер, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар.

Банк кредиттік ұйымдардағы қаражатты, клиенттерге берілген кредиттерді және басқа да қаржы инвестицияларын амортизацияланған құны бойынша бағалайды, тек егер келесі қос талап орындалатын болса ғана:

- Қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты Қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады;
- Қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы («SPPI») мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Бұл талаптар барынша толық төменде қарастырылады.

Бизнес-модельді бағалау

Банк бизнес-модельді бизнестің белгілі бір мақсаттарына қол жеткізу үшін топтарға біріктірілген қаржы активтері қалайша басқарылатындығын барынша жақсы көрсететін деңгейде айқындайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Қаржы активтері мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы тану (жалғасы)

Бизнес-модельді бағалау (жалғасы)

Банктің бизнес-модельді бөлек құралдар деңгейінде емес, портфельдерді агрегациялаудың барынша жоғары деңгейінде бағаланады және мынадай бақыланатын факторларға негізделген:

- Бизнес-модельдің нәтижелілігі мен осы бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігі қалайша бағаланады, және бұл ақпарат ұйымның негізгі басқарушы персоналына қалайша хабарланады;
- Бизнес-модельдің нәтижелілігіне (және осы бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігіне) әсер ететін тәуекелдер, және атап айтқанда, бұл тәуекелдерді басқару тәсілі;
- Бизнесі басқаратын менеджерлерге сыйақы қалайша беріледі (мысалы, сыйақының берілуі басқарылатын активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген ақша ағындарына негізделген бе);
- Сатудың күтілетін жиілігі, көлемі мен мерзімдері Банктің бизнес-модельін бағалау кезінде маңызды аспектілер болып табылады.

Бизнес-модельдің бағалауы солардың туындауы «ең нашар» немесе «стрессті» сценарийлерді ескерместен, негізделіп күтілетін сценарийлерге негізделген. Егер ақша ағындары бастапқы мойындалғаннан кейін Банк үміттерінен басқа тәсілмен іске асырылса, Банк бұл бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын қалған қаржы активтерінің жіктелуін өзгертпейді, бірақ келешекте мұндай ақпаратты жуырда құрылған немесе жуырда сатып алынған қаржы активтерін бағалау кезінде назарға алады.

«Борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебінен ғана төлемдер» тестісі (SPPI тестісі)

Жіктеу процесінің екінші сатысының шеңберінде Банк шартта көзделген актив бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебінен ғана төлемдер (яғни SPPI тестісі) болып табылатындығын анықтау үшін қаржы активінің шартты талаптарын бағалайды.

Бұл тесттің мақсаттары үшін «негізгі борыш сомасы» бастапқы мойындау кезінде қаржы активінің әділ құнын білдіреді, және ол бұл қаржы активі қолданылуының барлық мерзімінің бойына өзгере алады (мысалы, егер борыштың негізгі сомасын өтеу есебінен төлемдер жасалса немесе сыйлықақы/дисконт амортизациясы болса).

Кредиттік шарттың шеңберінде пайыздардың барынша едәуір элементтері әдетте ақшаның уақытша құны үшін өтемақы және кредиттік тәуекел үшін өтемақы болып табылады. SPPI тестісін өткізу үшін Банк пайымдауды қолданып, орынды факторларды, мысалға, қаржы активінің қай валютада білдірілгенін және пайыздық мөлшерлеме белгіленген кезеңді саралайды.

Сол уақытта тәуекелдерге ұшырағыштыққа немесе шартта көзделген, базалық кредиттік келісіммен байланысты емес ақша ағындарының волатильділігіне аз ғана әсер ететін шарттық талаптар, борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебіне төлемдер болып табылатын шартта көзделген ақша ағындарының пайда болуын негіздемейді. Мұндай жағдайда қаржы активін ПЗӨҚ бойынша бағалау қажет.

Қаржылық кепілдіктер, аккредитивтер және кредиттерді беру міндеттемелері

Банк қаржылық кепілдіктерді, аккредитивтер мен кредиттерді беру міндеттемелерін шығарады.

Қаржылық кепілдіктер бастапқыда жекелеген қаржылық есептілікте алынған сыйлықақы сомасында әділ құны бойынша танылады. Бастапқы танудан кейін Банк әрбір кепілдік бойынша өз міндеттемесін пайда немесе зиян құрамында танылған жинақталған амортизацияны және ККЗ бағалау резервін иегере отырып бастапқыда танылған сомандан ең үлкен өлшем бойынша бағалайды.

Аккредитивтерді беру міндеттемелері шарттық міндеттемелер болып табылады, солардың талаптары бойынша міндеттеменің қолданылу мерзімінің ішінде Банк клиентке күні бұрын аталған талаптарда кредитті беруге міндетті.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Қаржы активтері мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы тану (жалғасы)

Қаржылық кепілдіктер, аккредитивтер және кредиттерді беру міндеттемелері (жалғасы)

Қаржылық кепілдік шарттарымен болған жағдайлардағыдай, ККЗ-ны бағалауға қойылатын талаптар қолданылады. Аккредитивтерді беру міндеттемелері шарттық міндеттемелер болып табылады, солардың талаптары бойынша міндеттеменің қолданылу мерзімінің ішінде Банк клиентке күні бұрын аталған талаптарда кредитті беруге міндетті. Кредиттерді беру міндеттемелері 9 ХҚЕС-те (IFRS) белгілі бір талаптарға сай кредитті беру бойынша тұрақты шарттық міндеттемелер ретінде сипатталады. Мұндай міндеттемелерге қатысты ККЗ-ны бағалау талаптарына қолданылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді қайта жіктеу

Банк қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертетін айрықша жағдайлардан басқа, қаржы активтері бастапқыда танылғаннан кейін қайта жіктелмейді. Қаржылық міндеттемелер ешқашан қайта жіктелмейді.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына қолма-қол ақша қаражаты, ҚРҰБ-дағы қаражат, кредиттік және басқа қаржы ұйымдарындағы қаражат және қандай да бір шарттық міндеттемелер жүктелмеген пайда болған күннен бастап тоқсан күннің ішінде өтеу мерзімі бар төлем карталарымен операциялар бойынша қаржы ұйымдарына қойылатын талаптар жатады.

«РЕПО» және кері «РЕПО» шарттары және бағалы қағаздармен жасалатын қарыз операциялары

Бағалы қағаздарды сату және кері сатып алу шарттары («РЕПО» шарттары) есептілікте қаржыландырудың құнсызданған операциялары ретінде көрсетіледі. «РЕПО» шарттары бойынша іске асырылған бағалы қағаздардың қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте бейнеленуі жалғастырылады және контрагенттің шарт немесе жалпылама қабылданған тәжірибе талаптарынан шығатын осы бағалы қағаздарды сатуға немесе қайта кепілге қоюға құқығы болған жағдайда, «РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету есебінде берілген бағалы қағаздардың санатына ауыстырылады. Тиісті міндеттемелер кредиттік ұйымдар немесе клиенттер қаражатының құрамына енгізіледі. Кері сату (кері «РЕПО») шарттары бойынша бағалы қағаздар сатып алу жағдаятқа қарай кредиттік ұйымдар немесе клиенттерге берілетін кредиттер қаражатының құрамында бейнеленеді. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасының арасындағы айырма пайыздық түсім ретінде қаралады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша «РЕПО» шарттары қолданысы мерзімі ішінде есептеледі.

Туынды қаржы құралдары

Банк өзінің әдеттегі қызметінің барысында валюта нарықтарында түрлі туынды қаржы құралдарын (форвардтар мен своптарды қоса) пайдаланады. Бұл қаржы құралдары сауда-сатыққа арналған және бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Әділ құн нарықтық баға белгілеудің немесе тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнға әрі басқа да факторларға негізделген бағалау модельдерінің негізінде айқындалады. Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтердің құрамында, ал теріс әділ құнымен - міндеттемелердің құрамында көрсетіледі. Көрсетілген құралдармен операциялар бойынша пайда мен зиян пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда/(зиян) құрамындағы пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте көрсетіледі.

Қаржы активтерін жіктеу бизнес-модель және SPPI тестін бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Қарыз қаражаты

Қарыз қаражаты, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Банктің не ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін қою, не міндеттемені ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасын меншікті үлестік құралдардың тіркелген санына айырбастау арқылы өзге түрде орындау міндеттемесі болады. Мұндай құралдарға ҚРҰБ алындағы берешек, банктер мен басқа да қаржы ұйымдарындағы қаражат, клиенттердің қаражаты, басқа да қарыз қаражаты және реттелген қарыздар жатады. Бастапқыда мойындалғаннан кейін қарыз қаражаты тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Пайда мен зияндар міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Жалдау

Банк жалға алушы ретінде

Банк, қысқа мерзімді жалдауды және төмен құны бар активтерді жалдаудан басқа, барлық жалдау шарттарын мойындауға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Банк жалдау төлемдерінің жасалуына қатысты жалдау міндеттемелерін және пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды, олар базалық активтерді пайдалану құқығын білдіреді. Банк пайдалану құқығы нысанында активтерді және жалдау бойынша міндеттемелерді қаржылық жағдай туралы жекелеген есептің жекелеген баптарымен ұсынады.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Банк жалдаудың басталу күніне (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күнге) пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер, жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзете отырып жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегере отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құнына жалдау бойынша мойындалған міндеттемелердің көлемі, болған бастапқы тікелей шығындар және жалдаудың басталу күніне немесе жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып жасалған жалдау төлемдері жатады. Егер Банктің ол жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатындығына жеткілікті сенімділігі болмаса, пайдалану құқығы нысанындағы танылған актив келесі кезеңдердің ең қысқасының бойына желілік әдіспен амортизацияланады: активтің пайдалы қызмет етуінің болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдаудың басталу күніне Банк жалдау мерзімінің ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін мойындайды. Жалдау төлемдеріне алынуға жататын жалдау бойынша кез келген ынталандыратын төлемдерді, индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болатын құбылмалы жалдау төлемдерін және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленетін сомаларды шегере отырып белгіленген төлемдер (оның ішінде іс мәні бойынша белгіленген төлемдер) жатады. Жалдау төлемдеріне, егер Банктің бұл опционды орындайтындығына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционын орындау бағасы және егер жалдау мерзімі Банктің жалдауды тоқтату опционын әлсуетті орындауын көрсететін болса, жалдауды тоқтату үшін айыппұлдарды төлеу жатады. І индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болмайтын құбылмалы жалдау төлемдері мұндай төлемдердің жүзеге асырылуына әкеп соқтыратын оқиға немесе талап орын алатын кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Банк, егер жалдау шартында көзделген пайыздық мөлшерлеме оңай айқындала алмаса, жалдаудың басталу күніне қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдаудың басталу күнінен кейін жалдау бойынша міндеттемелер көлемі пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Сонымен бірге, жалдау мерзімі түрлендірілген, өзгертілген, іс мәні бойынша белгіленген жалдау төлемдері өзгертілген немесе базалық активті сатып алу опционын бағалау амалы өзгертілген жағдайда жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құны қайта бағаланады.

Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау

Банк қысқа мерзімді жалдауға қатысты мойындаудан босатуды қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни жалдаудың басталу күніне көзделген жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын мерзімді құрайтын және сатып алу опционын қамтымайтын шарттарға) қолданады. Сондай-ақ Банк төмен құны бар офистік жабдықты жалдауға қатысты мойындаудан босатуды құны төмен деп есептелетін активтерді жалдау шарттарына қолданады (яғни бес мың АҚШ долларына дейін). Қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімінің бойына желілік әдіспен жалдау бойынша шығыс ретінде танылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржы активі және қаржылық міндеттеме танылған сомаларды есепке алуға заң тұрғысынан қорғалған құқық болғанда және есеп айырысуды нетто-негізде жүзеге асыруға не болмаса бір мезгілде активті өткізуге және міндеттемені орындауға ниет болғанда, қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте нетто-көлемді көрсете отырып өзара есепке алынуы тиіс. Есепке алу құқығы келешектегі оқиғамен негізделмеуі тиіс және барлық келесі жағдайларда заңмен қорғалуы тиіс:

- Әдеттегі қызметтің барысында;
- Дефолт болған жағдайда; және
- Ұйым немесе контрагенттердің біреуі дәрменсіз немесе банкрот болып қалған жағдайда.

Бұл талаптар, әдетте, неттинг туралы бас келісімдерге қатысты орындамайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте толық сомада көрсетіледі.

Кредиттерді қайта құрылымдау

Кепіл затын өндіріп алудың орнына, мүмкіндігіне қарай, Банк кредиттер бойынша талаптарды қайта қарастыруға тырысады, мысалы, төлемдердің шарттық мерзімдерін ұзартып, кредит берудің жаңа талаптарын келіседі.

Банк қаржы активін, мысалы, клиентке берілген кредитті мойындауды тоқтатады, егер шарт талаптары ол шын мәнінде жаңа кредитке айналатындай етіп қайта қаралады, ал айырма құнсызданудан болған залал танылғанға дейін мойындауды тоқтатудан болған пайда немесе зиян ретінде танылады. Бастапқыда танылған кезде, алынған кредит СҚКҚ активі болып саналған жағдайлардан басқа, ККЗ-ны бағалау мақсатында 1-кезеңге жатады. Клиентке берілген кредитті мойындауды тоқтату қажеттілігін бағалау кезінде Банк, өзгесінен басқа, келесі факторларды қарастырады:

- Кредит валютасының өзгеруі;
- Контрагенттің өзгеруі;
- Түрлендіру құралдың SPI тестісінің критерийлеріне жауап бермейтіндігіне әкеп соқтыруы.

Егер түрлендіру ақша ағындарының едәуір өзгеруіне әкеп соқтырмаса, түрлендіру тануды тоқтатуға әкеп соқтырмайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме («ТПМ») бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде, Банк құнсызданудан болған залал танылғанға дейін жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте жекелеген жолда көрсетілетін түрлендіруден болған пайданы немесе зиянды мойындайды.

Мойындаудың тоқтатылуына әкеп соқтырмайтын түрлендіру амалы жасалған жағдайда, Банк кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуын немесе активтерді кредиттік-құнсызданған ретінде жіктеу қажеттілігін қайталап бағалайды. Актив түрлендірудің нәтижесінде кредиттік-құнсызданған деп жіктелгеннен кейін ол 3-кезең құрамында кем дегенде 6 айлық сынақ кезеңінің бойына қалады. Қайта құрылымдалған қарызды 3-кезеңнен аудару үшін төлемдердің түрлендірілген кестесіне сәйкес сынақ кезеңінің кем дегенде жартысының ішінде негізгі борыштың немесе пайыздардың елеусіз сомаларынан артық тұрақты төлемдер қажет.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активін (немесе қажет болған жағдайда қаржы активінің бір бөлігін немесе осындай қаржы активтері тобының бір бөлігін) тану мына жағдайларда тоқтатылады:

- Активтен ақша қаражатының ағындарын алу құқығының мерзімі аяқталғанда;
- Банк активтен ақша ағындарын алу құқығын бергенде немесе активтен ақша ағындарын алу құқығын сақтап қалғанда, бірақ оларды «аралық» келісімге сәйкес үшінші тарапқа айтарлықтай кідіріссіз толығымен төлеуге міндеттеме алды; және
- Банк (а) не актив бойынша барлық тәуекелдер мен сыйақыны іс жүзінде берсе, (б) не бермесе және актив бойынша барлық тәуекелдер мен сыйақыны іс жүзінде сақтамайтын болса, бірақ осы активтің бақылануын берсе.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Қаржы активі аударылған кезде тануды тоқтатады және бұл аударым тануды тоқтату талаптарына жауап береді. Аудару Банктен мыналарды талап етеді: (а) актив бойынша ақша ағындарын алу үшін келісімшарттық құқықтарды берді; немесе (б) актив бойынша ақша ағындарын алу құқығын сақтап қалды, бірақ ақша ағындарының деректерін үшінші тарапқа төлеу бойынша келісімшарттық міндеттеме қабылдады. Аударғаннан кейін Банк аударылған активке иелік етудің тәуекелдері мен пайдасын сақтаған дәрежесін қайта бағалайды. Егер, негізінен, барлық тәуекелдер мен пайда сақталған болса, онда актив қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте танылуып жалғастырады. Егер, негізінен, барлық тәуекелдер мен пайда берілсе, онда актив бойынша тану тоқтатылады. Егер кейіннен барлық тәуекелдер мен пайда сақталмаса және берілмесе, Банк активке бақылаудың сақталғанын бағалайды. Егер бақылау сақталмаса, активтің мойындалуы тоқтатылады. Егер Банк активке бақылауды сақтап қалса, онда Банк оның қатысуы шеңберінде активті тануды жалғастырады.

Есептен шығару

Қаржы активтері есептен ішінара не болмаса Банк олардың құнының өтелуін бұдан былай күтпеген жағдайда бүтіндей есептен шығарылады. Егер есептен шығарылуға жататын сома құнсыздануға жиналған резервтің көлемінен жоғары болса, оның айырмасы ел алдымен резервтің ұлғаюы ретінде ескеріледі, әрі ол кейіннен жалпы баланстық құнға қолданылады. Кез келген кейінгі қалпына келтіру амалдары кредиттік зияндар бойынша шығыстарға жатқызылады. Есептен шығару танудың тоқтатылуына жатады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттеме тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда оның танылуы тоқтатылады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемеге елеулі ерекшеленетін талаптарда ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеме талаптары айтарлықтай түрлендірілген жағдайда, бастапқы міндеттеменің танылуы тоқтатылады, ал жаңа міндеттеме пайда немесе зиян құрамында міндеттемелердің баланстық құнындағы айырма таныла отырып, есепке алуға бейнеленеді.

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, барлық уақытта айырмаларға қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған пайда салықтары жүзеге асырылу сәтінде бизнесстердің бірігуін білдірмейтін және бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе зиянға да әсер етпейтін операция бойынша гудвилдің, активтің немесе міндеттеменің бастапқы бейнеленуі нәтижесінде туындайтын жағдайлардан басқа кезде кейінге қалдырылған пайда салығы қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы мен олардың баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытта айырмашылықтары бойынша бейнеленеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері салықтық базаны азайтатын осы уақытта айырмашылықтар қарсы есепке алынуы мүмкін болашақта салық салынатын пайда алу ықтималдылығы бар дәрежеде ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері күшіне енген немесе нақ есепті мерзімде күшіне енген заңнамаға сүйене отырып, міндеттемені реттеу немесе активті өткізу кезеңінің ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлесемелері бойынша бағаланады.

Уақытта айырманы қалпына келтіру уақытын бақылауға болатын және уақытта айырма таяу арада қалпына келтіріледі деген ықтималдық болған жағдайларды қоспағанда, кейінге қалдырылған табыс салығы еншілес және қауымдасқан ұйымдарға, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға инвестициялармен байланысты уақытта айырмалар бойынша көрсетіледі.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасында Банктің қызметіне қатысты пайдаланылатын түрлі операциялық салықтар қолданылады. Бұл салықтар өзге операциялық шығыстар құрамында бейнеленеді.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)**Негізгі құралдар**

Негізгі құралдар, жер мен ғимараттардан басқа, жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген, күнделікті қызмет көрсету шығындары ескерілмеген бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құнға, егер олар мойындау критерийлеріне жауап берсе, орын алу фактісі бойынша танылатын құрал-жабдықты ауыстыруға байланысты шығындар кіреді.

Бұл активтің баланстық құнын өтеудің мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар мен жағдайлардағы өзгерістер туындаған жағдайда, негізгі құралдардың баланстық құнының құнсыздануы бағаланады.

Жер мен ғимараттардың бастапқы құны бойынша бастапқыда танылғаннан кейін қайта бағаланған құн бойынша көрсетіледі, әрі олар кейіннен жиналған амортизациясын және құнсызданудан болған кейіннен жинақталған шығындарды шегере отырып қайта бағалау күніне әділ құнды білдіреді. Қайта бағалау қайта бағаланған активтің әділ құны мен оның баланстық құны арасындағы елеулі алшақтықтарды болдырмау үшін жиі орындалады.

Қайта бағалау күніне жинақталған амортизация активтің жалпы баланстық құнының бір мезгілдегі төмендеуімен алынып тасталады және содан түскен сома активтің қайта бағаланған сомасына сүйене отырып қайта бағаланады. Қайта бағалаудан болған құн өсімі, бұрын пайда немесе залал құрамында көрсетілген мұндай актив құнының алдындағы азаюын қалпына келтіру сомаларын қоспағанда, басқа да жиынтық кірістің құрамында негізгі құралдарды қайта бағалау резервінде көрсетіледі. Мұндай жағдайда актив құнының ұлғаюы пайда мен зиян құрамында танылады. Қайта бағалаудан болған құн өсімі, негізгі құралдарды қайта бағалау резервінде көрсетілген дәл сол актив бойынша мұндай азаюдың құнының алдыңғы өсіміне қарсы тікелей есепке алынуын қоспағанда, пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Негізгі құралдарды қайта бағалау резервінен алынған сомаларды бөлінбеген пайда құрамына жыл сайынғы ауыстыру активтердің қайта бағаланған баланстық құнына сүйене отырып есептелетін амортизация сомасы мен активтердің бастапқы құнына сүйене отырып есептелетін амортизация сомасы арасындағы айырма бөлігінде жүзеге асырылады. Актив есептен шығарылғанда қайта бағалау резервіне қосылған сома бөлінбеген пайданың құрамына ауыстырылады.

Объектінің амортизациясы ол пайдалану үшін қол жетімді болғанда ғана басталады. Амортизация активтердің пайдалы қызметін келесі есепті мерзімдерінің ішінде желілік әдіспен есептеледі:

	<i>Жылдар</i>
Ғимараттар	25-65
Жиназ және офистік жабдық	5-25
Компьютерлік жабдық	5-10
Көлік құралдары	10
Жалға алынған мүлікті жақсарту	2-3

Тарату құны, пайдалы қызмет ету мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістері әрбір есепті жылдың соңында талданады және қажетіне қарай түзетіледі.

Жөндеу және бұрынғы қалпына келтіру шығыстары оларды жүзеге асыру шамасына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталға айналатын жағдайларды қоспағанда, басқа да операциялық шығыстардың құрамына қосылады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтерге бағдарламалық жасақтама мен лицензиялар кіреді.

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда бастапқы құны бойынша бағаланады. Бизнесстерді біріктіру шеңберінде сатып алынған материалдық емес активтердің бастапқы құны сатып алу күніне әділ құнды білдіреді. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтердің пайдалы қызмет етуінің шектелген немесе шектелмеген мерзімі бар.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Материалдық емес активтер (жалғасы)

Шектелген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер 1 жылдан 25 жылға дейінгі мерзімді құрайтын пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады, ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда, құнсыздану мәніне сарапталады. Белгісіз тиімді пайдалану мерзімі бар материалдық емес активтер амортизациясының мерзімі мен тәртібі кем дегенде әрбір есепті жылдың соңында сараланады.

Еншілес ұйымдарға инвестициялар

Осы жекелеген қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін инвестицияларды есепке алу кезінде Банк құнсыздануға арналған резервті шегере отырып бастапқы құн әдісін пайдаланады. Әр есепті кезеңнің соңында басшылық еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздану белгілерінің болуын анықтайды. Егер осындай кез келген белгі анықталса, басшылық өтелетін құнды бағалайды, ол екі шаманың ең үлкені ретінде анықталады: активті сату шығындарын және оны пайдалану құнын шегере отырып (яғни болашақта ақша ағындарының таза дисконтталған құны) әділ құн (бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ерікті негізде операция жүргізу кезінде активті сату кезінде алынуы немесе міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін баға; әділ құнның ең жақсы дәлелі белсенді нарықтағы баға белгіленетін баға болып табылады).

Бағалау міндеттемелері

Банктің өткеніндегі белгілі бір оқиғаның салдарынан реттелуі ықтималдылықтың үлкен дәрежесіндегі болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстар шығысын талап ететін және сенімділіктің жеткілікті дәрежесінде бағалауға болатын заңды немесе практикамен негізделген міндеттемелері болса, бағалау міндеттемелері танылады.

Жарғылық капитал

Жай акциялар жарғылық капитал құрамында бейнеленеді. Бизнестерді біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тараптардың қызметтерін төлеуге жұмсалған шығындар осы эмиссияның нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде меншікті капиталдың құрамында көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құнының шығарылған акциялардың атаулы құнынан асып кету сомасы жарғылық капитал ретінде бейнеленеді.

Қосымша төленген капитал

Төлеуден заңды түрде босату салдарынан бас ұйым алындағы міндеттемелерді тануды тоқтату нәтижесінде туындайтын пайда немесе зиян меншік несімен жасалатын операциялар ретінде қаралады және қосымша төленген капиталдың құрамында көрсетіледі.

Сегменттік есептілік

Операциялық нешімдер қабылдайтын Банктің басшылығына ұсынылатын операциялық сегменттер туралы ақпарат ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған жекелеген қаржылық есептілікке негізделген. Банк басшылығы банктік қызметті жалғыз маңызды операциялық және есеп беру сегменті ретінде анықтады.

Банк кірістері негізінен Қазақстан Республикасында сыртқы клиенттерден алынған және олардың ешқайсысы Банктің жалпы түсімінің 10%-нан немесе одан да көп пайызынан аспайды.

Шартты активтер және міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте бейнеленбейді, мұндайда оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығарылуы күмәнді болып табылатын жағдайларды қоспағанда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады. Шартты активтер қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте бейнеленбейді, мұндайда оларға байланысты экономикалық пайданы алу мүмкін болып табылатын жағдайларда олар туралы ақпарат жекелеген қаржылық есептілікте ашылады.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер Банк экономикалық пайда алады деген жоғары ықтималдылық болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Қаржылық есептілікте түсімді тану үшін мынадай белгілер орындалуы тиіс:

Пайыздық және ұқсас түсім мен шығыстар

Банк амортизацияланған құн бойынша немесе кредиттік-құнсызданған қаржы активтерінен басқа қаржы активтерінің жалпы баланстық құнына ТПМ-ды қолдана отырып, БЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық түсімді есептейді. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - осы мөлшерлеме бойынша дисконттау кезінде есепті болашақтағы ақшалай төлемдер немесе қаржы құралын пайдаланудың болашақты мерзімі ішіндегі немесе өте қысқа уақыт кезеңі ішіндегі түсімдер, олар қолданылатын жерде бұл қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәлме-дәл келтіріледі. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ келешек кредиттік шығындар ескерілмейді. Банк төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны түзетіледі.

Түзетілген баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеменің негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгеруі пайыздық түсім немесе шығыстар ретінде көрсетіледі.

Кредиттік-құнсызданғанға айналатын қаржы активі болған жағдайда Банк пайыздық мөлшерлемені бұл қаржы активінің таза амортизацияланған құнына қолдана отырып пайыздық түсімді есептейді. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылатын болса және ол бұдан былай кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, Банк жалпы құнның негізінде пайыздық түсімнің есептелуіне оралады.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКҚ) қаржы активтері болған жағдайда Банк пайыздық түсімді кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржы активінің амортизацияланған құнына қолдана отырып есептейді. Кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл бастапқы мойындау кезінде есепті келешек ақша ағындарын (кредиттік зияндарды қоса) СҚКҚ активтерінің амортизацияланған құнына дейін дисконттайтын мөлшерлеме.

ПЗӘҚ бойынша бағаланатын барлық қаржы активтері бойынша пайыздық түсім шарттық пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте «Басқа да пайыздық кірістер» бабының құрамында танылады.

Комиссиялық кірістер

Банк клиенттерге көрсететін әр түрлі қызметтерден комиссиялық кірістер алады. Комиссиялық кірістер мынадай екі санатқа бөлінуі мүмкін:

Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде көрсетілген қызметтер үшін алынған комиссиялық кірістер

Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде көрсетілген қызметтер үшін алынған комиссия осы кезең ішіне есептеледі. Мұндай баптарға комиссиялық кірістер және кепілдіктер мен аккредитивтердің берілгені үшін сыйақы кіреді. Кредитті пайдалану ықтималдылығы үлкен болса, кредит беру бойынша міндеттемелер үшін комиссиялар және кредит беруге байланысты өзге комиссиялар алдағы кезеңдерге жатқызылып (кредиттер беруге тікелей байланысты шығыстармен қатар), кредит бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің түзетуі ретінде танылады.

Операцияларды жасау бойынша қызмет көрсетуден түскен комиссиялық кірістер

Есеп айырысу операцияларын, кассалық операцияларды және басқа да қызметтерді жүзеге асырғаны үшін алынған комиссиялық кірістер мұндай операция аяқталғаннан кейін танылады. Кірістіліктің белгілі бір көрсеткіштеріне байланысты комиссиялық (немесе комиссиялық ақының бір бөлігі) кірістер тиісті критерийлер орындалғаннан кейін танылады. Егер шартта ауыспалы өтемақы көзделген болса, комиссиялық кірістер ауыспалы өтемақыға тән болатын белгісіздікті кейіннен ішкі кезінде түсімнің мойындалған жинақталған қорытынды сомасы айтарлықтай азаюы болатын деген жоғары дәрежеде ғана танылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану (жалғасы)

Комиссиялық кірістер (жалғасы)

Клиенттердің ниеттестік бағдарламалары

Банк «Freedom» клиенттердің адалдық бағдарламасын іске асырады, оның шеңберінде клиенттерге төлем карталарын пайдалана отырып жасалған төлем операциялары бойынша кэшбек есептеледі. Кэшбекті есептеу жеке орындау міндетіне әкелмейді, өйткені кэшбек негізгі төлем операциясы бойынша өтемақының азаюын білдіреді. Кэшбек сомасы төлем карталары бойынша комиссиялық кірісті азайту ретінде ескеріледі.

Комиссиялық кіріс тиісті төлем операциясы жасалған сәтте бағдарлама талаптарына сәйкес клиенттерге есептелуге жататын нақты сомаларды кэшбекті шегергенде танылады.

ПЗӨҚ бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда

ПЗӨҚ бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша таза пайда сауда-саттыққа арналған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер бойынша әділ құнның өзгеруі нәтижесінде туындайтын барлық пайда мен зиянды қамтиды. Әділ құнның өзгеруінен іске асырылған нәтиже қаржы активін өткізу бағасы мен оның сатып алу күніндегі әділ құны арасындағы айырма ретінде айқындалады. Әділ құнның өзгеруінен іске асырылмаған нәтиже есепті кезеңде Банктің портфелінде қалған активтерге қатысты есепті кезеңдегі қаржы активтерінің әділ құнының өзгеруін көрсетеді.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Жекелеген қаржылық есептілік мың теңгемен көрсетілген, әрі ол Банктің есептілігін білдіру валютасы болып табылады. Шетел валюталарындағы операциялар алдымен операция мерзімінде әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша қызметтік валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын пайда мен зиян жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте «Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда/(зиян)» бабы бойынша бейнеленеді. Шетел валютасында тарихи құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операцияны жасау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Есепті күнгі жағдай бойынша шетелдік еншілес кәсіпорындардың активтері мен міндеттемелері қаржылық жағдай туралы жекелеген есептің күніне қолданылып жүрген айырбас бағамдары бойынша Банктің тұсаукесері валютасына қайта есептеледі, ал еншілес кәсіпорындардың пайдасы немесе зияны туралы есептер бір жылғы орташа айырбас бағамдары бойынша қайта есептеледі. Қайта есептеу кезінде пайда болатын айырма капиталдың жеке компонентінде тікелей ескеріледі. Шетелдік еншілес кәсіпорын шыққан кезде капиталда тапылаған және осы еншілес кәсіпорынға тікелей жататын кейінге қалдырылған жинақталған сома пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте танылады.

Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбастау бағамы мен мұндай операция мерзіміндегі ҚҚБ ресми бағамы арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша таза пайда немесе зиян құрамына енгізіледі. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚҚБ-ның ресми бағамы 1 АҚШ доллары үшін тиісінше 505,53 теңгені және 525,11 теңгені құрайды.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар

Бағалаудың белгісіздігі

Банктің есепке алу саясатын қолдану процесінде басшылық өзінің пікірлерін пайдаланды және жекелеген қаржылық есептілікте танылған сомаларды айқындау кезінде бағалау жасады. Төменде пайымдаулар мен бағалауды пайдаланудың барынша елеулі жағдайлары көрсетілген:

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте көрсетілген қаржы активтерінің және қаржылық міндеттемелердің әділ құны белсенді нарықтағы бағалардың негізінде анықтала алмаса, ол математикалық модельдер мен дисконтталған ақша ағындарының модельдерін қоса алғанда, түрлі бағалау модельдерін пайдалана отырып, анықталады. Мұндай модельдер үшін алғашқы деректер, егер мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде анықталады; басқа жағдайда әділ құнды анықтау үшін пікірлі қолдану қажет. Қосымша ақпарат 35-ескертпеде келтірілген.

«Баспана 7-20-25» және «Кең дала» бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттердің әділ құны

Банк басшылығы «Баспана 7-20-25» бағдарламасы шеңберінде берілген ипотекалық кредиттердің, сондай-ақ «Кең дала» бағдарламасы шеңберінде агроөнеркәсіптік секторға берілген кредиттердің әділ құнын айқындау кезінде кәсіби пайымдауды қолданды.

Көрсетілген кредиттік өнімдер, бұдан да төмен пайыздық мөлшерлемелерді қоса алғанда, Банктің стандартты кредиттік өнімдері бойынша талаптардан ерекшеленетін талаптарда ұсынылады. Бұл ретте Банк басшылығы мұндай кредиттік өнімдер берудің нақты талаптарымен және қарыз алушылардың нысаналы санатымен сипатталатын кредиттеу нарығының жекелеген сегменттерін қалыптастырады деп санайды.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, Банк аталған кредиттерді беру тиісті қаржы құралдары үшін негізгі нарықта және бастапқы тану күніне осы нарыққа қатысушылар үшін әдеттегідей талаптарда жүзеге асырылады деген қорытындыға келді.

Тиісінше, аталған бағдарламалар шеңберінде қарыз алушылар төлеген өтемақы тиісті кредиттердің бастапқы танылған күнгі әділ құнын көрсететін ретінде қарастырылады және әділ құнын қосымша түзету талап етілмейді.

Күтілетін кредиттік зияндар

Қаржы активтерінің барлық санаттары бойынша құнсызданудан болған күтілетін зияндарды бағалау пайымдауды қолдануды қажет етеді, атап айтқанда, ККЗ айқындау және кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын бағалау кезінде келешек ақша ағындарының көлемі мен пайда болу мерзімдерін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есепті бағалаулар бірқатар факторларға байланысты болады, солардағы өзгерістер құнсызданудың бағалау резервтерінің түрлі сомаларына әкеп соқтыра алады. Банктің ККЗ есептеулері ауыспалы бастапқы деректер мен олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар базалық жорамалдар кіретін күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады. ККЗ-ны есептеу мақсатында Банк қаржы активтерін кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына қарай топтастыра отырып, ұжымдық негізде бағаланатын және жеке негізде бағаланатын активтерге жіктейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Күтілетін кредиттік зияндар (жалғасы)

Пайымдаулар мен есепті бағалаулар болып есептелетін ККЗ есептеу модельдерінің элементтеріне келесілер жатады:

- Банк кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болғанын бағалау үшін пайдаланатын критерийлер, соның нәтижесінде қаржы активтері бойынша құнсызданудың бағалау резерві бүкіл мерзім үшін ККЗ-ға тең болатын сомда бағалануы тиіс және сапалы бағалау;
- Солар бойынша ККЗ ұжымдық негізде бағаланғанда қаржы активтерін топтарға біріктіру;
- ККЗ-ны есептеу модельдерін әзірлеу, оған қоса түрлі формулалар және бастапқы деректерді таңдау;
- Кепілмен қамтамасыз етуді өткізу мерзімдері мен берешекті өндіріп алу мерзімдерін ескере отырып, макроэкономикалық деректер арасындағы өзара байланысты айқындау, сондай-ақ дефолт ықтималдығы көрсеткіштеріне (PD) және дефолт кезіндегі шығындар деңгейіне (LGD) әсер ету;
- Болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және оларды ККЗ бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректер үшін ықтималдықты ескере отырып таразылау.

Жеке қаржы активтері үшін мынадай пайымдаулар мен есептік бағалаулар қолданылады:

- Қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауының сапалық критерийлері;
- Қарыз алушылар бойынша ақша ағындарының болжамдары мен күту мерзімдері кредиттік тәуекелдердің едәуір ұлғаюы және құнсыздану белгілері бар.

2025 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте танылған ККЗ резервінің сомасы 28.905.808 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсанға: 21.260.164 мың теңге) болды. Толық ақпарат 7-ескертінде көрсетілген.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

5. Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына келесі позициялар кіреді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша қаражаты	42.113.212	22.449.431
Жолдағы ақша қаражаты	1.231.745	686.477
ҚРҰБ-ның ағымдағы шоттарындағы қаражат	120.888.563	75.607.685
Басқа банктердің ағымдағы шоттарындағы қаражат	65.259.212	69.146.117
Төлем карталарымен операциялар бойынша қаржы ұйымдарына қойылатын талаптар	78.827.418	59.200.253
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарий» АҚ-ның ағымдағы шоттарындағы қаражат	8.772	9.112
Брокерлік ұйымдардың ағымдағы шоттарындағы қаражат	5.693.722	277.576
Келісімшарттық өтеу мерзімі 90 күн немесе одан аз болатын ҚРҰБ-дағы мерзімді салымдар	—	15.005.937
Келісімшарттық өтеу мерзімі 90 күн немесе одан аз болатын кері «РЕПО» шарттары бойынша дебиторлық берешек	59.270.470	12.399.265
ККЗ бағалау резерві есептен шығарылғанға дейінгі ақша қаражаты мен оның баламалары	373.293.114	254.781.853
ККЗ резерві	(216.886)	(100.216)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны	373.076.228	254.681.637

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк 59.270.470 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 12.399.265 мың теңге) баланстық құнымен авторепо әдісімен КҚБ-да кері «РЕПО» шарттарын жасады. Аталған шарттардың мәні жалпы әділ құны 59.245.567 мың теңгені құрайтын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары мен қазақстандық корпорациялардың акциялары болып табылады (2024 жылғы 31 желтоқсан: жалпы әділ құны 12.635.321 мың теңгені құрайтын қазақстандық корпорациялардың акциялары).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервін шегере отырып ақша қаражаты мен оның баламаларымен білдірілген ресейлік контрагенттерге қойылатын талаптардың шоғырлануы 17.139.916 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 13.643.452 мың теңге) болды.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларының барлық қалдықтары ККЗ-ны бағалау мақсатында 1-сатыға жатқызылған.

Ең аз резервтерге қойылатын талаптар

ҚРҰБ шығарған нормативтік актілерге сәйкес ең аз резервтік талаптар банктердің белгілі бір міндеттемелерінің пайызы ретінде есептеледі. Банктер орташа ең аз талаптарға тең болатын немесе асатын резервтік активтердің орта өлшемін (ұлттық валютадағы қолма-қол ақша қаражаты мен ҚРҰБ-ның ағымдағы шоттарындағы қаражат) қолдау арқылы мұндай талаптарды орындауға міндетті. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің ең аз резервтік талаптары 93.015.289 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 18.146.267 мың теңге), резервтік активтердің сомасы 123.511.157 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 37.007.493 мың теңге).

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша ККЗ бағалау резервінің өзгеру талдауы келтірілген:

	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарда	(100.216)	(131.148)
Бір жылда ККЗ таза өзгеруі (26-ескертпе)	(102.300)	(33.614)
Бағамдық айырмалар	(14.370)	64.546
31 желтоқсанға	(216.886)	(100.216)

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

6. Қаржы ұйымдарындағы қаражат

Қаржы ұйымдарындағы қаражатқа келесі позициялар кіреді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Қамтамасыз ету ретінде берілген қаржы ұйымдарындағы қаражат	50.218.925	47.595.535
Шетелдік банктегі мерзімді депозит	1.302.373	1.170.868
Қаржы ұйымдарындағы ҚҚЗ бағалау резерві шегерілгенге дейінгі қаражат	51.521.298	48.766.403
ҚҚЗ резерві	(1.395.607)	(1.247.448)
Қаржы ұйымдарындағы қаражаттың жиыны	50.125.691	47.518.955

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген қаражатқа MasterCard жүйесіне қатысушының 20.575.037 мың теңге сомасындағы сақтандыру депозиті (2024 жылғы 31 желтоқсан: 14.150.502 мың теңге), VISA International жүйесіне қатысушының 13.230.362 мың теңге сомасындағы сақтандыру депозиті (2024 жылғы 31 желтоқсан: 5.427.252 мың теңге), MasterCard және Visa International-мен есеп айырысулар үшін екінші деңгейдегі банкте 758.295 мың теңге сомасында (2024 жылғы 31 желтоқсан: 787.665 мың теңге), Банктің ҚҚБ аясындағы міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым 14.534.425 мың теңге сомасында, теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 26.666.600 мың теңге), клиринг және жедел төлемдер жүйесінде төлемдерді қабылдау нәтижелері бойынша ақша аударымын жүзеге асыруға кепілдік беру үшін ҚРҰБ-ғы 400.000 мың теңге сомасында ақша қаражаты (2024 жылғы 31 желтоқсан: 300.000 теңге), сондай-ақ 720.806 мың теңге сомасында басқа да сақтандыру депозиттері жатады (2024 жылғы 31 желтоқсан жыл: 263.516 мың теңге).

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шетелдік банктегі мерзімді депозит еуроға көрсетілген, оның келісімшарттық мерзімі 90 күнді және сыйақы мөлшерлемесі жылдық 1,0% құрайды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетелдік банктегі мерзімді депозит ҚҚЗ-ны бағалау мақсатында 3-кезеңге жатқызылды. Көрсетілген депозитке қатысты Банк таныған ҚҚЗ резерві 1.302.373 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 1.170.868 мың теңге) болды.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржы ұйымдарындағы қаражат бойынша ҚҚЗ-ны бағалау резерві өзгерістерінің талдауы келтірілген:

	1-кезең	3-кезең	Жиыны
2025 жылғы 1 қаңтарға ҚҚЗ	(76.580)	(1.170.868)	(1.247.448)
Бір жылда ҚҚЗ таза өзгеруі (26-ескертпе)	36.100	—	36.100
Бағамдық айырмалар	(52.754)	(131.505)	(184.259)
2025 жылғы 31 желтоқсанға ҚҚЗ	(93.234)	(1.302.373)	(1.395.607)

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржы ұйымдарындағы қаражат бойынша ҚҚЗ-ны бағалау резерві өзгерістерінің талдауы келтірілген:

	1-кезең	3-кезең	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға ҚҚЗ	(107.811)	(1.036.241)	(1.144.052)
Бір жылда ҚҚЗ таза өзгеруі (26-ескертпе)	32.798	(42.556)	(9.758)
Бағамдық айырмалар	(1.567)	(92.071)	(93.638)
2024 жылғы 31 желтоқсанға ҚҚЗ	(76.580)	(1.170.868)	(1.247.448)

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттерге келесі позициялар кіреді:

	2025 жылығы 31 желтоқсан	2024 жылығы 31 желтоқсан
Корпоративтік кредиттеу		
Кредит желілерінің шеңберінде заңды тұлғаларға кредиттер	149.727.337	66.618.719
Ақша қаражатының кепіліне кредиттер	11.928.049	17.782.801
Басқалары	15.492.787	1.196.372
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жиыны	177.148.173	85.597.892
Бөліктер кредиттеу		
Ипотека	544.713.858	425.093.109
Дербес кәсіпкерлерге кредиттер	97.608.879	118.418.510
Автокредиттеу	75.826.695	84.810.600
Микроқаржы ұйымынан сатып алынған кредиттер	102.836.950	70.989.131
Кредит желілерінің шеңберінде дербес кәсіпкерлерге кредиттер	4.417.686	963.626
Қайта қаржыландыру	3.380.960	1.105.551
Кредиттік карталар	605.210	626.194
Басқа	18.056.000	268.071
Бөліктер клиенттерге берілген кредиттер жиыны	847.446.238	702.274.792
ККЗ-ны бағалау резерві шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттер	1.024.594.411	787.872.684
ККЗ резерві	(28.905.772)	(21.260.164)
Клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	995.688.639	766.612.520

Басқа корпоративтік кредиттер, негізінен, «Цифрлық кредит» өнімі аясында заңды тұлғаларға берілген кредиттерді қамтиды. Басқа бөліктер кредиттер, негізінен, жеке тұлғаларға тұтынушылық кепілсіз кредиттерді қамтиды.

Жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгерістерін талдау

Төменде жалпы баланстық құнының өзгерістерін және 2025 жылығы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін корпоративтік кредиттеу бойынша тиісті ККЗ талдауы келтірілген:

Корпоративтік кредиттеу	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Жалпы баланстық құн				
2025 жылығы 1 қаңтарға	83.420.445	—	2.177.447	85.597.892
1-кезеңге аудару	1.463.081	(1.463.081)	—	—
2-кезеңге аудару	(1.194.304)	2.370.646	(1.176.342)	—
3-кезеңге аудару	(1.023.038)	(891.544)	1.914.582	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	235.630.631	72.187	—	235.702.818
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есеген шығаруды қоспағанда)	(143.577.813)	(111.322)	(1.342.122)	(145.031.257)
Дисконт амортизациясы	—	—	43.430	43.430
Есептелген пайыздардағы өзгеріс	852.523	51.507	(39.279)	864.751
Есептен шығару	—	—	—	—
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	(29.461)	—	—	(29.461)
2025 жылығы 31 желтоқсанға жалпы баланстық құны	175.542.064	28.393	1.577.716	177.148.173

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)**Жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгерістерін талдау (жалғасы)**

<i>Корпоративтік кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2025 жылы 1 қаңтарға ККЗ	(672.064)	—	(208.614)	(880.678)
1-кезеңге аудару	(45.254)	45.254	—	—
2-кезеңге аудару	79.464	(97.332)	17.868	—
3-кезеңге аудару	927	158.271	(159.198)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(1.819.401)	(13.984)	—	(1.833.385)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	1.100.214	21.565	453.607	1.575.386
Бір Кезеңнен басқасына аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	(252.490)	(124.742)	(563.788)	(941.020)
Дисконт амортизациясы	—	—	(43.430)	(43.430)
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	78	—	—	78
2025 жылы 31 желтоқсанға ККЗ	(1.608.526)	(10.968)	(503.555)	(2.123.049)

Төменде жалпы баланстық құнының өзгерістерін және 2025 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бөлшек кредиттеу бойынша тиісті ККЗ талдауы келтірілген:

<i>Бөлшек кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2025 жылы 1 қаңтарға жалпы баланстық құн	679.612.046	6.703.946	15.958.800	702.274.792
1-кезеңге аудару	20.742.389	(20.606.671)	(135.718)	—
2-кезеңге аудару	(61.080.600)	63.985.250	(2.904.650)	—
3-кезеңге аудару	(3.924.829)	(21.613.529)	25.538.358	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	504.791.819	—	—	504.791.819
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	(322.815.302)	(20.287.339)	(14.075.832)	(357.178.473)
Дисконт амортизациясы	—	—	4.488.438	4.488.438
Есептелген пайыздарға өзгеріс	710.333	586.330	(624.874)	671.789
Есептен шығару	—	—	(7.701.512)	(7.701.512)
Шығындарды өтеу	—	—	99.385	99.385
2025 жылы 31 желтоқсанға жалпы баланстық құны	818.035.856	8.767.987	20.642.395	847.446.238

<i>Бөлшек кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2025 жылы 1 қаңтарға ККЗ	(8.711.614)	(2.421.660)	(9.246.212)	(20.379.486)
1-кезеңге аудару	(3.386.101)	3.338.057	48.044	—
2-кезеңге аудару	5.586.342	(6.478.923)	892.581	—
3-кезеңге аудару	134.442	9.433.934	(9.568.376)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(8.335.705)	—	—	(8.335.705)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	3.583.949	6.084.722	8.634.857	18.303.528
Бір Кезеңнен басқасына аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	(312.774)	(13.453.422)	(5.718.553)	(19.484.749)
Дисконт амортизациясы	—	—	(4.488.438)	(4.488.438)
Есептен шығару	—	—	7.701.512	7.701.512
Шығындарды өтеу	—	—	(99.385)	(99.385)
2025 жылы 31 желтоқсанға ККЗ	(11.441.461)	(3.497.292)	(11.843.970)	(26.782.723)

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)**Жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгерістерін талдау (жалғасы)**

Төменде жалпы баланстық құнының өзгерістерін және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін корпоративтік кредиттеу бойынша тиісті ККЗ талдауы келтірілген:

<i>Корпоративтік кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылғы 1 қаңтарға жалпы баланстық құн	2.445.359	2.321	—	2.447.680
1-кезеңге аудару	—	—	—	—
2-кезеңге аудару	—	—	—	—
3-кезеңге аудару	(1.676.634)	(649)	1.677.283	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	91.263.641	649	509.219	91.773.509
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	(8.701.590)	(2.321)	(9.055)	(8.712.966)
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	89.669	—	—	89.669
2024 жылғы 31 желтоқсанға жалпы баланстық құны	83.420.445	—	2.177.447	85.597.892

<i>Корпоративтік кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылғы 1 қаңтарға ККЗ	(1.649)	(1.370)	—	(3.019)
1-кезеңге аудару	—	—	—	—
2-кезеңге аудару	314	(314)	—	—
3-кезеңге аудару	109.385	314	(109.699)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(947.147)	—	—	(947.147)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	9.922	1.370	—	11.292
Бір Кезеңнен басқасына аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	157.676	—	(98.915)	58.761
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	(565)	—	—	(565)
2024 жылғы 31 желтоқсанға ККЗ	(672.064)	—	(208.614)	(880.678)

Төменде жалпы баланстық құнының өзгерістерін және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бөлшек кредиттеу бойынша тиісті ККЗ талдауы келтірілген:

<i>Бөлшек кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылғы 1 қаңтарға жалпы баланстық құн	608.424.521	3.227.665	8.404.761	620.056.947
1-кезеңге аудару	6.094.802	(6.094.802)	—	—
2-кезеңге аудару	(20.771.557)	23.092.977	(2.321.420)	—
3-кезеңге аудару	(8.777.831)	(12.341.767)	21.119.598	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	285.129.297	—	—	285.129.297
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	(190.487.186)	(1.180.127)	(3.455.900)	(195.123.213)
Есептен шығару	—	—	(7.788.239)	(7.788.239)
2024 жылғы 31 желтоқсанға жалпы баланстық құны	679.612.046	6.703.946	15.958.800	702.274.792

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Жалпы баланстық құнның және тиісті ККЗ-ның өзгерістерін талдау (жалғасы)

<i>Бөлшек кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылғы 1 қаңтарға ККЗ	(7.709.690)	(1.049.889)	(5.310.143)	(14.069.722)
1-кезеңге аудару	(894.523)	894.523	—	—
2-кезеңге аудару	814.162	(1.401.901)	587.739	—
3-кезеңге аудару	573.835	4.710.189	(5.284.024)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(6.075.381)	—	—	(6.075.381)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	3.479.926	453.153	736.187	4.669.266
Бір Кезеңнен басқасына аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	1.100.057	(6.027.735)	(7.764.210)	(12.691.888)
Есептен шығару	—	—	7.788.239	7.788.239
2024 жылғы 31 желтоқсанға ККЗ	(8.711.614)	(2.421.660)	(9.246.212)	(20.379.486)

Клиенттерге берілген кредиттердің шоғырлануы

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің ең ірі он қарыз алушысы ККЗ резервін шегергенге дейін клиенттерге берілген кредиттердің жиынтық қалдығының 7%-ын құрады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы кредиттердің жиынтық жалпы көлемі 76.243.548 мың теңге болды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 57.294.792 мың теңге). 2025 жылғы 31 желтоқсанға көрсетілген кредиттерге қатысты ККЗ-ның бағалау резерві 551.647 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 551.102 мың теңге) болды.

Кредиттер басымдықпен Қазақстан Республикасында экономиканың келесі секторларында қызмет атқаратын клиенттерге беріледі:

	<i>2025 жылғы 31 желтоқсан</i>		<i>2024 жылғы 31 желтоқсан</i>	
	<i>Сомасы</i>	<i>%</i>	<i>Сомасы</i>	<i>%</i>
Жеке тұлғалар	745.419.673	72,75%	582.892.656	73,98%
Көтерме және бөлшек сауда	101.087.482	9,87%	81.605.086	10,36%
Өңдейтін өнеркәсіп	49.551.954	4,84%	25.910.656	3,29%
Көлік және қоймалау	28.940.965	2,82%	13.824.815	1,75%
Құрылыс	20.143.378	1,97%	19.625.282	2,49%
Қызметтер	17.836.479	1,74%	9.651.269	1,22%
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	14.827.731	1,45%	12.016.041	1,53%
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	6.469.721	0,63%	5.396.660	0,68%
Білім беру	4.721.211	0,46%	4.991.767	0,63%
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	3.716.201	0,36%	1.508.800	0,19%
Кәсіптік, ғылыми және техникалық қызмет	2.505.344	0,24%	1.987.316	0,25%
Тау-кен өнеркәсібі және карьерлерді әзірлеу	1.687.579	0,16%	1.688.101	0,21%
Өнер, сауық және демалыс	1.366.985	0,13%	1.278.263	0,16%
Ақпарат пен байланыс	1.317.265	0,13%	1.042.299	0,13%
Басқа	25.002.443	2,45%	24.453.673	3,13%
ККЗ-ны бағалау резерві шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттер	1.024.594.411	100%	787.872.684	100%
ККЗ резервтері	(28.905.772)	—	(21.260.164)	—
Клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	995.688.639	—	766.612.520	—

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)**Қамтамасыз ету және кредиттік тәуекелді азайтатын басқа құралдар**

Банк берілуін талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелді бағалауына тәуелді. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау өлшемдерінің рұқсат етілуіне қатысты ұстанымдар белгіленген.

Төменде алынған қамтамасыз етулердің негізгі түрлері аталған:

- Корпоративтік кредиттеу кезінде - кепілдіктер, жылжымайтын мүлік, көлік құралдары және ақша қаражаттары;
- Бөлшек кредиттеу кезінде - кепілдіктер, жылжымайтын мүлік, көлік құралдары және ақша қаражаттары.

Банк күтілетін кредиттік зияндар резервінің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамтамасыз етудің нарықтық құнына мониторинг жасайды.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына 3-кезеңнің клиенттеріне берілген кредиттер бойынша ККЗ-ның кредиттік сапасын арттырудың қамтамасыз етілуі немесе өзге де тетіктері болмаған жағдайда:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер	5.016.482	4.872.708
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	1.074.161	1.968.833
	6.090.643	6.841.541

Микроқаржы ұйымынан сатып алынған кредиттер

2021 жылғы мамырда Банк өзінің байланысты тарабы болып табылатын «Фридом Финанс Кредит» микроқаржы ұйымы» ЖШС-мен (бұдан әрі - «МҚҰ») микрокредит беру туралы қарыз алушылармен жасалған шарттар негізінде берілген кепілсіз кредиттер бойынша талап ету құқықтарын басқаға беру туралы келісім жасасты, ол бойынша МҚҰ Банкке микрокредиттер бойынша талап ету құқықтарын береді. Бастапқы тану кезінде Банк тәуелсіз бағалау компаниясы айқындайтын нарықтық құны бойынша микрокредиттер бойынша талаптардың құқықтарын көрсетеді (14-ескертпе).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша микрокредиттер бойынша талап ету құқықтарының жалпы құнына лимит 130.000.000 мың теңгеден аспады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша МҚҰ-мен келісім бұзылды.

(Мың теңгелен, егер өзгегі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы

Төмендегі кесте 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат көрсетіледі:

Клиенттерге берілген кредиттер		Мерзімі өтпеген		30 күннен кем мерзіміне жетпей өткендер		30-89 күн мерзіміне жетпей өткендер		90-179 күн мерзіміне жетпей өткендер		180 және 1 жылдан кем мерзіміне жетпей өткендер		1 жылдан артық мерзімі өткендер		Жылғы
Ипотека														
1-квс	531.178.170	6.159.828	70.678	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	537.408.676
2-квс	334.954	115.837	2.489.346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.940.137
3-квс	1.765.020	291.734	254.076	864.706	855.835	—	—	—	—	—	—	—	—	4.365.045
Займы тұлғаларға және дербес кәсіпкерлерге кредит жемірі шеңберіндегі кредиттер														
1-квс	153.185.980	11.429	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	153.197.409
3-квс	947.614	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	947.614
Микроқаржы ұйымынан сатып алынған кредиттер														
1-квс	96.427.122	3.589.105	219.861	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.236.088
2-квс	1.724	252	2.435.177	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.437.153
3-квс	16.404	4.979	8.424	133.902	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163.709
Дербес кәсіпкерлерге кредиттер														
1-квс	83.160.201	2.899.224	6.804	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86.066.229
2-квс	24.481	—	2.582.073	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.606.554
3-квс	1.713.313	386.588	546.944	2.433.430	2.566.898	—	—	—	—	—	—	—	—	8.936.096
Автокредиттеу														
1-квс	67.103.107	1.272.014	60.851	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68.435.972
2-квс	20.371	3.191	639.993	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	663.555
3-квс	599.416	112.877	172.833	685.019	1.312.569	—	—	—	—	—	—	—	—	6.727.168
Қайта Қаржыландыру														
1-квс	3.111.347	53.127	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.164.474
2-квс	—	—	49.418	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49.418
3-квс	39.836	—	—	64.402	45.359	—	—	—	—	—	—	—	—	167.068
Кредиттік карталар														
1-квс	294.794	29.506	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	324.435
2-квс	—	—	28.783	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28.783
3-квс	2.641	1.247	4.537	104.428	68.665	—	—	—	—	—	—	—	—	251.992
Ақша Қаражатының көпшілігіне кредиттер														
1-квс	11.928.049	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.928.049
Басқалары														
1-квс	32.385.274	429.492	1.802	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32.816.568
2-квс	—	—	70.781	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70.781
3-квс	83.399	5.184	230.860	159.919	181.426	—	—	—	—	—	—	—	—	661.438
ККЗ резерві шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттердің барлығы														
ККЗ резерві	984.323.217	15.365.614	9.873.376	4.445.806	5.030.752	—	—	—	—	—	—	—	—	1.024.594.411
ККЗ резерві	(13.932.804)	(1.630.512)	(4.278.435)	(2.909.470)	(3.091.085)	—	—	—	—	—	—	—	—	(28.905.772)
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы														
	970.390.413	13.735.102	5.594.941	1.536.336	1.939.667	—	—	—	—	—	—	—	—	995.688.639

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат келтірілген:

	Мерзімі өтпеген	30 күннен кем мерзімі мерзімі өткендер		90-179 күн мерзімі мерзімі өткендер		180 және 1 жылдан кем мерзімі мерзімі өткендер		1 жылдан артық мерзімі өткендер	Жұмылы
		өткендер	мерзімі мерзімі өткендер	өткендер	мерзімі мерзімі өткендер	өткендер	мерзімі мерзімі өткендер		
Ипотека									
1-көзбұйым	415,816,291	4,854,613	-	-	-	-	-	-	420,670,904
2-көзбұйым	437,892	167,975	1,159,896	-	-	-	-	-	1,765,763
3-көзбұйым	988,698	207,344	133,062	636,210	556,330	134,798	134,798	134,798	2,456,442
Занды тұлғаларға және дербес кәсіпкерлерге кредит жеткізілетін шенеуніктері									
1-көзбұйым	65,396,864	-	-	-	-	-	-	-	65,396,864
3-көзбұйым	2,185,481	-	-	-	-	-	-	-	2,185,481
Микроқаржы ұйымынан сатып алынған кредиттер									
1-көзбұйым	67,036,133	2,441,220	62,944	-	-	-	-	-	69,540,297
2-көзбұйым	7,356	-	1,423,424	-	-	-	-	-	1,430,780
3-көзбұйым	4,560	742	11,157	1,593	2	-	-	-	18,054
Дербес кәсіпкерлерге кредиттер									
1-көзбұйым	106,179,617	2,777,542	328	-	-	-	-	-	108,957,477
2-көзбұйым	21,044	8,352	2,523,475	-	-	-	-	-	2,552,871
3-көзбұйым	707,182	159,132	255,819	3,877,815	1,671,198	237,016	237,016	237,016	6,908,162
Автокредиттер									
1-көзбұйым	75,767,357	1,869,819	45,846	-	-	-	-	-	77,683,022
2-көзбұйым	95,476	17,756	816,650	-	-	-	-	-	929,882
3-көзбұйым	661,686	67,974	132,338	913,889	2,027,630	2,394,179	2,394,179	2,394,179	6,197,696
Қайта Қаржыландыру									
1-көзбұйым	1,085,555	4,464	-	-	-	-	-	-	1,090,019
2-көзбұйым	-	-	6,682	-	-	-	-	-	6,682
3-көзбұйым	-	-	-	8,850	-	-	-	-	8,850
Кредиттік карталар									
1-көзбұйым	420,627	26,387	299	-	-	-	-	-	447,313
2-көзбұйым	-	-	17,968	-	-	-	-	-	17,968
3-көзбұйым	360	55	1,024	23,849	86,776	48,849	48,849	48,849	160,913
Ақша Қаражатының кепіліне кредиттер									
1-көзбұйым	17,782,801	-	-	-	-	-	-	-	17,782,801
Басқалары									
1-көзбұйым	1,463,794	-	-	-	-	-	-	-	1,463,794
3-көзбұйым	-	-	-	649	-	-	-	-	649
ККЗ резерві шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	756,058,764	12,603,375	6,590,912	5,462,855	4,341,936	2,814,842	2,814,842	2,814,842	787,872,684
ККЗ резерві	(9,804,607)	(1,122,725)	(2,685,322)	(3,809,540)	(2,472,002)	(1,365,968)	(1,365,968)	(1,365,968)	(21,260,164)
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	746,254,157	11,480,650	3,905,590	1,653,315	1,869,934	1,448,874	1,448,874	1,448,874	766,612,520

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

8. Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар

Сауда-саттықтағы бағалы қағаздарға мыналар кірді:

	2025 жылы 31 желтоқсан	2024 жылы 31 желтоқсан
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	258.404.863	792.207.098
Квазимемлекеттік корпорациялардың облигациялары	242.970.113	294.112.789
Шетелдік корпорациялардың облигациялары	52.602.749	17.984.628
Қазақстандық корпорациялардың облигациялары	16.443.276	16.418.251
АҚШ Қаржы министрлігінің облигациялары	13.829.705	34.889.343
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың жиыны	584.250.706	1.155.612.109
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік бағалы қағаздар		
Қазақстандық корпорациялардың акциялары	6.280.156	10.727.623
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік бағалы қағаздардың жиыны	6.280.156	10.727.623
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар жиыны	590.530.862	1.166.339.732

2025 жылы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк жалпы әділ құны 91.254.209 мың теңге болатын квазимемлекеттік корпорациялардың облигацияларын және сауда-саттықтағы бағалы қағаздар ретінде жіктелген жалпы әділ құны 20.949.721 мың теңге болатын шетелдік корпорациялардың облигацияларын ҚҚБ-ға жасалған «РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсынды (19-ескертпе).

2024 жылы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк жалпы әділ құны 241.619.354 мың теңге болатын квазимемлекеттік корпорациялардың облигацияларын, жалпы әділ құны 475.348.070 мың теңге болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларын және жалпы әділ құны 1.590.357 мың теңге болатын ҚББ-да жасалған «РЕПО» шарттар бойынша қамтамасыз ету ретінде сауда-саттықтағы бағалы қағаздар ретінде жіктелген шетелдік корпорациялардың облигацияларын ұсынды (19-ескертпе).

2025 жылы сауда-саттықтағы бағалы қағаздар бойынша жалпы қаржылық нәтиже сомасына «Өзге кірістер» (29-ескертпе) бабында ұсынылған 706.116 мың теңге (2024: 311.200 мың теңге) сомасындағы дивидендік кіріс және 2.092.130 мың теңге сомасында (2024 жыл: 12.874.467 мың теңге сомасында оң қайта бағалау) пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы жекелеген есептің «Шетел валютасымен операциялар бойынша «таза пайда/(зиян)» бабының құрамына енгізілген шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен теріс қайта бағалау кірді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

9. Инвестициялық бағалы қағаздар

Инвестициялық бағалы қағаздарға мыналар кірді:

	2025 жылы 31 желтоқсан	2024 жылы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	454.612.855	254.215.096
Квазимемлекеттік корпорациялардың облигациялары	15.614.424	—
ККЗ резервіне дейін амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың жиыны	470.227.279	254.215.096
ККЗ резерві	(249.122)	(205.306)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың жиыны	469.978.157	254.009.790

Квазимемлекеттік корпорациялардың облигациялары кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес жеке тұлғалардың ипотекалық қарыздарын сатып алатын ҚРҰБ еншілес ұйымының облигацияларымен білдірілген.

2025 жылы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк ҚҚБ-да жасалған «РЕПО» шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде жалпы әділ құны 357.974.848 мың теңге болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларын ұсынды (19-ескертпе) (2024 жылы 31 желтоқсан: 246.031.521 мың теңге).

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың барлық қалдықтары ККЗ-ны бағалау мақсатында 1-кезеңге жатқызылған.

Төменде жалпы баланстық құнның өзгеруіне және инвестициялық бағалы қағаздар бойынша тиісті ККЗ-ға талдау берілген:

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға жалпы баланстық құн	254.215.096	101.602.739
Сатып алынған активтер	193.389.809	138.962.815
Есептелген пайыздардағы таза өзгеріс	22.622.374	13.649.542
31 желтоқсанға	470.227.279	254.215.096
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға ККЗ	(205.306)	(81.127)
Бір жылда ККЗ таза өзгеруі (25-ескертпе)	(43.816)	(124.179)
31 желтоқсанға	(249.122)	(205.306)

(Мың теңгемен, егер өзгегі көрсетілмеген)

10. Негізгі құралдар

Негізгі құралдардың қозғалысы келесі тәсілмен көрсетілген:

	Жер	Ғимараттар	Жиһаз және офистік жабдық	Компьютерлік жабдық	Көлік құралдары	Жағға алынған мүлікті жақсарту	Жылғы
Қайта бағаланған / бастапқы құн:							
2023 жылғы 31 желтоқсанға	460,004	4,112,003	4,392,287	4,881,693	65,899	2,351,467	16,263,353
Түсімдер	–	6,280,032	2,728,363	3,601,608	119,537	2,361,604	15,091,144
Шығулар	–	–	(41,693)	(11,195)	–	(3,003)	(55,891)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	460,004	10,392,035	7,078,957	8,472,106	185,436	4,710,068	31,298,606
Түсімдер	–	2,868	4,101,917	13,826,800	–	893,973	18,825,558
Шығулар	–	–	(469,018)	(232,754)	–	(110,170)	(811,942)
Қайта бағалаудың басқа да жиынтық кіріске өсірі	611,588	520,017	–	–	–	–	1,131,605
Қайта бағалаудың пайдаға немесе зиянға өсірі	–	128,551	–	–	–	–	128,551
2025 жылғы 31 желтоқсанға	1,071,592	11,043,471	10,711,856	22,066,152	185,436	5,493,871	50,572,378
Жинақталған тозу:							
2023 жылғы 31 желтоқсанға	–	(74,312)	(1,033,455)	(1,113,484)	(18,973)	(257,008)	(2,497,232)
Есептеу	–	(75,743)	(594,361)	(666,425)	(9,578)	(574,761)	(1,920,868)
Шығулар	–	–	33,617	4,942	–	2,910	41,469
2024 жылғы 31 желтоқсанға	–	(150,055)	(1,594,199)	(1,774,967)	(28,551)	(828,859)	(4,376,631)
Есептеу	–	(69,535)	(668,622)	(1,832,709)	(18,544)	(1,045,349)	(3,634,759)
Шығулар	–	–	63,916	214,992	–	–	278,908
Қайта бағалаудың басқа да жиынтық кіріске өсірі	–	219,590	–	–	–	–	219,590
2025 жылғы 31 желтоқсанға	–	–	(2,198,905)	(3,392,684)	(47,095)	(1,874,208)	(7,512,892)
Баланстық құн:							
2023 жылғы 31 желтоқсанға	460,004	4,037,691	3,358,832	3,768,209	46,926	2,094,459	13,766,121
2024 жылғы 31 желтоқсанға	460,004	10,241,980	5,484,758	6,697,139	156,885	3,881,209	26,921,975
2025 жылғы 31 желтоқсанға	1,071,592	11,043,471	8,512,951	18,673,468	138,341	3,619,663	43,059,486

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ғимараттардың 6,277,740 мың теңге сомасына ұлағаты Астана қаласында бөлімше ану мақсатында үй-жайлары сатып алумен байланысты болды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

10. Негізгі құралдар (жалғасы)

2025 жылы Банк өз меншігіндегі жер мен ғимараттардың әділ құнын қайта бағалады. Әділ құн нарықтық бағалау әдісін пайдалана отырып айқындалды. Бағалау күні – 2025 жылғы 31 желтоқсан. Жер мен ғимараттардың әділ құны туралы барынша толық ақпарат *35-ескертінде* анықталып көрсетілген.

Егер жер мен ғимараттар бастапқы құны бойынша есепке алынатын болса, онда 31 желтоқсандағы көрсетілген негізгі құралдардың қалдық құны мыналарды құрар еді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Бастапқы құн	9.416.085	9.413.217
Жинақталған тозу	(1.085.294)	(876.985)
Қалдық құны	8.330.791	8.536.232

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің пайдалануында жүрген толығымен амортизацияланған активтердің бастапқы құны 904.097 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 886.009 мың теңге) болды.

11. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің қозғалысы былайша берілген:

	Ғимараттар
Бастапқы құны:	
2023 жылғы 31 желтоқсанға	3.762.393
Түсімдер	1.382.437
Шығулар	(275.111)
Түрлендіру	1.169.484
2024 жылғы 31 желтоқсанға	6.039.203
Түсімдер	1.615.819
Шығулар	(1.024.816)
Түрлендіру	603.358
2025 жылғы 31 желтоқсанға	7.233.564
Жинақталған тозу:	
2023 жылғы	
31 желтоқсанға	(638.897)
Есептеу	(1.292.075)
Шығулар	153.607
2024 жылғы 31 желтоқсанға	(1.777.365)
Есептеу	(1.866.201)
Шығулар	220.283
2025 жылғы 31 желтоқсанға	(3.423.283)
Баланстық құн:	
2024 жылғы 31 желтоқсанға	4.261.838
2025 жылғы 31 желтоқсанға	3.810.281

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банк ең ұзақ келісімшарттық жалдау мерзімі 5 жылға дейінгі ғимараттарды жалға алады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

12. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтердің қозғалысы былайша көрсетілген:

	<i>Әзірленіп жатқан</i>			
	<i>Бағдарламалық жасақтама</i>	<i>бағдарламалық жасақтама</i>	<i>Лицензиялар</i>	<i>Жиыны</i>
Бастапқы құны:				
2023 жылғы 31 желтоқсанға	5.759.212	97.515	208	5.856.935
Түсімдер	1.839.038	2.563.256	—	4.402.294
Санаттар арасындағы аударымдар	361.120	(361.120)	—	—
2024 жылғы 31 желтоқсанға	7.959.370	2.299.651	208	10.259.229
Түсімдер	3.049.139	3.478.469	—	6.527.608
Шығулар	(20.138)	—	—	(20.138)
Санаттар арасындағы аударымдар	645.412	(645.412)	—	—
2025 жылғы 31 желтоқсанға	11.633.783	5.132.708	208	16.766.699
Жинақталған тозу:				
2023 жылғы 31 желтоқсанға	(1.091.604)	—	(208)	(1.091.812)
Есептеу	(323.013)	—	—	(323.013)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	(1.414.617)	—	(208)	(1.414.825)
Есептеу	(569.102)	—	—	(569.102)
Есептен шығару	22.037	—	—	22.037
2025 жылғы 31 желтоқсанға	(1.961.682)	—	(208)	(1.961.890)
Баланстық құн:				
2023 жылғы 31 желтоқсанға	4.667.608	97.515	—	4.765.123
2024 жылғы 31 желтоқсанға	6.544.753	2.299.651	—	8.844.404
2025 жылғы 31 желтоқсанға	9.672.101	5.132.708	—	14.804.809

Банк цифрлық трансформация және операциялық тиімділікті арттыру шеңберінде материалдық емес активтерге инвестицияларды жүзеге асыруды жалғастыруда. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша әзірленіп жатқан бағдарламалық жасақтама негізінен заңды тұлғалар мен дербес кәсіпкерлерге арналған мобильді қосымша мен интернет банкінгі; «Цифрлық ипотека», «Заңды тұлғаларға арналған цифрлық кредит» кредиттік өнімдері бойынша бағдарламалық жасақтаманы, карточкалық өнімдерді шығару жүйелерін және клиенттермен өзара іс-қимылдың цифрлық арналарын қамтиды. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ әзірленіп жатқан бағдарламалық жасақтаманың құнсыздануын анықтамады.

13. Еншілес ұйымдарға инвестициялар

Еншілес ұйымдарға инвестициялар былайша көрсетілген:

	<i>Ел</i>	<i>Сала</i>	<i>2025 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2024 жылғы 31 желтоқсан</i>
«ОУСА Nova» ЖШС	Қазақстан	Күмәнді әрі үмітсіз активтерді басқару	18.000	18.000
«Фридом Банк Таджикистан» ЖАҚ	Тәжікстан	Банк	4.106.561	4.546.000
Жиыны			4.124.561	4.564.000

2018 жылғы 31 мамырда Банк «ОУСА Nova» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – «ОУСА Nova» ЖШС) еншілес ұйымды Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚРҰБ») Банктің 2018 жылғы 2 мамырдағы № 17 еншілес ұйымын құруға рұқсатына сәйкес құрды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

13. Еншілес ұйымдарға инвестициялар (жалғасы)

2024 жылғы 7 қазанда Тәжікстандағы «Фридом Банк Тәжікстан» ЖАҚ еншілес Банкінің жарғылық капиталы толықтырылды. Еншілес Банк өз қызметін Тәжікстан Ұлттық Банкі 2024 жылғы 10 қазанда берген № 0000328 банктік қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияның негізінде жүзеге асырады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк құнсыздану белгілерінің болуына еншілес ұйымдарға салынған инвестицияларға талдау жүргізді. Талдау нәтижелері бойынша Банк еншілес ұйымдарға инвестициялардың құнсыздануынан 606.777 мың теңге сомасында залалды мойындады.

14. Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар

2025 жылы Топ байланысты тараптан «Фридом Финанс Кредит» микроқаржы ұйымы» ЖШС-нен 108.896.815 мың теңге сомасына бөлшек тұтыну кредиттерінің портфелін сатып алды. Талап ету құқықтарын беру туралы келісімнің талаптарына сәйкес Топ белгіленген лимит шеңберінде кез келген негізде кредиттерді кері сатуға құқылы болды. 2025 жылғы 30 желтоқсанда Топ талап ету құқықтарын беру туралы келісімді бұзып, микроқаржы ұйымынан сатып алынған кредиттерді тануды тоқтатты. Аталған кредиттерді тануды тоқтатудан болған залал 6.059.865 мың теңгені құрады. 2025 жылғы 31 желтоқсанда Топ «Фридом Финанс Кредит» микроқаржы ұйымы» ЖШС-мен 12.120.028 мың теңге сомасына келтірілген залалдарға байланысты тұрақсыздық айыбын төлеу туралы шарт жасасты. Шарт талаптары тұрақсыздық айыбын төлеуді 2 жыл мерзімге бөліп төлеуді көздейді. Нәтижесінде, Топ 10.085.314 мың теңге сомасында зияндарды өтеу кірісін мойындады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар мерзімі өткен болып табылады және 10.085.314 мың теңгені құрады. Аталған талаптарға қатысты таныған ККЗ резерві 458.050 мың теңгені құрады.

Бұдан басқа, 2025 жылы Топ «Фридом Финанс Кредит» микроқаржы ұйымы» ЖШС-мен бұрын сатып алынған кредиттер бойынша шығындарды өтеу жөнінде шарт жасасты және пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте 7.054.969 мың теңге сомасындағы кірісті мойындады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талап толығымен өтелді.

15. Өзге де активтер

Басқа да активтерге келесілер кіреді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Банк қызметі бойынша дебиторлық берешек	3.106.658	2.663.207
ҚҚБ-да бағалы қағаздармен операциялар бойынша дебиторлық берешек	2.229.692	2.353.884
Байланысты тараптан бағалы қағаздармен операциялар бойынша дебиторлық берешек	1.454.849	—
Кредиттік портфельдің сақтандыру өтемақысы бойынша актив	5.170.136	—
Мүлікті бөлін-бөлін сату бойынша дебиторлық берешек	—	101.027
Сатылған активтер бойынша байланысты тараптың дебиторлық берешегі	886.565	—
Басқасы	895.014	1.028.639
ККЗ резерві шегерілгенге дейін басқа да қаржы активтерінің жиыны	13.742.914	6.146.757
ККЗ резерві	(3.418.253)	(3.235.681)
Басқа да қаржы активтерінің жиыны	10.324.661	2.911.076
Сақтандыру бойынша алдын ала төленген шығыстар	5.140.331	—
Алдын ала төленген басқа да әкімшілік шығыстар	4.390.840	2.897.342
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер үшін алдын ала төлем	3.145.148	1.383.280
Қорлар	730.195	713.001
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	8.425	108.496
Басқасы	42.551	539
Басқа да қаржылық емес активтердің жиыны	13.457.490	5.102.658
Өзге де активтер жиыны	23.782.151	8.013.734

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

15. Өзге де активтер (жалғасы)

2025 жылығы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалы қағаздармен операциялар бойынша дебиторлық берешек ҚҚБ мен брокерлік ұйымға 3.684.541 мың теңге сомасында бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақы төлеу жөніндегі талаптарды қамтыды (2024 жылығы 31 желтоқсан: 2.353.884 мың теңге).

2025 жылығы маусымда Банк дербес кәсіпкерлерге кредиттердің кредиттік портфелін жалпы баланстық құны 73.518.211 мың теңгеге сақтандырады. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес, аталған сақтандыру шарты кредиттік шарттардың ажырамас бөлігі болып табылмайтындықтан және клиенттерге тиісті кредиттерді бастапқы танумен байланысты болмағандықтан, аталған шарт тиісті кредиттер бойынша кредиттік залал туындаған жағдайда сақтандыру өтемақысын алу іс жүзінде күмәнсіз болған жағдайда жеке актив ретінде ескеріледі.

Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру жағдайы басталған күнге негізгі борыштың өтелмеген сомасы өтелуге жатады. 2025 жылығы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сақтандыру өтемақысы бойынша активтің құны 5.170.136 мың теңге мөлшерінде бағаланды. 2025 жылығы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген сақтандыру шарты бойынша алдын ала төленген шығыстар сомасы 5.140.331 мың теңге болды.

2025 жылығы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ККЗ бағалау мақсаттары үшін 3-кезеңге жатқызылған өзге активтер 3.591.024 мың теңге сомасында банк қызметі бойынша дебиторлық берешек және өзге де дебиторлық берешек болып табылды (2024 жылығы 31 желтоқсан: 3.335.180 мың теңге). 2025 жылығы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген дебиторлық берешекке қатысты танылған ККЗ резерві 2.862.812 мың теңге (2024 жылығы 31 желтоқсан: 3.196.979 мың теңге) болды.

Төменде 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында аяқтаған жылдардағы басқа да қаржы активтері бойынша жалпы баланстық құн және тиісті ККЗ өзгерістерінің талдауы келтірілген:

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2025 жылығы 1 қаңтарға жалпы баланстық құн	2.743.599	67.978	3.335.180	6.146.757
1-кезеңге аудару	11.585	(2.722)	(8.863)	—
2-кезеңге аудару	(318.485)	318.578	(93)	—
3-кезеңге аудару	(657.560)	(134.834)	792.394	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	8.478.092	—	—	8.478.092
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	(203.453)	(150.888)	(172.003)	(526.344)
Есептен шығару	—	—	(318.836)	(318.836)
Бағамдық айырмалар	—	—	(36.755)	(36.755)
2025 жылығы 31 желтоқсанға жалпы баланстық құны	10.053.778	98.112	3.591.024	13.742.914
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2025 жылығы 1 қаңтарға ККЗ	(14.364)	(24.338)	(3.196.979)	(3.235.681)
1-кезеңге аудару	(10.224)	1.361	8.863	—
2-кезеңге аудару	196.173	(196.266)	93	—
3-кезеңге аудару	12.342	105.361	(117.703)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(665.375)	—	—	(665.375)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	9.076	17.168	154.868	181.112
Кезеңдер арасындағы аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	15.011	(1.366)	(57.486)	(43.841)
Есептен шығару	—	—	318.836	318.836
Бағамдық айырмалар	—	—	26.696	26.696
2025 жылығы 31 желтоқсанға ККЗ	(457.361)	(98.080)	(2.862.812)	(3.418.253)

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

15. Өзге де активтер (жалғасы)

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
1 қаңтарға жалпы баланстық құн	2.661.284	28.601	3.017.325	5.707.210
1-кезеңге аудару	55.480	(4.410)	(51.070)	—
2-кезеңге аудару	(178.007)	178.166	(159)	—
3-кезеңге аудару	(321.563)	(111.986)	433.549	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	38.362.350	—	—	38.362.350
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	(39.105.194)	(22.393)	(152.100)	(39.279.687)
Есептен шығару	—	—	(120.235)	(120.235)
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	1.269.249	—	207.870	1.477.119
31 желтоқсанға жалпы баланстық құн	2.743.599	67.978	3.335.180	6.146.757

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
1 қаңтарға ККЗ	(30.443)	(19.862)	(2.859.146)	(2.909.451)
1-кезеңге аудару	(1.189)	1.171	18	—
2-кезеңге аудару	69	(228)	159	—
3-кезеңге аудару	14.981	69.623	(84.604)	—
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	(278.732)	—	—	(278.732)
Танылуы тоқтатылған немесе өтелген активтер (есептен шығаруды қоспағанда)	501.754	8.481	96.259	606.494
Кезеңдер арасындағы аудару нәтижесінде ККЗ-ға әсері және бастапқы деректердің өзгеруі	(220.975)	(83.523)	(277.330)	(581.828)
Есептен шығару	—	—	120.235	120.235
Валюта бағамдарының өзгеру әсері	171	—	(192.570)	(192.399)
31 желтоқсанға ККЗ	(14.364)	(24.338)	(3.196.979)	(3.235.681)

16. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға келесі позициялар кіреді:

	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(9.044.134)	—
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар – уақыт айырмаларының туындауы және азаюы	(608.234)	(176.113)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(9.652.368)	(176.113)

Банк кірістеріне Қазақстан Республикасында салық салынуға тиіс. 2025 және 2024 жылдары корпоративтік табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі 20% болды.

2025 жылы Қазақстан Республикасының салық заңнамасына Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 шілдедегі № 208-VIII Заңымен өзгерістер енгізілді, нәтижесінде Салық кодексі «Өтпелі ережелер» 26-бөлімімен толықтырылды. Осы бөлімнің 783-бабына сәйкес 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап кірістердің жекелеген түрлеріне 10% мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығымен қосымша салық салынады.

2025 жылғы 18 шілдеде екінші деңгейдегі банктер үшін корпоративтік табыс салығының сараланған мөлшерлемелерін енгізу көзделген, 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін Қазақстан Республикасының жаңа Салық кодексі қабылданды. Банк қызметі бойынша салық салынатын кірісті айқындау тәртібі Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 2025 жылғы 18 қыркүйектегі № 508 бірлескен бұйрығымен және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енетін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2025 жылғы 26 қыркүйектегі № 55 қаулысымен белгіленген. Көрсетілген Қағидалар 20% және 25% мөлшерлемелер бойынша корпоративтік табыс салығын есептеу мақсаттары үшін кәсіпкерлік субъектілеріне кредит беру жөніндегі қызметтен және екінші деңгейдегі банктердің өзге де қызметінен салық салынатын кірісті айқындау тәртібін реттейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

16. Салық салу (жалғасы)

Банк аталған өзгерістердің кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелеріне әсерін «Табыс салығы» 12 ХҚЕС-тің (IAS) талаптарына сәйкес бағалады және тиісті әсерді 2025 жылғы жекелеген қаржылық есептілікте көрсетті.

Осы жекелеген қаржылық есеп берушілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін салықтың нормативтік мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алғанға дейінгі пайда арасындағы салыстырып тексеру былайша болды:

	2025 жыл	2024 жыл
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда	23.613.214	52.407.398
Салықтың нормативтік мөлшерлемесі	20%	20 ⁰ 0
Нормативтік мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық шығыстар	(4.722.643)	(10.481.480)
Мемлекеттік бағамы қағаздар мен ҚҚБ-ың ресми тізіміндегі бағамы қағаздар бойынша салық салынбайтын кіріс	6.950.966	11.178.727
Ұағайтылған мөлшерлеме бойынша салық салынатын қаржы құралдары бойынша кірістер	(9.245.724)	—
Есептен шығарылмайтын әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар	(923.284)	(653.390)
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар бойынша есептен шығарылмайтын шығыстар	(466.855)	—
Корпоративтік табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі өзгеруінің әсері	(862.914)	—
Кредиттік зияндар бойынша есептен шығарылмайтын шығыстар	(49.422)	(49.174)
Регистрмен борыш бойынша есептен шығарылмайтын пайыздық шығыстар	(16.000)	(16.000)
Басқасы	(316.492)	(154.796)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(9.652.368)	(176.113)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысына мыналар жатады:

	Пайданың немесе зияның құрамында уақыт айырмала- рының пайда болуы және		Пайданың немесе зияның құрамында уақыт айырмала- рының пайда болуы және		Басқа да жынтық кірістің құрамында уақыт айырмала- рының пайда болуы және		2025 жыл
	2023 жыл	азайы	2024 жыл	азайы	азайы		
Шегерілетін уақыт айырмаларының салық әсері							
Клиенттерге берілген кредиттер	254.631	229.351	483.982	1.165.539	—		1.649.521
Жалдау бойынша міндеттемелер	512.558	165.852	678.410	502.334	—		1.180.744
Басқа да міндеттемелер	183.353	877.433	1.060.786	787.247	—		1.848.033
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	—	—	—	509.429	—		509.429
Басқа да активтер	3.891	(128)	3.763	(3.763)	—		—
Кейінге қалдырылған салық активтері	954.433	1.272.508	2.226.941	2.960.786	—		5.187.727
Салық салынатын уақыт айырмаларының салық әсері							
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(1.473.057)	(1.220.977)	(2.694.034)	(2.010.691)	(337.799)		(5.042.524)
Сауда-саттықтағы бағамы қағаздар	—	—	—	(201.590)	—		(201.590)
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(624.724)	(227.644)	(852.368)	(100.202)	—		(952.570)
Басқа да активтер	—	—	—	(1.256.537)	—		(1.256.537)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(2.097.781)	(1.448.621)	(3.546.402)	(3.569.020)	(337.799)		(7.453.221)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	(1.143.348)	(176.113)	(1.319.461)	(608.234)	(337.799)		(2.265.494)

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

17. Қаржы ұйымдарының қаражаты

Қаржы ұйымдарындағы қаражатқа келесі позициялар кіреді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы ұйымдарынан алынған қарыздар	47.350.635	6.967.372
Басқа банктердің корреспонденттік шоттары	10.168.618	14.094.507
Квазимемлекеттік ұйымдардың депозиттері	3.043.589	4.843.010
Қамсыздандыру ретінде алынған салымдар	606.636	630.131
Қаржы ұйымдары қаражатының жиынты	61.169.478	26.535.020

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаржы ұйымдарынан алынған қарыздарға «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дан 21.641.993 мың теңге сомасына және «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-дан 25.708.642 мың теңге сомасына алынған қаражат кірді (2024 жылғы 31 желтоқсан: «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дан алынған қаражат сомасы 6.967.372 мың теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дан алынған қаражат агроөнеркәсіптік кешен субъектілері мен ауыл шаруашылығы өндірістік кооперативтерін кейіннен кредиттеуге арналған. Көрсетілген қарыздар теңгемен көрсетілген, жылдық 1,5-2,0% номиналды сыйақы мөлшерлемелері (2024 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 1,5%) және 2026 және 2040 жылдары (2024 жылғы 31 желтоқсан: 2025 және 2026 жылдары) өтеу мерзімдері бар.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-дан алынған қаражат теңгемен көрсетілген, жылдық 2,0-3,5% номиналды сыйақы мөлшерлемесі және 2031-2040 жылдары өтеу мерзімі бар. Аталған қаражат Қазақстан Республикасында кәсіпкерлікті ынталандыру және экономикалық дамуға жәрдемдесу мақсатында шағын және орта бизнес субъектілерін жеңілдікті талаптарда кейіннен кредиттеу арқылы қолдауға бағытталған.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 10.168.618 мың теңге сомасындағы корреспонденттік шоттар он жеті шетелдік Қаржы ұйымынан алынды (2024 жылғы 31 желтоқсан: он екі шетелдік банктен 14.094.507 мың теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша квазимемлекеттік ұйымдардың депозиттері клиенттердің ипотекалық кредиттерін қайта қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде «Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ-дан алынған 3.043.589 мың теңге сомасындағы депозиттермен (2024 жылғы 31 желтоқсан: 4.843.010 мың теңге), өтеу мерзімі 2036-2050 жылдары және сыйақы мөлшерлемелері жылдық 0,1%-дан 2,99%-ға дейін белгіленген.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің 3 контрагенті болды, олардың үлесіне Қаржы ұйымдары қаражатының жиынтық сомасының 10% астамы келеді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттердің шоттарындағы қаражаттың жиынтық қалдығы 58.721.031 мың теңге болды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 25.740.174 мың теңге).

18. Клиенттердің қаражаты

Клиенттердің қаражатына келесі позициялар кіреді.

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы шоттар және талап еткенге дейінгі депозиттер		
- Корпоративтік клиенттер	289.054.817	202.423.752
- Бөлшек клиенттер	64.512.320	47.139.536
Мерзімді депозиттер		
- Корпоративтік клиенттер	311.317.729	269.233.961
- Бөлшек клиенттер	820.913.302	540.621.232
Кепілдік депозиттері		
- Корпоративтік клиенттер	20.053.099	21.265.507
- Бөлшек клиенттер	4.733.678	2.887.317
Клиенттерге берілген қаражаттың жиынты	1.510.584.945	1.083.571.305
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын	19.497.852	22.080.318
Кепілдіктер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын (33-ескертпе)	5.288.925	2.702.637

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

18. Клиенттердің қаражаты (жалғасы)

Төменде экономика салалары бойынша клиенттер қаражатының бөлінуі келтірілген:

	2025 жылы 31 желтоқсан		2024 жылы 31 желтоқсан	
	Сомасы	%	Сомасы	%
Жеке тұлғалар	889.287.223	58,87%	590.232.945	54,47%
Қаржылық қызметтер	156.280.288	10,35%	110.519.457	10,20%
Құрылыс	79.228.969	5,24%	61.304.126	5,66%
Сауда	71.732.735	4,75%	54.343.127	5,02%
Холдинг компанияларының қызметі	44.137.954	2,92%	45.317.019	4,18%
Кәсіптік қызметтер	46.486.005	3,08%	43.088.139	3,98%
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп	48.934.488	3,24%	28.155.785	2,60%
Байланыс және ақпарат	32.610.081	2,16%	25.803.583	2,38%
Өндіріс	32.827.188	2,17%	25.169.016	2,32%
Білім беру	23.371.015	1,55%	20.034.249	1,85%
Жалдау	8.105.650	0,54%	14.396.719	1,33%
Жылжымайтын мүлік	11.245.537	0,74%	12.606.365	1,16%
Тасымалдау	17.440.742	1,15%	7.763.182	0,72%
Медициналық қызметтер	10.769.045	0,71%	6.819.023	0,63%
Ауыл шаруашылығы	4.455.083	0,29%	6.493.474	0,60%
Электр энергетикасы	4.783.254	0,32%	5.271.865	0,49%
Сақтандыру	5.620.729	0,37%	1.884.940	0,17%
Активтерді басқару	386.622	0,03%	224.286	0,02%
Басқасы	22.882.337	1,51%	24.144.005	2,23%
Клиенттерге берілген қаражаттың жиыны	1.510.584.945	100,0%	1.083.571.305	100,0%

2025 жылы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің он ірі клиенттерінің үлесіне клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттеріндегі қаражаттың қалдық құнының 13% келді (2024 жылы 31 желтоқсан: 12%). 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген шоттардағы қаражаттың жиынтық қалдығы 199.095.743 мың теңге болды (2024 жылы 31 желтоқсан: 131.321.485 мың теңге).

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес Банк салымшының алғашқы талабы бойынша салым сомасын беруге міндетті. Салымдарды қабылдаудың қолданыстағы талаптарына сәйкес, мерзімді салым салымшыға оның талабы бойынша мерзім аяқталғанға дейін қайтарылған жағдайларда, салым бойынша сыйақы салымды орналастырудың нақты мерзімі үшін төленеді.

19. «РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банк ҚҚБ-да РЕПО шарттарын жасады. «РЕПО» шарттары бойынша мәмілелерді Банк өтімділік бойынша қысқа мерзімді позицияны басқару үшін пайдаланады. Шарттардың мәні бөлігінде «РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешекті талдау төменде келтірілген:

	2025 жылы 31 желтоқсан	
	Міндеттемесінің баланстық құны	Қамсыздандыру- дың әділ құны
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	359.560.649	357.974.848
Квазимемлекеттік корпорациялардың облигациялары	90.357.637	91.254.209
Шетелдік корпорациялардың облигациялары	20.737.132	20.949.721
Жиыны	470.655.418	470.178.778

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. «РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек (жалғасы)

	2024 жылғы 31 желтоқсан	
	Міндеттемелің баланстық құны	Қамсыздандыру дың әділ құны
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	718.456.616	721.379.591
Квазимемаскеттік корпорациялардың облигациялары	237.329.233	241.619.354
Шетелдік корпорациялардың облигациялары	1.563.784	1.590.357
Жиыны	957.349.633	964.589.302

Неттинг туралы бас келісімдер Банкке дефолт болған жағдайда қолда бар активтерге қарсы міндеттемелерді өзара есепке алуға мүмкіндік береді. Өзара есеп айырысу құқығы сол контрагенттен алынған сома есебінен қарыз соманың барлығын немесе бір бөлігін өтеуге немесе басқаша азайтуға заңды құқықты білдіреді, осылайша кредиттік тәуекелге ұшырауды азайтады. 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте өзара есепті көрсетпеді.

20. Реттелген борыш

2010 жылғы желтоқсанда Банк акция үшін орналастыру құны 1.000 теңге болатын 1.000.000 артықшылықты акцияны орналастырды. Осы артықшылықты акциялар, егер артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер төлеу үшін немесе одан да көп айға кепілдірілмесе және оларға жылына кемінде 8% мөлшерінде, бірақ жай акциялардан кем емес жиынтық дивидендтер есептелсе, дауыс беру құқығын бермейді.

32 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес, егер өтелмейтін артықшылықты акция дивидендтер алуға шарттық құқық берсе, онда ол дивидендтерге қатысты қаржылық міндеттемені қамтиды, соның нәтижесінде дивидендтер төлеудегі міндеттеменің таза келтірілген құны міндеттеме ретінде, ал шығарылымнан түскен түсімдердің сальдосы капитал ретінде көрсетіледі. 2025 және 2024 жылдары артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер бойынша шығыстар 80.000 мың теңгені құрады және 32 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы жекелеген есептің пайыздық шығыстарының құрамында көрсетілді.

21. Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау бойынша міндеттемелер былайша көрсетілген:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Өтеу мерзімдерін талдау:		
1 жыл	2.525.260	1.959.684
2 жыл	1.983.797	1.920.913
3 жыл	654.454	1.488.873
4 жыл	388.466	338.626
5 жыл	44.151	74.273
Болашақ кезеңдердің қаржылық шығыстарын шегергенде	(873.153)	(938.268)
Жалдау бойынша міндеттемелер жиыны	4.722.975	4.844.101
Міндеттемелер мерзімінің түрі:		
Қысқа мерзімді	2.010.995	1.476.300
Ұзақ мерзімді	2.711.980	3.367.801
Жалдау бойынша міндеттемелер жиыны	4.722.975	4.844.101
Жалдау бойынша міндеттемелер	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға баланстық құн	4.844.101	3.281.866
Түсімдер	1.615.819	1.382.437
Шығулар	(912.022)	(153.966)
Төлемдер	(2.377.045)	(1.377.940)
Пайыздар бойынша шығыстар (25-ескертпе)	948.764	542.220
Жаңғыртудан болған өсер	603.358	1.169.484
31 желтоқсанға баланстық құн	4.722.975	4.844.101

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

22. Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер

2018 және 2019 жылдары ҚРҰБ «Іпотека «7-20-25» ипотекалық тұрғын үйді кредиттеу бағдарламасын бекітті. Халыққа бастапқы тұрғын үйді сатып алу мүмкіндігін беру және банктің қаржыландыруда қызығушылығын арттыру осы бағдарламаның негізгі мақсаты болып табылады. «Іпотека «7-20-25» бағдарламасының талаптарына сай кредиттер 25 жылға дейінгі мерзіммен және 20% мөлшерінде бастапқы жарнамен жылдық 7,0% мөлшерлемесі бойынша теңгемен беріледі. Кредиттің берілуі және қызмет көрсетуі үшін комиссия алынбайды.

Бағдарлама шеңберінде Банк клиенттерге ипотекалық кредиттер берді және оларды кредиттердің номиналды құны мөлшерінде ақпалай қаражатқа айырбастау үшін «Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ-ға («Оператор») берді. Банк заңгерлік тұрғыдан бұл бағдарлама бойынша агент ретінде болады және алынған пайыздық төлемдерден жылдық 2,5-4,0% мөлшерінде сыйақы алады.

Банк активтерін Операторға беру талаптарына сәйкес, берілген кредиттер бойынша дефолт орын алған жағдайда, Банк берілген кредиттерді Оператордан кері сатып алуға міндетті. Осыған байланысты Банк берілген кредиттерге қатысты кредиттік тәуекелдерді сақтайды және осы кредиттер бойынша барлық пайданы сақтайды, осыған байланысты Банк өз активтерінің құрамында осы кредиттерді тануды тоқтатпайды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген кредиттердің баланстық құны 262.964.944 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 248.271.027 мың теңге) және Оператор алдындағы міндеттемелердің баланстық құны 263.076.372 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 248.307.105 мың теңге).

23. Басқа да міндеттемелер

Басқа да міндеттемелерге келесі позициялар кіреді:

	2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАН	2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАН
Өнім жеткізушілердің алдындағы кредиторлық берешек	2.947.936	1.781.400
Байланысты тарап алдындағы сақтандыру жарналарын төлеу бойынша кредиторлық берешек	2.091.726	—
Берілген кепілдіктер бойынша ККЗ резерві (33-ескертпе)	162.871	80.461
Есептелген комиссиялық шығыстар	1.562	10.275
Басқа да қаржылық міндеттемелер	1.963.745	1.375.066
Басқа да қаржылық міндеттемелер	7.167.840	3.247.202
Жұмыскерлердің сыйлықақылары бойынша есептелген шығыстар	5.031.169	4.210.235
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығыстар	1.908.539	1.093.695
ҚДКҚ-ға есептелген міндетті жарналар	1.618.907	921.380
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша сыйақыны алдын ала төлеу	1.257.314	527.303
Корпоративтік табыс салығынап басқа, өзге салықтар мен төлемдер бойынша кредиторлық берешек	1.149.281	461.683
Бюджетке төленетін міндетті төлемдер	555.199	—
Бағалау міндеттемелері (33-ескертпе)	—	368.015
Шығарылған кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің комиссиялық кірістері	9.736	84.332
Басқа да қаржылық емес міндеттемелер	153.820	322.775
Басқа да қаржылық емес міндеттемелер	11.683.965	7.989.418
Басқа да міндеттемелер жиыны	18.851.805	11.236.620

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

24. Капитал

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің 53.500.000 жарияланған жай акциясы бар. Бір жай акцияның номиналды құны 1.000 теңгені құрайды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша айналысқа шығарылған 36.094.842 дана көлеміндегі жай акцияларды акционер орналастыру бағасы бойынша толық төледі (2024 жылғы 31 желтоқсан: 31.942.299 дана).

2024 жылғы 23 қыркүйекте «Фридом Финанс» АҚ бір акция үшін 5.250 теңге орналастыру құны бойынша Банктің 952.381 жай акциясын сатып алды. 2024 жылғы 23 желтоқсанда «Фридом Финанс» АҚ бір акция үшін 5.900 теңге орналастыру құны бойынша Банктің 3.389.831 жай акциясын сатып алды. 2025 жылғы 27 наурызда «Фридом Финанс» АҚ 24.500.004 мың теңге жалпы сомаға бір акция үшін 5.900 теңге орналастыру құны бойынша «Фридом Банк Қазақстан» АҚ-ның 4.152.543 жай акциясын сатып алды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал 111.856.152 мың теңге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 87.356.148 мың теңге) болды.

2025 және 2024 жылдары жай акциялар бойынша дивидендтер жарияланған жоқ және төленген жоқ.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚҚБ Листингтік ережелерінде көрсетілген Әдіснамаға сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны төменде келтірілген:

Акциялар түрі	2025 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан	
	Айналыстағы акциялар саны	Таза активтер	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)	Айналыстағы акциялар саны	Таза активтер	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)
Жай	36.094.842	232.296.483	6.435,73	31.942.299	199.489.044	6.245,29

Акциялар түрі	2025 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан	
	Айналыстағы акциялар саны	Акциялардың баланстық құны	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)	Айналыстағы акциялар саны	Таза активтер	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)
Артықшылық- ты (18-ескертуге)	1.000.000	1.040.000	1.040	1.000.000	1.000.000	1.000

Банк ҚҚБ-ның Листингтік ережелерінде көрсетілген Әдіснамаға сәйкес есептелген жай және артықшылықты акциялардың баланстық құнын ашады. Бұл ақпаратты ашу ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес талап етілмейді.

Қосымша төленген капитал

2021 жылы Банк пен Freedom Holding Corp. арасында реттелген борыш шарттарын бұзу туралы келісімдерге қол қойылады, соған сай Freedom Holding Corp. реттелген борышты толық кешірді. 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген реттелген борыш Банктің қосымша төленген капиталының құрамында 2.400.340 мың теңге сомасында көрсетілді.

Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві

Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві жер мен ғимараттардың әділ құнының ұлғаюын, сондай-ақ тек мұндай азаю бұрын капиталдың құрамында көрсетілген дәл сол активтің алдыңғы ұлғаюымен байланысты болған шамада ғана осы құнның азаюын көрсету үшін пайдаланылады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің негізгі құралдарын қайта бағалау резерві 1.872.135 мың теңге болды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 872.129 мың теңге).

(Мың теңгемен, егер өзгеі көрсетілмесе)

25. Таза пайыздық кіріс

Таза пайыздық кіріске келесі позициялар кіреді:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім		
Ақша қаражаты мен оның баламалары	6.953.789	3.617.260
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	1.007.461	656.910
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	46.580.778	19.142.343
Клиенттерге берілген кредиттер	131.113.072	98.316.826
Басқа да активтер	80.012	55.290
Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім жиыны	185.735.112	121.788.629
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық түсім		
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	67.375.683	140.131.384
Пайыздық түсім жиыны	253.110.795	261.920.013
Пайыздық шығыстар		
Қаржы ұйымдарының қаражаты	(382.916)	(562.048)
Клиенттердің қаражаты	(81.951.685)	(37.047.701)
«РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	(87.988.723)	(142.837.840)
Реттелген борыш	(80.000)	(80.000)
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	(8.821.039)	(7.701.846)
Жалдау бойынша міндеттемелер (20-ескертуге)	(948.764)	(542.220)
Пайыздық шығыстар жиыны	(180.173.127)	(188.771.655)
Таза пайыздық кіріс	72.937.668	73.148.358

Алынған пайыздық кірістер былайша көрсетілген:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Ақша қаражаты мен оның баламалары	6.952.975	3.640.004
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	965.464	670.566
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	96.583.717	146.421.894
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	23.958.404	5.492.801
Клиенттерге берілген кредиттер	123.886.063	96.758.744
Жиыны	252.346.623	252.984.009

Төленген пайыздық шығыстар былайша көрсетілген:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Қаржы ұйымдарының қаражаты	(383.449)	(562.048)
Клиенттердің қаражаты	(77.369.181)	(34.896.509)
«РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	(88.693.630)	(142.837.840)
Реттелген борыш	(40.000)	(120.000)
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	(8.821.039)	(7.701.846)
Жалдау бойынша міндеттемелер	(948.764)	—
Жиыны	(176.256.063)	(186.118.243)

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

26. Кредиттік зияндар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы пайда немесе зиян құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ шығыстары көрсетілген:

	<i>Ескер.</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	(102.300)	—	—	(102.300)
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	6	36.100	—	—	36.100
Клиенттерге берілген кредиттер	7	(6.036.207)	(7.485.861)	2.806.123	(10.715.945)
Инвестициялық бағалы қағаздар	9	(43.816)	—	—	(43.816)
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	13	(458.050)	—	—	(458.050)
Басқа да қаржы активтері	14	(641.288)	15.802	97.382	(528.104)
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер		(82.410)	—	—	(82.410)
Кредиттік зияндар бойынша шығыстар жиыны		(7.327.971)	(7.470.059)	2.903.505	(11.894.525)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы пайда немесе зиян құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ шығыстары көрсетілген:

	<i>Ескер.</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	(33.614)	—	—	(33.614)
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	6	32.798	—	(42.556)	(9.758)
Клиенттерге берілген кредиттер	7	(2.274.947)	(5.573.212)	(7.126.938)	(14.975.097)
Инвестициялық бағалы қағаздар	9	(124.179)	—	—	(124.179)
Басқа да қаржы активтері	14	2.047	(75.042)	(181.071)	(254.066)
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер		(80.461)	—	—	(80.461)
Кредиттік зияндар бойынша шығыстар жиыны		(2.478.356)	(5.648.254)	(7.350.565)	(15.477.175)

2025 жылы пайда немесе зиян және өзге де жинақтық кіріс туралы жекелеген есепте кредиттік залалдар бойынша шығыстар кредиттік портфельді сақтандыру өтемі бойынша активті тану нәтижесінде 5.170.136 мың теңге сомасында кірісті қамтыды (14-ескертуге).

27. Таза комиссиялық (залал) / кіріс

Таза комиссиялық кіріске келесі позициялар кіреді:

	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
Төлем карталары	41.584.181	25.207.672
Есеп айырысу операциялары	30.580.503	9.784.513
Клиенттердің шоттарын ашу және жүргізу	2.095.158	146.259
Агенттік қызметтер	1.871.059	15.922
Кассалық операциялар	1.175.776	955.324
Берілген кепілдіктер	247.312	102.800
Шетел валютасымен операциялар	144.049	87.145
Кешбэк	(59.164.439)	(4.492.696)
Басқасы	2.205.360	304.865
Комиссиялық кірістер жиыны	20.738.959	32.111.804
Клиенттердің карт-шоттары бойынша операциялар	(44.119.150)	(26.556.357)
Бағалы қағаздармен операциялар	(3.409.431)	(1.487.812)
Есеп айырысу операциялары	(1.713.529)	(534.529)
Агенттік қызметтер	(127.984)	(241.589)
Шетел валютасымен операциялар	(11)	(13.979)
Комиссиялық шығыстар жиыны	(49.370.105)	(28.834.266)
Таза комиссиялық (залал) / кіріс	(28.631.146)	3.277.538

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

27. Таза комиссиялық (залал) / кіріс (жалғасы)

Банк, әдетте, олар тиесілі операция аяқталғанға дейін немесе ол аяқталғаннан кейін бірден комиссия алады (белгілі бір уақытта орындау міндеті орындалатын шарттар болған жағдайда, мысалы, есеп айырысу операциялары). Банк 15 ХҚЕС (IFRS) 121-тармағында көзделген практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданады және бастапқы күтілетін қолданылу мерзімі бір жылдан аспайтын шарттар бойынша орындауға қалған міндеттер туралы ақпаратты ашпайды.

2024 жылғы қыркүйекте Банк адалдық бағдарламасын іске қосты, оның шеңберінде клиенттерге транзакция сомасының 1%-дан 4%-ға дейін төлем карталарымен операциялар бойынша кешбэк, сондай-ақ «Freedom» экожүйесінде сатып алулар үшін 30%-ға дейін жоғары кешбэк беріледі. Көрсетілген шығыстар төлем карточкалары бойынша комиссиялық кірістер бойынша ауыспалы өтемнің бөлігі ретінде танылады және Банк клиент тиісті транзакцияны жасаған сәтте мойындайды.

2025 жылы Банк адалдық бағдарламасы бойынша 59.164.439 мың теңге сомасында шығыстар көтерді (2024 жыл: 4.492.696 мың теңге). Банктің есеп саясатына және ХҚЕС талаптарына сәйкес аталған шығыстар тиісті кірістерді азайту жолымен комиссиялық кірістің құрамында көрсетілді. Көрсетілген шығыстар Банктің бекітілген бюджетінде көзделді және клиенттерді тартуға және ұстап қалуға бағытталған әдеттегі операциялық қызмет шеңберінде жұмсалды.

28. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда келесі позицияларды қамтиды:

	2025 жыл	2024 жыл
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар бойынша таза жұмсалмаған (залалдар)/пайда	(27.499.200)	38.012.287
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар бойынша таза жұмсалған пайда	45.539.417	1.003.205
Туынды қаржы құралдары бойынша таза жұмсалмаған (залалдар)/пайда	(148.192)	1.468.279
Туынды қаржы құралдары бойынша таза жұмсалған пайда/(залалдар)	1.833.796	(897.799)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда жиыны	19.725.821	39.585.972

29. Басқа да кірістер мен шығыстар

	2025 жыл	2024 жыл
Басқа да кірістер		
Дивидендік кіріс	706.116	311.200
Басқасы	981.514	302.903
Басқа кірістер жиыны	1.687.630	614.103
Басқа да шығыстар		
Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің шығуынан болған шығыстар	188.771	—
Бағалау міндеттемелерінің резервтерін қалыптастыру бойынша шығыстар	—	154.528
Басқа да шығыстар жиыны	188.771	154.528

30. Персонал шығыстары

Персонал шығыстарына мыналар жатады:

	2025 жыл	2024 жыл
Жеке табыс салығын қоса алғанда, жалақы мен сыйлауақылар	36.598.636	28.743.765
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	4.817.647	2.779.773
Персонал шығыстарының жиыны	41.416.283	31.523.538

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

31. Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар

Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстарға мыналар кіреді:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Тозу және амортизация (10,11, 12, 13-ескертпелер)	6.070.062	3.535.956
Жарнама және маркетинг қызметтері	4.614.794	2.394.492
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер	3.477.037	2.446.469
Техникалық қолдау және бағдарламалық жасақтама	3.081.878	2.861.783
ҚАКҚ-ға жарналар	2.740.160	2.588.852
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	2.601.330	1.750.292
Пошталық және курьерлік қызметтер шығыстары	2.128.450	1.753.468
Пластик карталарын шығарумен байланысты шығыстар	2.035.142	806.589
Жалдау шығыстары	1.467.299	575.845
BilimClass білім беру жүйесімен байланысты шығыстар	1.376.875	—
Сақтандыру	1.375.184	43.858
Қайырымдылық және демеушілік	1.173.071	1.209.247
Ағымдағы жөндеу және қызмет көрсету	1.029.716	586.384
Кәсіптік қызметтер бойынша шығыстар	888.730	393.417
Қызметтік іссапарлар шығыстары	588.068	422.263
Күзет	538.610	394.064
Кепілдік лимитін белгілеу үшін Қорға жарналар	537.000	—
Клиринг алымы	340.122	357.174
Коммуналық қызметтер	266.299	181.558
Көлік	223.657	87.488
Инкассациялау	185.814	70.427
Айыппұндар мен өсімақылар	178.301	27.161
Өкілдік шығыстары	61.525	54.864
Кеңсе шығыстары	87.444	58.645
Мүшелік жарналар	77.733	72.798
Оқыту	69.664	81.145
Басқа	2.277.198	1.892.894
Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар жиыны	39.491.163	24.647.133

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары аудиторлық қызметтерге жұмсалған шығыстар сомасы тиісінше қосылған құн салығын қоспағанда, 145.546 мың теңгені және 58.016 мың теңгені құрады.

32. Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық пайда жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі есепті кезеңдегі таза пайданы кезең ішінде айналыста болатын акциялардың орташа алынған санына бөлу арқылы есептеледі.

Төменде пайда және акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайданы есептеу кезінде пайдаланылған акциялар туралы деректер көрсетілген:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Бір жылғы таза пайда	13.354.069	52.414.103
Пайда толық бөлінген жағдайда артықшылықты акциялардың акционерлері төлеу мүмкін дивидендтерді шегере отырып	(80.000)	(80.000)
Жай акциялардың ұстаушыларына келетін таза пайда	13.274.069	52.334.103
Базалық және акцияға бөлінген пайданы анықтау мақсатында жай акциялардың орташа алынған саны	35.127.811	28.116.941
Акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайда (теңгемен)	377,88	1.861,00

2024 және 2025 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банкте акцияға шаққандағы пайдаға бөлінетін қаржы құралдары болған жоқ.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

33. Шарттық және шартты міндеттемелер

Заңгерлік мәселелер

Банк іскерлік операциялармен байланысты түрлі сот талқылауларының әлеуетті нысанысы болып табылады. Банк мұндай әрекеттер мен шағымдардың нәтижесінде туындайтын түпкілікті міндеттеме, егер ондай орын алатын болса, Банктің қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай теріс әсерін тигізбейді деп есептейді.

Банк жекелеген міндеттемелер нәтижесінде туындайтын елеулі міндеттемелер ықтималдылығын бағалап, міндеттеменің туындау себебі болған оқиғалардың орын алу ықтималдылығы болған және міндеттеме сомасы жеткілікті дәрежедегі нақтылықпен есептелуі мүмкін болған кезде ғана жекелеген қаржылық есептілігінде резервтер құрады.

Салық салу

Қазақстан Республикасындағы салық талаптары өзгеруге, тиянақсыз қолдануға және түсіндіруге ұшырағыш. Қазақстандық уәкілетті органдардың қазақстандық заңдар мен Банк ережелерінің түсіндіруіндегі алшақтықтар қосымша салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың есептелуіне әкеп соқтыра алады.

Қазақстандық заңнама және салық салу практикасы үздіксіз даму жағдайында тұр және сондықтан кері күші болуы мүмкін түрлі және талқылауға әрі жиі өзгерістерге ұшырағыш. Кейбір жағдайларда салық салынатын базаны анықтау мақсатында салық заңнамасы ХҚЕС-тің бухгалтерлік есебінің ережелеріне сілтеме жасайды. Бұл ретте қазақстандық салық органдарының ХҚЕС-тің бухгалтерлік есебінің тиісті ережелерін түсіндіруі осы жекелеген қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық қолданған есеп саясаттарынан, пайымдаулардан және бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін, бұл Банкте қосымша салық міндеттемелерінің туындауына әкелуі мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жылдың ішінде ретроспективті тексеруді жүргізе алады.

Банк басшылығы оның тиісті заңнаманы түсіндіруі қолайлы болып табылады және Банктің салықтық позициясы негіздемелі болып табылады деп санайды.

Банкті сатып алу-сату шартына сәйкес, 2020 жылы акционер ауысқан кезде, 2016-2020 жылдар кезеңдерінде салық салуға байланысты қосымша салықтардың тәуекелдері сатушыға толық көлемде сақталады, олар туындаған жағдайда Банкке тиісті залалдарды өтеуге міндеттенеді.

2021 жылы 2016 жылғы құжаттық салықтық тексеру қорытындысы бойынша Алматы қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті Банкке 213.487 мың теңге төлеуге ұйғарды. Банк осы төлемге толық сомда резерв құрды.

2024 жылы 2018-2020 жылғы құжаттық салықтық тексеру қорытындысы бойынша Алматы қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті Банкке 257.627 мың теңге төлеуге ұйғарды. Банк осы төлемге 154.528 мың теңге сомасында резерв құрды.

2024 жылғы 7 наурызда Банк Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің апелляциялық департаментіне шағым түсірді. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің апелляциялар департаменті деңгейінде 264.739 мың теңге сомасына шағым қанағаттандырылды.

2025 жылы шағымдану процесінің аяқталуына байланысты Банк 368.015 мың теңге сомасында салық төлеу бойынша бағалау міндеттемелерін таратты.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

33. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)**Шарттық және шартты міндеттемелер**

Банктің шарттық және шартты міндеттемелеріне мыналар кіреді:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Кредит сипатындағы міндеттемелер		
Пайдаланылмаған кредит желілері	114.253.100	84.780.442
Берілген кепілдіктер	21.663.798	7.670.616
Пайдаланылмаған кепілдік желілері	3.957.898	5.521.041
	139.874.796	97.972.099
Күрделі шығындар бойынша міндеттемелер	15.582	—
Шарттық және шартты міндеттемелер (қамтамасыз ету шегерілгенге дейін)	139.890.378	97.972.099
Кепілдіктер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын клиенттердің қаражаты (18-ескертпе)	(5.288.925)	(2.702.637)
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша ККЗ бағалау резерві (23-ескертпе)	(162.871)	(80.461)

Шарттарға сәйкес пайдаланылмаған кредит желілері мен кепілдіктер бойынша жалпы міндеттемелер сомасы келешек ақша талаптарын міндетті түрде білдірмейді, өйткені қарыз алушыға қаражатты берместен аталған міндеттемелердің қолданылу мерзімінің өтуі немесе күші жойылуы мүмкін. Кредит желілерін беру туралы келісімдерде кез келген қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда Банктің қаражат беруден біржақты тәртіппен бас тарту құқығы көзделеді. Банк қаражат берілгенге дейін қарыз алушының кредиттік тәуекеліне талдау жүргізеді. Осылайша, Банк оның кредиттік шығындар тәуекеліне ұшырауы кредит желісінің пайдаланылмаған бөлігінің күшін жою туралы хабарлама беру үшін шарттық мерзіммен шектелмей деп санайды.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің кредит сипатындағы міндеттемелері мерзімі өтпеген болып табылады.

34. Тәуекелдерді басқару**Кіріспе**

Тәуекелдерді басқару банк қызметінің негізінде жатыр және Банктің операциялық қызметінің елеулі элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел, өтімділік тәуекелі және операциялық тәуекел Банк өз қызметін жүзеге асыру процесінде тап болатын негізгі тәуекелдер болып табылады.

Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Банк ұшырағыш келетін тәуекелдерді анықтауға, талдау мен басқаруға, тәуекелдердің шектерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген шектерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты мен процедуралары нарықтық жағдайдың өзгеруін, болжамды банк өнімдері мен қызметтерін және ең үздік тәжірибені көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Тәуекелдерді басқару құрылымы*Директорлар кеңесі*

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқаруды бақылау жүйесінің лайықты түрде қызмет етуіне, шешуші тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару саясаттары мен процедураларын мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелердің мақұлданыуына жауап береді.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы (жалғасы)

Тәуекелдер комитеттері

Директорлар кеңесі жанындағы Тәуекелдер жөніндегі комитет Банктің тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуін қадағалауды және бақылауды, оның ішінде бекітілген тәуекел-тәбеттің сақталуына мониторингті, тәуекелдер бейіні және түйінді ауытқулар туралы ақпаратты қарауды, сондай-ақ тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша Директорлар кеңесіне ұсынымдар дайындауды және Банк қызметінің белгіленген лимиттер мен саясаттарға сәйкестігін жүзеге асырады.

Басқарма

Банк Басқармасы Директорлар кеңесі бекіткен стратегия және тәуекел-тәбет шеңберінде тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және оның жұмыс істеуіне жауап береді, ішкі саясат пен рәсімдерді енгізуді жүзеге асырады, тәуекелдерді ескере отырып басқарушылық шешімдер қабылдайды, сондай-ақ тәуекел-бейін туралы тұрақты есептілікті қарайды және елеулі ауытқулар анықталған кезде түзету шараларын қабылдайды.

Кредиттік тәуекелді басқару бөлімшелері

Кредиттік тәуекелді басқару бөлімшелері қарыз алушылар мен портфельдер бойынша кредиттік тәуекелді талдауды және бағалауды жүзеге асырады, кредитті төлей алу қабілетін және күтілетін кредиттік зияндарды бағалау әдістемелерін әзірлейді және қолданады, қарыз алушылар, операциялар өнімдері мен түрлері бойынша лимиттерді белгілеу, мониторингтеу және бақылау арқылы кредиттік тәуекелді басқарады, тәуекелдің тәбетке және Банктің ішкі саясаттарына сәйкестігі тұрғысынан жаңа және өзгертілетін кредиттік өнімдерді келісуге қатысады, сондай-ақ басқару органдары үшін тұрақты есептілікті дайындайды.

Қаржылық тәуекелдер бөлімшесі

Бөлімше Банктің контрагентіне нарықтық тәуекелдерді және өтімділік тәуекелін және кредиттік тәуекелді басқаруға жауапты болады, сондай-ақ осы тәуекелдерді басқару жөніндегі ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеуді жүзеге асырады. Бөлімше нарықтық тәуекелдер мен өтімділік тәуекелдерін бағалау және болжау бойынша модельдерді әзірлеуді, тестілеуді, мониторингті, бэк-тестілеуді және қайта калибрлеуді жүзеге асырады, сондай-ақ бақылау лимиттерін және ерте ескерту индикаторларын белгілейді.

Банк қазынашылығы

Банк қазынашылығы Банктің активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымын басқару үшін жауап береді. Сондай-ақ Банктің өтімділік тәуекелі мен қаржыландыру тәуекелі үшін негізгі жауапкершілікті қазынашылық көтереді.

Ішкі аудит

Банкте өтетін тәуекелдерді басқару үрдістеріне ішкі аудит бөлімі жыл сайын тексеріп отырады, ол процедуралардың жеткіліктілігін, сонымен қатар Банктің бұл процедураларды орындауын тексереді. Ішкі аудит бөлімі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өзінің қорытындылары мен ұсыныстарын Директорлар кеңесіне тікелей береді.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Банк тәуекелдері күнделікті қызмет барысында орын алуы мүмкін күтілетін шығынды да, санақ модельдері негізінде неғұрлым үлкен нақты шығындардың бағасы болып табылатын болжанбаған шығындарды да бейнелейтін әдіс көмегімен бағаланады. Модельдер өткен тәжірибелерден алынған және экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген ықтималдық мәндерін пайдаланады. Банк, сондай-ақ ықтималдылығы төмен деп саналатын оқиғалар туындаған жағдайда орын алатын «ең жаман сценарийлердің» де моделін жасайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы (жалғасы)

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері (жалғасы)

Тәуекелдерге мониторинг жүргізу және бақылау, негізінен Банк белгілеген лимиттерге негізделеді. Мұндай шектер қызмет жүргізу стратегиясы мен Банк қызмет ететін нарықтық жағдайларды, сондай-ақ банк қабылдауға дайын тәуекел деңгейін білдіреді. Мұнымен қоса, Банк тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық бағыттарға қатысты тәуекелдерді көтерудегі өзінің жалпы қабілетін бақылайды және бағалайды.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді талдау, бақылау және ерте анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Басқармаға, тәуекелдер комитетіне және әрбір бөлімшенің басшыларына түсініктемелермен бірге ұсынылады. Есепте кредиттік тәуекелдің жиынтық мөлшері, болжамды кредиттік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел шектерінің шектеулері, өтімділік көрсеткіштері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат бар. Ай сайын жоғары басқарушы қызметкерлер кредиттік шығындарға резервтерді құру қажеттілігін айқындайды. Тоқсан сайын Директорлар кеңесі тәуекелдер туралы толық есепті алады, әрі онда Банктің тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдерді қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат бар.

Банктің барлық деңгейлеріне Банктің барлық бөлімшелерін жан-жақты, қажетті және өзекті ақпаратпен қамтамасыз ету үшін таратылатын тәуекелдер туралы түрлі есептер жасалады.

Тәуекелді азайту

Банк тәуекелдерді басқару аясында пайыздық мөлшерлемелердегі, айырбастау бағамдарындағы өзгерістер, кредиттік тәуекел салдарынан туындайтын бағыттарды, сондай-ақ болжалды мәмілелер бойынша бағыттарды басқару үшін туынды және басқа құралдарды қолданады.

Банк өзінің кредиттік тәуекелін азайту үшін белсенді түрде қамтамасыз етуді пайдаланады.

Тәуекелдің аса шоғырлануы

Тәуекелдердің шоғырлануы бірқатар контрагенттер ұқсас қызмет түрлерін жүзеге асырған жағдайда немесе олардың қызметі бір географиялық аймақта жүргізілгенде немесе контрагенттер ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болғанда туындайды және экономикалық, саяси және басқа да факторлардың өзгеруі нәтижесінде осы контрагенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне сол тәрізді ықпал етеді. Тәуекелдің шоғырлануы Банк қызметі нәтижелерінің белгілі бір салаға немесе географиялық аймаққа әсер ететін шарттардағы өзгерістерге салыстырмалы сезімталдығын көрсетеді.

Тәуекелдің аса шоғырлануын болдырмас үшін Банктің саясаты мен процедураларына әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттар кіреді.

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – Банк клиенттерінің немесе контрагенттерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау тәуекелі. Банк кредиттік тәуекелді жекелеген контрагенттер, тәуекелдің географиялық немесе салалық шоғырлануы бойынша Банк қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген шектерінің сақталуына мониторинг жүргізу көмегімен басқарады.

Банк қамтамасыз ету мөлшерін кезеңділікпен қайта қарауды қоса отырып, контрагенттердің кредиттік қабілетіндегі мүмкін өзгерістерді ертерек анықтауды қамтамасыз ету үшін кредиттік сапаны тексеру процедурасын әзірледі. Жеке тұлғалар мен дербес кәсіпкерлерге қатысты кредит сапасын тексеру рәсімі төлем тәртібін және кредитті төлей алу қабілетінің нашарлауының өзге де индикаторларын тұрақты талдауды да қамтиды. Заңды тұлғаларға қатысты кредит сапасын тексеру рәсімі қаржылық көрсеткіштерді, ақша ағындарын, ковенанттардың орындалуын және кредиттік тәуекел деңгейіне әсер етуі мүмкін өзге де факторларды тұрақты талдауды көздейді. Кредиттік сапаны тексеру процедурасы Банкке өзі бейім тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалау және қажетті шаралар қабылдау мүмкіндігін береді.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)***Құнсыздануды бағалау*

Банк ККЗ-ны ТПМ немесе оның шамамен алынған мәнін пайдалана отырып дисконтталатын ақша қаражатын жеткіліксіз алуын бағалау үшін ықтималдылықты ескере отырып алынған бірнеше сценарийдің негізінде есептейді. Ақша қаражатын толық алмау - бұл ұйымға шарттарға сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен ұйым алынуын күтіп отырған ақша ағындары арасындағы айырма. ККЗ-ны есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтері мыналар болып табылады:

Дефолт ықтималдылығы (PD)	Дефолт ықтималдылығы белгіленген уақыт аралығының бойына дефолттың орын алу ықтималдығын есепті бағалау білдіреді. Егер активтің танылуы тоқтатылмаса және ол бұрынғысынан портфельдің бір бөлігі болып табыласа, дефолт қарастырылатын кезең ішінде белгілі бір уақыт сәтінде орын алуы мүмкін.
Дефолт тәуекеліне ұшыраған өлшем (EAD)	Дефолт тәуекеліне ұшыраған өлшем, шартта немесе өзгеше көзделген негізгі борыш сомасы мен пайыздардың төленуін, төлем жасау мерзімдерінің өтуі нәтижесінде есептелген берілген қарыздар мен пайыздардың өтелуін қоса алғанда, бұл көлемнің есепті күннен кейінгі күтілетін өзгерістерін ескере отырып, келешекте қандай да бір күнге дефолтқа ұшыраған көлемнің есепті бағалануын білдіреді.
Дефолт кезіндегі шығын деңгейі (LGD)	Дефолт кезіндегі шығын деңгейі белгілі бір уақыт сәтінде дефолт орын алған жағдайда туындайтын залалдың есепті бағалануын білдіреді. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағындары мен кредитор, оның ішінде қамтамасыз етуді өткізу нәтижесінде алуы күтіп отырған ақша ағындары арасындағы айырмаға сүйене отырып есептеледі.

ККЗ бағалау резерві пайда болуы активтің қолданылу мерзімінің бойынша күтілетін (бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік зияндар немесе бүкіл мерзім үшін ККЗ) кредиттік зияндардың негізінде есептеледі, егер бастапқы мойындау сәтінен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғайса, өйтпеген жағдайда бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік зияндарға (12 айлық ККЗ) тең болатын сомада есептеледі. 12 айлық ККЗ – есепті күннен кейін 12 айдың ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын ККЗ білдіретін бүкіл мерзім үшін ККЗ-ның бір бөлігі. Бүкіл мерзімдегі ККЗ мен 12 айлық ККЗ ара негізде не қаржы құралдарының базалық портфелінің сипатына қарай ұжымдық негізде есептеледі.

Банк қаржы құралы қолданылуының қалған мерзімінің бойына дефолттың орын алу тәуекелінің өзгеруін есепке алу арқылы, қаржы құралы бастапқы танылған сәттен бастап сол бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюының болуына қатысты әрбір есепті кезеңнің соңына бағалауды жүзеге асыруға арналған ішкі құжатты әзірледі. Жоғарыда сипатталған процестің негізінде Банк ол берген кредиттерді келесі топтарға біріктіреді:

1-кезең:	Кредит бастапқыда танылған кезде Банк 12-айлық ККЗ тең болатын сомада бағалау резервін мойындайды.
2-кезең:	Егер кредит бойынша кредиттік тәуекел бастапқыда танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайса, Банк бүкіл мерзім үшін ККЗ тең болатын сомада бағалау резервін мойындайды.
3-кезең:	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын кредиттер. Банк бүкіл мерзім үшін ККЗ тең болатын сомада бағалау резервін мойындайды.
СҚКҚ:	Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКҚ) активтер – солар бойынша бастапқы мойындау сәтіне кредиттік құнсыздануы болған қаржы активтері. Бастапқы мойындау кезінде СҚКҚ активтері әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлесмені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім танылады. ККЗ бағалау резерві бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік зияндар сомасының кейіннен өзгеруі болған көлемде танылады немесе танылуы тоқтатылады.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Дефолтты және сауықтыруды анықтау

Банк қаржы құралы бойынша дефолт орын алды деп есептейді және тиісінше, қарыз алушы шартта көзделген төлем мерзімін жеке тұлғалар үшін (дербес кәсіпкерлер) 90 күнге және заңды тұлғалар үшін 60 күннен артық мерзімді одан артық кешіктірген жағдайда ККЗ-ны есептеу мақсатында 3-кезеңге (кредиттік-құнсызданған активтер) жатқызады.

Клиент бойынша дефолттың болуын сапалы бағалау шеңберінде Банк төлем болмай қалуы мүмкін екендігіне нұсқайтын бірқатар оқиғаны қарастырады. Мұндай оқиғалар орын алған жағдайда Банк мұндай оқиғаның дефолтқа әкеп соқтыратындығын және активтерді ККЗ есептеу мақсатында 3-кезеңге жатқызудың қажет екендігін немесе 2-кезең лайықты болатындығын мұқият саралайды. Мұндай жағдайларға мыналар жатады:

- Кредиттің өтелуі қамтамасыз етуді сату нәтижесінде күтілгенде қамтамасыз ету құнының едәуір азаюы;
- Қарыз алушы банкроттық туралы арыз берді немесе өзін банкрот деп жариялады;
- Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауына орай кредитті қайта құрылымдау;
- Қарыз алушының өлімі.

Банктің саясатына сәйкес қаржы құралдары «сауықтырылған» болып саналады, демек, дефолттың басталу критерийлерінің ешқайсысы есепті күнге байқалмаған кезде, осы қаржы құралы бойынша берешек оның бір бөлігін өтеу нәтижесінде төмендеген жағдайда, сондай-ақ қайта құрылымдау болған жағдайда - қарыз тіпті тәртіпте қатарынан үштен кем емес шарттық төлем жасаған жағдайда 3-кезеңнен 2-кезеңге ауыстырылады. Банк кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы немесе құнсыздану орын алған құрал ретінде қаржы құралын ұстап қалу тәжірибесін кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаю белгісі мен құнсыздану белгісі байқалуды тоқтатқаннан кейін қатарынан үш ай ішінде қолданады.

Қазынашылық және банкаралық операциялар бойынша ККЗ-ны бағалау

Банктің қазынашылық және банкаралық операцияларын қаржылық қызметтерді көрсететін ұйымдар, банктер, брокер-дилерлер, біржалар, клиринг ұйымдары, сондай-ақ кастодиандық және брокерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сияқты контрагенттермен операциялар жатады. Мұндай операциялар бойынша ККЗ-ны бағалау жеке негізде жүргізіледі. 9 ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарына сәйкес Банк қазынашылық активтерді резервтеу мақсатында жинақталған тарихи деректерді, сондай-ақ ағымдағы және болашақта ақпаратты ескере отырып, кредиттік шарттардың кредит сапасының нашарлауын немесе жақсаруын уақтылы көрсету негізгі қағидаты болып табылатын күтілетін кредиттік зияндар моделін қолданады.

Корпоративтік кредиттеу және ШОБ-ты кредиттеу

Корпоративтік кредиттеу және шағын әрі орта бизнес субъектілерін («ШОБ») кредиттеу қамтамасыз етілген және қамтамасыз етілмеген нысандарда овердрафттар мен кредит желілерін қоса алғанда, қарыз алушылардың ағымдағы және инвестициялық қызметін қаржыландыру операциялары бойынша кредиттік тәуекелмен байланысты. Өтінімдерді қарау стандартталған онлайн-процестерді пайдалана отырып, сондай-ақ қарыз алушының жеке талдауын көздейтін классикалық офлайн-рәсімдер шеңберінде жүзеге асырылады. Кредиттік тәуекелді бағалау қарыз алушының қаржылық жағдайы мен ақша ағындарын, оның бизнес-моделінің тұрақтылығын, салалық факторларды және корпоративтік басқару сапасын талдауға негізделген. Тәуекелдің негізгі факторлары өтімділік, борыштық жүктеме және борышты жабу көрсеткіштері, қарыз алушының және онымен байланысты тұлғалардың кредиттік тарихы, салық міндеттемелерін сақтау, сондай-ақ кредит сомасының қамтамасыз етудің кепілдік құнына ара қатынасы болып табылады.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Бөлшек кредиттеу

Бөлшек кредиттеу кредиттік карталарды, овердрафттарды және өзге де бөлшек өнімдерді қоса алғанда, жеке тұлғалар мен дербес кәсіпкерлерге кепілмен қамтамасыз етілген және қамтамасыз етілмеген кредиттермен байланысты кредиттік тәуекелге ұшырайды. Қамтамасыз етілмеген өнімдер бойынша кредиттік тәуекелді бағалау кредиттік тарихты, кірістердің деңгейі мен тұрақтылығын, қарыз алушының әлеуметтік-демографиялық сипаттамаларын, салықтық және өзге де міндеттемелерді орындау тәртібін, сондай-ақ борыштық жүктеме көрсеткіштерін талдауға негізделген автоматтандырылған скорингтік модельдерді пайдалана отырып жүзеге асырылады. Қамтамасыз етілген өнімдер бойынша кредиттік тәуекел қарыз алушының төлем қабілеттілігі және кредит сомасының қамтамасыз етудің кепілдік құнына ара қатынасы негізінде бағаланады, бұл қарыз алушы дефолтқа ұшыраған жағдайда Банктің ықтимал шығындарын шектеуге мүмкіндік береді.

Дефолт тәуекеліне ұшыраған өлшем

Дефолт тәуекеліне ұшыраған өлшем (EAD) құнсыздану мәніне бағалануға жататын Қаржы құралдарының жалпы баланстық құнын білдіреді және дефолтқа жақындаған кезде клиенттің өз берешегін ұлғайту қабілеттілігін, сол сияқты өтеу нәтижесінде берешекті азайту мүмкіндігін көрсетеді.

Банк өз клиенттеріне әр түрлі овердрафттарды ұсынады, олар Банк кері қайтарып алуға құқылы және/немесе лимиттерді азайта алады. Банк кредиттік зияндар тәуекеліне ұшырағыштықты хабарламаны беру үшін шарттық мерзіммен шектемейді және осының орнына кезең бойына ККЗ-ны есептейді, ол клиенттің мінез-құлқына, дефолт ықтималдылығына және Банк қолға алатын кредиттік тәуекелді азайту бойынша келешек шараларға қатысты Банк үміттерін көрсетеді. Кредиттік карталар бойынша ККЗ дисконттау үшін пайдаланылатын пайыздық мөлшерлеме орташа тиімді пайыздық мөлшерлемеге негізделген, ол күтілетін тәуекелге ұшырау кезеңінде қолданылады деп күтілуде.

Дефолт кезіндегі шығын деңгейі

Корпоративтік қарыз алушыларға кредит берілген жағдайда LGD көрсеткіші мерзімді негізде бағаланады және тәуекел-менеджмент тобы қайта қарайды.

Кредиттік тәуекелді бағалау LGD бағалаудың стандартты моделіне негізделеді, соның нәтижесінде белгілі бір LGD деңгейлері орнатылады. Бұл LGD деңгейлері ұсталатын қамтамасыз етуді сату нәтижесінде қалпына келтіріледі немесе өткізіледі деп күтілетін сомалармен салыстырғанда EAD күтілетін көрсеткішін ескереді.

Банк өзінің бөлшек кредит өнімдерін келешек ақша ағындарын бағалау үшін орынды болатын негізгі сипаттамалардың негізінде біртекті топтарға біріктіреді. Бұл үшін залалдар туралы тарихи ақпарат пайдаланылып, мәмілелерге тән сипаттамалардың кең спектрі (мысалға, өнім түрі, қамтамасыз ету түрлері), сондай-ақ қарыз алушының сипаттамалары қарастырылады.

Қажет болғанда, қаржы құралдарының әр тобы үшін LGD деңгейін айқындау үшін жаңа деректер мен болжамды экономикалық сценарийлер пайдаланылады. Болжамды ақпаратты бағалау кезінде күтілетін нәтижелер көптеген сценарийлерге негізделеді. Негізгі бастапқы деректердің мысалдарына қамтамасыз ету құнының өзгеруі, оған қоса ипотекалық кредиттеу жағдайында тұрғын-үйлерге бағалар, төлемдердің мәртебесі немесе құралдардың тобы бойынша залалдарды куәландыратын басқа факторлар жатады.

LGD деңгейлері 1, 2 және 3-кезең активтерінің барлық кластары мен СҚКҚ үшін бағаланады. Мұндай LGD деңгейлеріне арналған бастапқы деректер бағаланады және қажетіне қарай, жақын арада болған қалпына келтіруді ескере отырып, тарихи деректердің негізінде тестілеу арқылы түзетіледі.

Шарттың ажырамас бөлігі болып табылмайтын кепілдіктер

Кредиттік шарттың ажырамас бөлігі болып табылмайтын кепілдіктерді Банк тиісті кредиттік активтен бөлек ескереді және ол бойынша күтілетін кредиттік зияндар есебіне енгізілмейді. Мұндай кепілдіктерге қатысты Банк кепілдік берілген кредиттік актив бойынша күтілетін кредиттік зияндар шамасында өтеу жөніндегі жеке талапты мойындайды. Осы актив бойынша күтілетін кредиттік зияндар сомасының өзгеруі кредиттік зияндар бойынша шығыстардың құрамында көрсетіледі.

(Мың теңгеммен, егер өзгеі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы

Банк соларға қатысты ККЗ есептелетін барлық активтерді үнемі тексеріп отырады. Құрал немесе құралдар портфелі бойынша ККЗ-ның бағалау резервін құрудың қай сомала қажет екендігін анықтау үшін (яғни 12-айлық ККЗ немесе бүкіл мерзім үшін ККЗ), Банк бастапқы танылған сәттен бастап бұл құрал немесе құралдар портфелі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын саралайды.

Егер шартта көзделген төлем мерзімдері 30 күннен артық мерзімге өтсе, кредиттік тәуекел бастапқыда танылған сәттен бастап едәуір ұлғаяды.

Бағалануы ұжымдық негізде жүзеге асырылатын қаржы активтерін топтастыру

Төменде көрсетілген факторларға қарай, Банк ККЗ-ны дербес негізде не болмаса ұжымдық негізде есептейді.

Банк дербес негізде ККЗ есептейтін актив кластарына мыналар жатады:

- Қазынашылық және банкаралық операциялар (мысалы, банктердегі қаражат, ақша қаражатының баламалары және инвестициялық бағалы қағаздар);
- СҚКҚ ретінде жіктелген қаржы активтері, оның ішінде бастапқы активті тану тоқтатылған кезде және борышты кредиттік қайта құрылымдау нәтижесінде жаңа кредит табылған кезде;
- Есеігі күнге жалпы баланстық құны Банктің меншікті капиталының 0,2%-нан асатын қаржы активтері, сондай-ақ өзара байланысты тарапқа қойылатын талаптарды білдіретін Банк активтері.

Жеке негізде ККЗ бағалауға жатпайтын активтер кластарын Банк ұжымдық негізде бағалайды.

Банк осы қаржы активтерін кредиттердің ішкі және сыртқы сипаттамаларына, мысалы, төлемдердің кепілдіру мерзімдеріне, өнім түріне, кепілмен қамтамасыз ету түріне немесе қарыз алушы өз қызметін жүзеге асыратын салаға байланысты біртекті топтарға біріктіреді.

Болжамды ақпарат пен көптеген экономикалық сценарийлер

ККЗ-ны есептеу модельдерінде Банк бастапқы экономикалық деректер ретінде болжамды ақпараттың кең спектрін пайдаланады, мысалға:

- Жалпы ішкі өнімінің («ЖІӨ») индексі;
- ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі;
- Brent маркалы мұнай бағасы;
- АҚШ долларының теңгеге бағамы;
- Инфляция деңгейі;
- Тұрғын-үй бағасының индексі.

Болжамды ақпарат алу үшін Банк сыртқы көздерден (сыртқы рейтингтік агенттіктер, мемлекеттік органдар, мысалы, ҚРҰБ, Ұлттық статистика бюросы, Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігі, халықаралық қаржы институттары және басқалар) деректерді пайдаланады. Банктің тәуекел-менеджменті бөлімшесінің мамандары көптеген сценарийлерге қатысты салмақ коэффициенттерін анықтайды. Төмендегі кестеде әр экономикалық сценарийде ККЗ-ны бағалау үшін қолданылатын бірнеше сценарийлер бойынша (негізгі және пессимистік) негізгі болжамды экономикалық айнымалылардың/болжамдардың мәндері көрсетілген.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)***Болжамды ақпарат пен көптеген экономикалық сценарийлер (жалғасы)*

Негізгі факторлар	2026 жыл	
	Базальқ	Пессимистік
Brent мұнайына баға (Бrent ICE), АҚШ доллары	68,50	50,60
ҚРҰБ базальқ мөлшерлемесі, %	16,5	20,0
ЖІӨ индексі, %	105,22	101,88
Инфляция деңгейі, %	9,40	10,90
АҚШ долларының теңгеге бағамы	560	608
Тұрғын-үйге бағалар индексі, %	125,2	112,51

Негізгі факторлар	2025 жыл	
	Базальқ	Пессимистік
Brent мұнайына баға (Бrent ICE), АҚШ доллары	78,00	54,22
ҚР ҰБ базальқ мөлшерлемесі, %	13,50	15,50
ЖІӨ индексі, %	105,00	99,31
Инфляция деңгейі, %	7,44	13,33
АҚШ долларының теңгеге бағамы	530,00	583,00
Тұрғын-үйге бағалар индексі, %	100,38	91,17

Кредиттік тәуекелдің ең көп мөлшері

Неттинг туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдалануың салдарынан тәуекелдің азаюының ықпалын ескерместен қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп баптарының баланстық құны мұндай баптар бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшерін барынша дәл етіп көрсетеді.

Әділ құнымен бейнелентен қаржы құралдары бойынша баланстық құны құндағы өзгеріс нәтижесінде болашақта туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғарғы мөлшерін емес, кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін білдіреді.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелермен байланысты тәуекелдер

Банк өз клиенттеріне кепілдіктерді алу мүмкіндігін береді, әрі солар бойынша Банктің клиенттердің алдында төлемдерді жүргізу қажеттілігі туындауы мүмкін. Клиенттер кепілдіктерді ұсыну шарттарына сәйкес Банктің мұндай төлемдерін өтейді. Банк көрсетілген шарттар бойынша кредиттер бойынша тәуекелдерге ұқсас болатын және тәуекелдерді бақылау процедуралары мен саясаттарының көмегімен азаятын тәуекелдерді көтереді.

Қаржы секторының ұйымдары тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты туындайтын кредиттік тәуекелге ұшырайды. Кредиттік тәуекел дәрежесі Банк бекіткен тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес кредиттер мен кредит қабілеттілігі бойынша лимиттердің сақталуын қамтамасыз ету мақсатында тұрақты мониторингтен өтеді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмеген)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекелдің ең көп мөлшері (жалғасы)****Қаржы активтерінің кластары бойынша кредиттік сапа**

Банк Fitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі берген кредиттік рейтингтердің көмегімен Қаржы активтерінің кредиттік сапасын басқарады. Төмендегі кестеде Банктің кредиттік рейтингтер жүйесінің негізінде Қаржылық жағдай туралы жекелеген есептің баптары бойынша активтердің кластары бөлігіндегі кредит сапасының сараптамасы берілді.

<i>2025 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>A-тен A+ дейін</i>	<i>AA-тен AA+ дейін</i>	<i>BBB-тен BBB+ дейін</i>	<i>BB-тен BB+ дейін</i>	<i>B-тен B+ дейін</i>	<i>Кредиттік рейтинг берілмеген</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша Қаражаты мен оның баламалары							
- 1-кезең	63.142.844	17.630.151	189.255.340	11.887.837	3.259.444	44.772.541	329.948.157
Қаржы ұйымдарындағы Қаражат							
- 1-кезең	20.566.313	13.227.557	14.948.811	755.437	—	720.807	50.218.925
- 3-кезең	—	—	—	—	—	1.302.373	1.302.373
Инвестициялық бағамы Қағаздар							
- 1-кезең	—	—	470.227.279	—	—	—	470.227.279
Басқа да Қаржы активтері	—	—	3.684.541	5.171.233	—	4.887.140	13.742.914
<i>2024 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>A-тен A+ дейін</i>	<i>AA-тен AA+ дейін</i>	<i>BBB-тен BBB+ дейін</i>	<i>BB-тен BB+ дейін</i>	<i>B-тен B+ дейін</i>	<i>Кредиттік рейтинг берілмеген</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша Қаражаты мен оның баламалары							
- 1-кезең	14.933.833	—	109.020.171	19.761.100	6.701.657	81.229.184	231.645.945
Қаржы ұйымдарындағы Қаражат							
- 1-кезең	14.150.502	5.427.252	300.000	787.665	—	26.930.116	47.595.535
- 3-кезең	—	—	—	—	—	1.170.868	1.170.868
Инвестициялық бағамы Қағаздар							
- 1-кезең	—	—	254.215.096	—	—	—	254.215.096
Басқа да Қаржы активтері	—	—	2.663.207	—	—	3.483.550	6.146.757

(Мың теңгеммен, егер өзгегі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Географиялық шоғырлану**

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелердің географиялық шоғырлануы туралы ақпарат төменде көрсетілген:

<i>2025 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Қазақстан Республикасы</i>	<i>ӘБДҰ елдері</i>	<i>Басқалары</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржы активтері				
Ақна қаражаты мен оның баламалары	324.843.931	9.458.947	38.773.350	373.076.228
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	16.331.821	33.793.870	—	50.125.691
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	524.098.407	39.162.486	27.269.969	590.530.862
Инвестициялық бағалы қағаздар	469.978.157	—	—	469.978.157
Клиенттерге берілген кредиттер	995.688.639	—	—	995.688.639
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	9.627.264	—	—	9.627.264
Басқа да қаржы активтері	9.782.168	—	542.493	10.324.661
Қаржы активтерінің жиыны	2.350.350.387	82.415.303	66.585.812	2.499.351.502
Қаржылық міндеттемелер				
Туыпды қаржылық міндеттемелер	101.039	—	—	101.039
Қаржы ұйымдарының қаражаты	50.394.225	480.950	10.294.303	61.169.478
Клиенттердің қаражаты	1.026.211.104	11.882.429	472.491.412	1.510.584.945
«РІІО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	470.655.418	—	—	470.655.418
Реттелген борын	1.040.000	—	—	1.040.000
Жалдау бойынша міндеттемелер	4.722.975	—	—	4.722.975
Ипотекалық ұйым аясындағы міндеттемелер	263.076.372	—	—	263.076.372
Басқа да қаржылық міндеттемелер	6.069.744	7.695	1.090.401	7.167.840
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	1.822.270.877	12.371.074	483.876.116	2.318.518.067
Нетто позиция	528.079.510	70.044.229	(417.290.304)	180.833.435

<i>2024 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Қазақстан Республикасы</i>	<i>ӘБДҰ елдері</i>	<i>Басқалары</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржы активтері				
Ақна қаражаты мен оның баламалары	197.449.301	5.232.773	51.999.563	254.681.637
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	27.749.062	19.570.590	199.303	47.518.955
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	1.113.465.761	35.220.944	17.653.027	1.166.339.732
Инвестициялық бағалы қағаздар	254.009.790	—	—	254.009.790
Туыпды қаржы активтері	397.649	—	—	397.649
Клиенттерге берілген кредиттер	766.612.520	—	—	766.612.520
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	—	—	—	—
Басқа да қаржы активтері	2.891.977	—	19.099	2.911.076
Қаржы активтерінің жиыны	2.362.576.060	60.024.307	69.870.992	2.492.471.359
Қаржылық міндеттемелер				
Туыпды қаржылық міндеттемелер	—	—	—	—
Қаржы ұйымдарының қаражаты	11.810.380	73.933	14.650.707	26.535.020
Клиенттердің қаражаты	609.302.362	5.994.798	468.274.145	1.083.571.305
«РІІО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	957.349.633	—	—	957.349.633
Реттелген борын	1.000.000	—	—	1.000.000
Жалдау бойынша міндеттемелер	4.844.101	—	—	4.844.101
Ипотекалық ұйым аясындағы міндеттемелер	248.307.105	—	—	248.307.105
Басқа да қаржылық міндеттемелер	3.245.772	112	1.318	3.247.202
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	1.835.859.353	6.068.843	482.926.170	2.324.854.366
Нетто позиция	526.716.707	53.955.464	(413.055.178)	167.616.993

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақша қаражатының әділ құнының немесе келешек ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да бағалық тәуекелдерден тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтағы бағалардың волатильділік деңгейі мен валюталардың айырбас бағамдары өзгеруінің ықпалына ұшыраған пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқару міндеті нарықтық тәуекелге ұшырағыштық қолайлы параметрлердің шеңберінен тыс шығып кетпеуін басқару және бақылау болып табылады, бұл ретте қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістіліктің оңтайлануын қамтамасыз ету.

Нарықтық тәуекелдерді шектеу мақсатында Банк Директорлар кеңесі бекітетін тәуекел-тәбет Өтініші шеңберінде нарықтық тәуекелдер бойынша тәуекел-тәбет деңгейлерін белгілейді.

Банк жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің көлеміне, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдеріне, валюталық позицияларға, шығын лимиттеріне және олардың орындалуына тұрақты мониторингті жүргізіп отыруға қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді белгілеу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады, әрі соның нәтижелерін Банк Басқармасы мен Директорлар кеңесі қарастырып, бекітеді.

Жоғарыда аталғанға қосымша, Банк жеке айрықша нарықтық сценарийлердің жеке сауда портфельдері мен жалпы позицияға ықтимал қаржылық ықпалын модельдеу үшін түрлі стресс-тесттерді пайдаланады. Стресс-тесттер экстремалды жағдайларда орын алуы мүмкін залалдардың әлеуетті мөлшерін айқындауға мүмкіндік береді. Банк пайдаланатын стресс-тесттерге мыналар жатады: тәуекел факторларын стресс-тестілеу, әрі соның шеңберінде тәуекелдің әрбір санаты стресстік өзгерістерге ұшырайды, сондай-ақ жеке позицияларға ықтимал стресс оқиғаларын қолдану кіретін, арнайы стресс-тесттер.

Пайыздық тәуекел

Пайыздық тәуекел – нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақша қаражатының әділ құнының немесе келешек ағындарының өзгеру тәуекелі.

Пайыздық тәуекелді басқару мақсатында Банк пайыздық активтердің мерзімдері бойынша пайыздық міндеттемелерге (пайыздық ГЭП), өзгертілген ұзақтыққа және пайыздық маржаға сәйкессіздік шамасын бағалауды жүзеге асырады. Банк басым нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағындарына құбылу ықпалына ұшырағыш келеді. Мұндай құбылулар пайыздық маржаның деңгейін ұлғайта алады, дегенмен оны азайта не болмаса сыйақы мөлшерлемелері кездейсоқ өзгерген жағдайда, шығындардың пайда болуына әкеп соқтыра алады.

Пайыздық ГЭП-ке мониторинг жасау арқылы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару таза пайыздық маржаның сыйақы мөлшерлемелері өзгеруінің түрлі стандартты және стандартты емес сценарийлеріне сезімталдылыққа мониторинг процедурасымен толықтырылады.

Қисық кірістіліктің параллельді өзгеруінің жеңілдетілген сценарийінің негізінде жасалған сыйақы мөлшерлемелерінің (сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау тәуекелі) ұлғаюына немесе азаюына қарай 100 базистік тармаққа азаю жағына және 100 базистік тармақтың ұлғаю жағына қарай өзгеруіне салық салынғанға дейінгі пайданың сезімталдығын активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қаралған ұстанымдарды талдау.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мөлшерлемелерді төмендету жағына қарай 100 базистік тармаққа параллель ауысымға салық салуға дейінгі пайдаға әсер ету ұлғаю жағына қарай 24.817.203 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 37.448.734 мың теңге), мөлшерлемелерді ұлғайту жағына қарай 100 базистік тармаққа параллель ауысымнан салық салуға дейінгі пайдаға әсер ету азаю жағына қарай 24.817.203 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 37.448.734 мың теңге).

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Нарықтық тәуекел (жалғасы)****Баға тәуекелі**

Баға тәуекелі - бұл нарықтық бағалардың қолайсыз өзгеруінен болатын шығындар (тікелей шығындар немесе алынбаған пайда) тәуекелі. Баға тәуекелін шектеу мақсатында Банк бағалы қағаздар бағасының өзгеруінен (stop-loss) ең жоғары шығын лимиттерін белгілейді. Төменде акциялар бағасының индекстеріндегі ықтимал өзгерістер салдарынан 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайдаға немесе зиянға әсер ету (ПЗӨҚ бойынша бағаланатын үлестік құралдардың әділ құнының өзгеруі нәтижесінде); басқа параметрлер тұрақты шамалар ретінде қабылданды:

	<i>Салық салынғанға дейін пайдаға әсері</i>	
	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
Ұлағу жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді өзгеру	101.380	106.389
Алау жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді өзгеру	(101.380)	(106.389)

Валюталық тәуекел

Банктің бірнеше шетел валютасында білдірілген активтері мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел – валюталардың айырбас бағамдарының өзгеруі салдарынан Қаржы Құралы бойынша ақша қаражатының әділ құнының немесе келешек ағындарының өзгеру тәуекелі. Банк өзінің валюталық тәуекелге ұстанымдығын хеджирлейтіндігіне қарамастан, мұндай операциялар ХҚЕС-ке сәйкес хеджирлеу қатынастарының анықтамасына сәйкес келмейді.

Банктің 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша валюталық позициясы бұдан әрі келтірілген:

<i>2025 жылғы 31 желтоқсанға</i>	<i>Теңге</i>	<i>АҚШ доллары</i>	<i>Еуро</i>	<i>Басқа валюталар</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржы активтері					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	181.681.580	123.256.244	14.916.666	53.221.738	373.076.228
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	6.633.543	34.561.485	8.926.930	3.733	50.125.691
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	281.096.025	265.880.846	36.589.704	6.964.287	590.530.862
Инвестициялық бағалы қағаздар	469.978.157	—	—	—	469.978.157
Клиенттерге берілген кредиттер	993.576.637	2.112.002	—	—	995.688.639
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	9.627.264	—	—	—	9.627.264
Басқа да қаржы активтері	10.238.287	68.184	—	18.190	10.324.661
Қаржы активтерінің жиыны	1.952.831.493	425.878.761	60.433.300	60.207.948	2.499.351.502
Қаржылық міндеттемелер					
Туынды қаржылық міндеттемелер	27.305	—	—	73.734	101.039
Қаржы ұйымдарының қаражаты	50.977.136	3.966.898	5.682.987	542.457	61.169.478
Клиенттердің қаражаты	991.394.561	312.744.852	142.553.731	63.891.801	1.510.584.945
«РЕНКО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	470.655.418	—	—	—	470.655.418
Реттелген борыш	1.040.000	—	—	—	1.040.000
Жалдау бойынша міндеттемелер	4.722.975	—	—	—	4.722.975
Ипотекалық ұйым адындағы міндеттемелер	263.076.372	—	—	—	263.076.372
Басқа да қаржылық міндеттемелер	5.802.077	986.435	291.104	88.224	7.167.840
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	1.787.695.844	317.698.185	148.527.822	64.596.216	2.318.518.067
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері.	(3.377.112)	(105.970.447)	91.983.200	17.263.320	(101.039)
Нетто позиция	161.758.537	2.210.129	3.888.678	12.875.052	180.732.396

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

2024 жылғы 31 желтоқсанға	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Басқа валюталар	Жиыны
Қаржы активтері					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	73.860.994	66.103.517	39.572.976	75.144.150	254.681.637
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	4.355.766	20.400.639	7.117.693	15.644.857	47.518.955
Туынды қаржы активтері	75.674	219.897	102.078	—	397.649
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	1.049.899.208	115.079.244	1.361.280	—	1.166.339.732
Инвестициялық бағалы қағаздар	254.009.790	—	—	—	254.009.790
Клиенттерге берілген кредиттер	764.510.305	2.102.215	—	—	766.612.520
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	—	—	—	—	—
Басқа да қаржы активтері	2.522.653	302.481	31.857	54.085	2.911.076
Қаржы активтерінің жиыны	2.149.234.390	204.207.993	48.185.884	90.843.092	2.492.471.359
Қаржылық міндеттемелер					
Туынды қаржылық міндеттемелер	—	—	—	—	—
Қаржы ұйымдарының қаражаты	13.784.516	11.814.805	874.417	61.282	26.535.020
Клиенттердің қаражаты	571.667.273	304.605.718	131.351.945	75.946.369	1.083.571.305
«РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	950.359.274	6.990.359	—	—	957.349.633
Реттелген борыш	1.000.000	—	—	—	1.000.000
Жалдау бойынша міндеттемелер	4.844.101	—	—	—	4.844.101
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	248.307.105	—	—	—	248.307.105
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2.956.125	174.380	32.439	84.258	3.247.202
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	1.792.918.394	323.585.262	132.258.801	76.091.909	2.324.854.366
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері.	(188.635.570)	117.813.640	71.219.578	—	397.648
Нетто позиция	167.680.426	(1.563.629)	(12.853.339)	14.751.183	168.014.641

Келесі кестеде Банктің 31 желтоқсанға саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер бойынша, сондай-ақ болжамды ақша ағындары бойынша едәуір позициялары бар валюталар көрсетілген. Банк сыртқы көздердің консенсус пікірін ескере отырып, мультипликативті маусымдықпен prophet модельді қолданды. Бұл талдау салықтарды иегере отырып жасалған және Банк тұрғысынан есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізделген түрде ықтимал болып табылатын валюталардың айырбас бағамдарының өзгерістеріне негізделген. Талдау барлық қалған ауыспалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады деп пайымдайды. Кестелегі теріс сомалар пайдадағы немесе капиталдағы ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар әлеуетті таза ұлғаюды көрсетеді. Бұл сезімталдық деңгейлері 2024 жылғы 31 желтоқсанмен салыстырғанда 2025 жылғы 31 желтоқсанға өзгерді және Банк басшылығының геосаяси тәуекелдердің болашақтағы өзгеруіне және олардың Қазақстан экономикасына әсеріне қатысты белгісіздікке байланысты валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын білдіреді.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Нарықтық тәуекел (жалғасы)****Валюталық тәуекел (жалғасы)**

	2025 жыл		2024 жыл	
	Валюта бағамының өсуі, %	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері	Валюта бағамының өсуі, %	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
Валюта				
АҚШ доллары	15,88%	350.968	11,00%	(171.999)
Еуро	22,29%	866.786	9,00%	(1.156.801)

	2025 жыл		2024 жыл	
	Валюта бағамының азаюы, %	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері	Валюта бағамының азаюы, %	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
Валюта				
АҚШ доллары	6,68%	(147.637)	1,00%	15.636
Еуро	4,26%	(165.658)	5,95%	764.774

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел - бұл жүйелік іркістің, персонал қателіктерінің, алаяқтықтың немесе сыртқы оқиғалардың салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкеп соқтыруы мүмкін. Банк барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен және әлеустті тәуекелдерді қадағалау мен тиісті реакциялар арқылы Банк мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, қол жеткізу құқықтарын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда, бағалау рәсімдерін тиімді бөлуі көздейді.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – Банк қаржылық міндеттемелерді орындау қиындықтарына тап болуы мүмкін екендігінің тәуекелі, әрі солар бойынша есеп айырысулар ақша қаражатын немесе басқа да қаржы активін беру арқылы жүзеге асырылады. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеуі кезінде туындайды. Өтеу мерзімдері және активтер мен міндеттемелер бойынша сыяқы мөлшерлемелері бойынша сәйкес келу және/немесе бақыланатын сәйкес келмеу өтімділік тәуекелін басқаруда негізін қалаушы сәт болып табылады. Жасалатын операциялардың әралуандығының және соған байланысты белгісіздіктің салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін әлеттегі тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздік операциялардың пайдалылығын ұағайту мүмкіндігін береді, дегенмен залалдардың пайда болу тәуекелін арттырады.

Банк міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің орын алуына қарай олардың барлығын орындауға қажетті ақша қаражатының үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдап отырады.

Өтімділік тәуекелін басқару мақсатында Банк Директорлар кеңесі бекітетін тәуекел-тәбет Өтініші шеңберінде өтімділік тәуекелі бойынша тәуекел-тәбет деңгейлерін белгілейді.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі (жалғасы)

Банк негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған әрі тұрақты құрылымын, сондай-ақ Банк өтімділікке қатысты көзделмеген талаптарға шұғыл және тым асыра жауап беруге қабілетті болатындай үшін өтімділігі жоғары активтердің әртараптандырылған портфелін белсенді қолдап отыруға тырысады. Өтімділік тәуекелін басқару келесі рәсімдерден тұрады:

- Негізгі валюталар бөлігінде және өтімді активтердің қажетті деңгейінің осы ақша қаражаты ағындарымен байланысты есептен ақша қаражатының ағындарын болжаудан;
- Қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдаудан;
- Қарыз қаражатын шоғырландыруды және құрылымын басқарудан;
- Қарыз қаражатының есебінен қаржыландыруды тарту жоспарларын әзірлеуден;
- Кассалық өтімділік жоғалған жағдайда қорғану шарасы ретінде еркін өткізуге болатын өтімділігі жоғары активтер портфелін қолдаудан;
- Өтімділікті және қаржыландырудың белгіленген деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеуден;
- Өтімділіктің заңнамамен белгіленген нормативтерінің көрсеткіштеріне сәйкес келуіне бақылау жасаудан.

Банк Қазынашылығы бөлімшелерден олардың қаржы активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы туралы және болашақта жоспарланып отырған бизнестен күтілетін ақша қаражаты ағындарының болжамы туралы ақпаратты алады. Содан кейін Қазынашылық жалпы Банк үшін өтімділіктің қажетті деңгейін қамтамасыз ету мақсатында саудаға арналған қысқа мерзімді өтімді бағалы қағаздардан, банктердің кредиттерінен және басқа да банкаралық өнімдерден тұратын қысқа мерзімді өтімді активтердің тиісті портфелін қалыптастырады.

Қазынашылық өтімділік бойынша позицияға күн сайын мониторинг жасап отырады, бұл ретте тәуекел-менеджменті бөлімшесі жүйесі негізде қалыпты, сол сияқты қолайсыз жағдайларда нарықтың жай-күйінің түрлі ықтимал сценарийлерін ескере отырып стресс-тесттерді өткізіп отырады. Қалыпты нарықтық жағдайларда өтімділіктің жай-күйі туралы есептер жоғары басшылыққа ай сайын ұсынылып отырады. Өтімділікті басқару саясатына қатысты шешімдерді АПБК қабылдап, Қазынашылық орындап отырады.

Бұл ретте бағалы қағаздар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің және квазимемлекеттік компаниялардың жоғары сапалы қағаздарынан тұрады (портфельдің 90%-дан астамы), ал «РЕПО» операциялары орталық контрагент арқылы жүзеге асырылады. Қажет болған жағдайда Банк өтімділік қажеттіліктерін жабу үшін жоғары өтімді бағалы қағаздарды өткізе алады, сондай-ақ өтімділікпен күтпеген жағдайлар туындаған жағдайда өтімділікті тартудың баламалы құралдары бар, оның ішінде бас ұйым тарапынан қаржылық қолдауы бар.

(Мың теңгеммен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Өтімділік тәуекелі (жалғасы)***Өтеуіне дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы*

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуіне дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Банктің қаржылық міндеттемелері берілді. Алағашқы талап бойынша өтелуі тиіс міндеттемелер барынша ықтимал ерте күнге өтеу туралы талап мәлімделгендей етіп қарастырылады. Алайда, Банк көптеген клиенттер Банк тиісті төлем жүргізуге міндетті болатын ең ерте мерзімде өтеуді талап етпейді деп күтеді және осыған орай кестеде өткен кезеңдердегі салымдарды талап ету туралы ақпарат негізінде Банк есептеген күтілетін ақша ағымдары бейнеленбеген.

	2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖСАТОҚСАН						
	Талап етілгенге дейін		3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны	Баланстық құн
	3 айдан ксм						
Қаржылық міндеттемелер							
Туыпды қаржылық міндеттемелер	—	101.039	—	—	—	101.039	101.039
Қаржы ұйымдарының қаражаты	12.805.610	13.948.559	467.456	8.450.007	33.413.305	69.084.937	61.169.478
Клиенттерінің қаражаты «РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық беренек	358.449.800	413.910.809	428.516.621	352.603.554	1.205.804	1.554.686.588	1.510.584.945
Реттелген борыш*	—	—	80.000	320.000	1.080.000	1.480.000	1.040.000
Жалдау бойынша міндеттемелер	189.147	408.629	1.927.484	3.070.868	—	5.596.128	4.722.975
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	104.415	1.993.792	9.985.052	48.597.820	433.017.265	493.698.344	263.076.372
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2.038.397	2.213.870	2.915.573	—	—	7.167.840	7.167.840
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	844.242.787	434.400.137	443.939.669	413.042.249	468.716.374	2.604.341.216	2.318.518.067

* «5 жылдан астам» санатына жатқызылған мерзімсіз реттелген борыш сомасы дисконтталмаған сомалармен білдірілген.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

34. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Өтімділік тәуекелі (жалғасы)**

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы (жалғасы)

	2024 жылғы 31 желтоқсан					Жиыны	Баланстық құн
	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық		
Қаржылық міндеттемелер							
Қаржы ұйымдарының қаражаты	19.691.761	126.010	385.030	4.045.808	6.619.983	30.868.592	26.535.020
Клиенттердің қаражаты «РНИО» шарттары бойынша кредиторлық берешек	269.749.564	269.777.760	202.369.671	362.772.765	89.336	1.104.759.096	1.083.571.305
Реттелген борыш*	957.349.633	3.804.516	—	—	—	961.154.149	957.349.633
Жалдау бойынша міндеттемелер	—	—	—	—	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Ипотекалық ұйым алдындағы міндеттемелер	193.713	298.317	1.432.497	3.857.842	—	5.782.369	4.844.101
Басқа да қаржылық міндеттемелер	28.120	1.880.347	9.429.733	45.721.823	414.143.269	471.203.292	248.307.105
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	1.133.181	333.085	1.780.936	—	—	3.247.202	3.247.202
	1.248.145.972	276.220.035	215.397.867	416.398.238	421.852.588	2.578.014.700	2.324.854.366

* «5 жылдан астам» санатына жатқызылған мерзімді реттелген борыш сомасы дисконтталған сомалармен білдірілген.

Өтімділік тәуекелі туралы ақпаратты ашу мақсатында 2025 жылғы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік сипаттағы міндеттемелер «талап етілгенге дейін» ретінде жіктелген. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттардың талаптарына сәйкес кепілдіктер мен аккредитивтердің дисконтталмаған сомасы 12.468.606 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 7.171.974 мың теңге).

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салымшылардың өздерінің мерзімді депозиттерін кез келген сәтте алуға құқығы бар, бұл ретте көпшілік жағдайларда олар есептелген пайыздық кірісті алу құқығынан айырылып қалады. Банк көптеген клиенттер олар тиісті төлемді жасауға міндетті болатын ең ерте күнге өтеуді талап етпейді деп күтіп отыр. Тиісінше, жоғарыда аталған кестеде жеке тұлғалардың депозиттері осы жорамалды ескере отырып шарттық мерзімдерге сәйкес көрсетілген.

Басшылық міндеттемелерді өтеу және активтерді сату шарттарда белгіленгендерден ерекшеленуі мүмкін екен деп есептейді не болмаса басшылық ақша қаражатының ағындарын басқаруға уәкілетті не болмаса бұрынғы тәжірибе осы қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының қозғалу мерзімі шарттарда белгіленген мерзімдерден ерекшеленуі мүмкін екендігіне нұсқап отыр.

35. Әділ құнды бағалау**Әділ құнды бағалау процедуралары**

Жылымайтын мүлік сияқты маңызды активтерді бағалау үшін бөгде бағалаушылар тартылады. Бөгде бағалаушыларды тарту туралы мәселені Банк Басқармасы шешеді. Бағалаушыны таңдауды айқындайтын критерийлердің қатарына нарықты білу, бедел, тәуелсіздік және кәсіби стандарттарды сақтау кіреді. Әдетте, бағалаушылар үш жыл сайын өзгеріп отырады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

35. Әділ құнды бағалау (жалғасы)**Әділ құнды бағалау процедуралары (жалғасы)**

Әрбір есепті күнге Банк активтер мен міндеттемелер құнының өзгеруін саралайды, әрі соларға қатысты Банктің есеп саясатына сай қайта бағалау не болмаса қайта талдау талап етіледі. Бұл талдаудың мақсаттары үшін Банк бағалау есептеулеріндегі ақпаратты шарттармен және басқа да маңызды құжаттармен салыстыра отырып, алдыңғы бағалау кезінде пайдаланылған негізгі бастапқы деректерді тексереді. Бөгде бағалаушылармен бірге Банк әрбір актив пен міндеттеменің әділ құнындағы кез келген өзгерісті мұндай өзгерістің негізді екенін анықтау үшін тиісті сыртқы дерек көздерімен салыстырады.

Мерзімді түрде Банк және Банктің бөгде бағалаушылары бағалау нәтижелерін Банктің Аудит жөніндегі комитетіне ұсынады. Бұл ретте бағалау кезінде пайдаланылған негізгі жорамалдар талқыланады.

Әділ құн туралы ақпаратты ашып көрсету мақсаты үшін Банк актив немесе міндеттеме бойынша тәуекелдердің табиғаты мен сипаттамаларының негізінде активтер мен міндеттемелердің кластарын, сондай-ақ жоғарыда атап өтілгендей әділ құн көздерінің иерархиясын айқындайды.

Әділ құн көздерінің иерархиясы

<i>Бастапқы деректерді пайдалана отырып Әділ құнды бағалау</i>					
<i>2025 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Бағалау күні</i>	<i>1-деңгей</i>	<i>2-деңгей</i>	<i>3-деңгей</i>	<i>Жиыны</i>
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	2025 жылғы				
	31 желтоқсан	289.373.235	301.157.627	—	590.530.862
Негізгі құралдар	2025 жылғы				
	31 желтоқсан	—	—	12.115.061	12.115.061
Әділ құны бойынша бағаланатын міндеттемелер					
Туынды қаржылық міндеттемелер	2025 жылғы				
	31 желтоқсан	—	101.039	—	101.039

<i>Бастапқы деректерді пайдалана отырып Әділ құнды бағалау</i>					
<i>2024 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Бағалау күні</i>	<i>1-деңгей</i>	<i>2-деңгей</i>	<i>3-деңгей</i>	<i>Жиыны</i>
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	2024 жылғы				
	31 желтоқсан	811.881.114	354.458.618	—	1.166.339.732
Туынды қаржы активтері	2024 жылғы				
	31 желтоқсан	—	397.649	—	397.649
Негізгі құралдар	2022 жылғы				
	31 желтоқсан	—	—	10.701.984	10.701.984

2025 жылы Банк әділ құн иерархиясының деңгейлері арасындағы активтер мен міндеттемелерді аударған жоқ. 2024 жылы Банк жиынтық әділ құны 53.538.247 мың теңге болатын сауда-саттықтағы бағалы қағаздарын 1-деңгейден әділ құн иерархиясының 2-деңгейіне, сондай-ақ жиынтық құны 510.536.638 мың теңге болатын сауда-саттықтағы бағалы қағаздарын 2-деңгейден әділ құн иерархиясының 1-деңгейіне ауыстырды.

Деңгейлер арасындағы аударымдар нарықтың белсенділік деңгейінің өзгеруіне байланысты болды.

(Мың теңгемен, егер өзгеі көрсетілмесе)

35. Әділ құнды бағалау (жалғасы)					
Әділ құны бойынша ескерілмеген қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны					
Төменде Қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте әділ құны бойынша көрсетілмейтін Банктің қаржы құраамдарының кластары бөлігінде баланстық және әділ құнының салыстырмасы берілді. Кестеле Қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәні келтірілмеген:					
2025 жылғы 31 желтоқсан	Баланстық құн	Бастапқы деректері пайдалана отырып әділ құны бағалау			Жиыны
		1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер					
Қаржы ұйымдарындағы Қаражат	50.125.691	—	50.125.691	—	50.125.691
Инвестициялық бағалы Қағаздар	469.978.157	191.829.297	255.572.254	—	447.401.551
Клиенттерге берілген кредиттер	995.688.639	—	—	944.711.462	944.711.462
Микроқаржы ұйымына Қойылатын талаптар	9.627.264	—	—	9.627.264	9.627.264
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер					
Қаржы ұйымдарының Қаражаты	61.169.478	—	62.782.241	—	62.782.241
Клиенттерінің Қаражаты	1.510.584.945	—	1.563.185.639	—	1.563.185.639
Реттелген борыш	1.040.000	—	—	1.040.000	1.040.000
Ипотекалық ұйым алаындағы міндеттемелер	263.076.372	—	238.843.136	—	238.843.136

(Мың теңгемен, егер өзгеі көрсетілмесе)

35. Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Әділ құны бойынша ескерілмеген қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны (жалғасы)

2024 жылғы 31 желтоқсан	Бастапқы деректері пайдалана отырып әділ құнды бағалау			
	Баланстық құн	1-дсңгей	2-дсңгей	3-дсңгей
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер				
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	47.518.955	—	47.518.955	—
Инвестициялық бағалы қағаздар	254.009.790	277.341.192	—	—
Клиенттерге берілген кредиттер	766.612.520	—	—	765.854.507
Микроқаржы ұйымына қойылғанын талаптар	—	—	—	—
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер				
Қаржы ұйымдарының қаражаты	26.535.020	—	25.419.232	—
Клиенттердің қаражаты	1.083.571.305	—	1.106.326.017	—
Реттелген борыш	1.000.000	—	1.000.000	—
Жаалау бойынша міндеттемелер	4.844.101	—	—	4.844.101
Ипотекалық ұйым аадындағы міндеттемелер	248.307.105	—	235.816.543	—
				235.816.543

Бағалау және жорамалдау әдістемелері

Төменде жасалған қаржылық есептілікте әділ құн бойынша көрсетілетін активтер мен міндеттемелердің әділ құны айқындалған модельдер мен жорамалдар, сондай-ақ қаржылық жағдай туралы жасалған есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын, бірақ әділ құны ашылатын бағтар сипатталған.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

35. Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Бағалау және болжау әдістемелері (жалғасы)

Әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең болатын қаржы активтері мен міндеттемелер

Ақша қаражаты мен оның баламалары және өзге де қаржы активтері сияқты қаржы активтері және «РЕПО» шарттары бойынша кредиторлық берешек және өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) өзге де қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың әділ құны шамамен баланстық құнға тең болуға жол беріледі. Бұл жорамал талап еткенге дейінгі салымдарға, өтеу мерзімі белгіленбеген жинақ шоттарына да қолданылады.

Туынды қаржы құралдары

Құны Бағалау модельдерінің көмегімен анықталатын туынды қаржы активтері мен міндеттемелер, олар үшін бастапқы деректер нарықта байқалады, негізінен валюталық своптар мен форвардтық валюталық шарттар болып табылады. Барынша жиі қолданылатын бағалау моделіне келтірілген құн есептеулері пайдаланылатын форвардтық баға мен своптарды айқындау модельдері кіреді. Модельдер әртүрлі бастапқы деректерді, соның ішінде контрагенттердің кредиттік сапасын, форвардтық және спот-валюта бағамдарын және пайыздық мөлшерлеме қисықтарын біріктіреді.

Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін қаржы активтері мен міндеттемелер

Бағасы белгіленетін облигациялардың әділ құны есепті күнге баға белгілеуге негізделеді. Бағасы белгіленбейтін құралдардың, клиенттерге берілген кредиттердің, клиенттер қаражатының, басқа банктер мен басқа да қаржы ұйымдарындағы қаражаттың, банктер мен басқа да қаржы ұйымдары қаражатының, реттелген қарыздардың, басқа да қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құны ұқсас талаптары, кредиттік тәуекелі және өтеу мерзімі бар берешек бойынша қазіргі сәтте бар мөлшерлемелерді пайдалана отырып ақша қаражатының дисконтталған келешек ағындары арқылы бағаланады.

Негізгі құралдар – жер мен ғимараттар

Банктің жері мен ғимараттарының әділ құны салыстырмалы тәсіл арқылы анықталады.

Салыстырмалы тәсіл нақты жылжымайтын мүлік объектісінің сипатындағы, орналасқан жеріндегі немесе жай-күйіндегі ерекшеліктерді ескере отырып едәуір түзетілген нарықтық операциялардың бағаларына негізделген. Ұқсас ғимараттың құнын айқындау кезінде Банк келесі аспектілердің нарықтық құнына әсері туралы пайымдауды қолданады:

- Сауда-саттыққа түзету 5-тен 15 пайызға дейін;
- -10-дан +10 пайызға дейінгі ғимарат аумағына түзету;
- Басқа айырмашылықтар.

Сауда-саттыққа түзетулердің артуы жер мен ғимараттардың әділ құнының төмендеуіне әкеледі. Ғимараттың ауданы мен орналасқан жеріне түзетулердің жоғарылауы жер мен ғимараттардың әділ құнының өсуіне әкеледі.

36. Байланысты тараптармен операциялар

24 ХҚЕС (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» сәйкес, тараптардың бірінің екіншінің қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі әсер ету немесе бақылау мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп саналады. Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Банктің байланысты тараптарына Банк акционері, сондай-ақ Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелері және еншілес ұйымдар кіреді. Басқа байланысты тараптарға мыналар жатады: дауыс беретін акциялардың едәуір үлесі жанама немесе тікелей Банк акционеріне немесе Банкке айтарлықтай әсер ететін жеке тұлғаларға және күтілетіндей әсер ететін немесе оған Банктен мәмілелерінде көрсетілген жеке тұлға әсер ететін кез келген тұлғаға тиесілі компаниялар.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелер жасауы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланыспаған тараптардың арасындағы мәмілелердің бағалары мен талаптарынан ерекшеленуі мүмкін.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

36. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына байланысты тараптармен операциялар сомалары былайша көрсетілген:

2025 жылы 31 желтоқсан					
Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Еншілес кәсіпорындар	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқа да байланысты тараптар	
Активтер					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	199.377	—	6.532.110	—	—
Сауда-саттықтағы бағамы қағаздар	—	—	—	—	3.377.048
Клиенттерге берілген кредиттер	—	—	—	—	622.132
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ резерві	—	—	—	—	(1.320)
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	—	—	—	—	10.085.314
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар бойынша ККЗ резерві	—	—	—	—	(458.050)
Басқа да активтер	—	—	467.217	10.344.701	—
Міндеттемелер					
Клиенттердің қаражаты	14.515.478	452.405	—	76.973.738	27.686.398
Қаржы ұйымдарының қаражаты	—	—	6.452.219	—	—
Реттелген борыш	1.040.000	—	—	—	—
Басқа да міндеттемелер	1.579	229	549.329	2.091.803	9.240
2024 жылы 31 желтоқсан					
Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Еншілес кәсіпорындар	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқа да байланысты тараптар	
Активтер					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	180.120	—	—	—	—
Клиенттерге берілетін кредиттер	—	—	—	—	439.651
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ резерві	—	—	—	—	(1.806)
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	—	—	—	—	—
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар бойынша ККЗ резерві	—	—	—	—	—
Өзге де активтер	—	—	—	14.799	5.287
Міндеттемелер					
Клиенттердің қаражаты	8.177.553	332.710	—	51.731.575	22.502.230
Қаржы ұйымдарының қаражаты	—	—	—	—	—
Реттелген борыш	1.000.000	—	—	—	—
Басқа да міндеттемелер	10.291	231	—	7.659	2.172

2025 жылы Банк 108.896.815 мың теңге (2024 жыл: 70.989.131 мың теңге) сомасына «Басқа да байланысты тараптар» санатында көрсетілген Банктің байланысты тарабы «Фридом Финанс Кредит» микроқаржы ұйымы» ЖШС-нен микрокредиттер сатып алды (13-ескертпе).

(Мың теңгеммен, егер өзгегі көрсетілмесе)

36. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың бағары көрсетілген:

	2025 жыл					2024 жыл				
	Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Еншілес юрісп-орындар	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқалда байланысты тараптар	Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Еншілес юрісп-орындар	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқалда байланысты тараптар
Клиенттердің кредиттері бойынша пайыздық кіріс	-	81	-	18.511	282.244	-	-	-	-	74.354
Басқа активтер бойынша пайыздық кіріс	-	-	62.026	-	-	-	-	-	-	-
Кредиттік зияндар бойынша кірістер/(шығыстар)	-	-	-	5.171.159	(468)	-	9	-	-	(257)
Клиенттердің қаржы бойынша пайыздық шығыстар	-	(7.591)	-	(257.301)	(707.629)	-	(8.602)	-	(111.289)	(605.442)
Реттелген борыш бойынша пайыздық шығыстар	(80.000)	-	-	-	-	(80.000)	-	-	-	-
Өзге де пайыздық шығыстар	-	-	(16.781)	-	-	-	-	-	-	-
Комиссиялық кірістер	20.792	771	-	4.474.240	73.417	26.940	1.888	-	160.572	82.188
Комиссиялық шығыстар	(31.488)	-	-	(3.251.877)	-	(1.372.071)	-	-	(78.935)	-
Шектелмеген зиян арқылы өдіс құны бойынша таза пайда	983.210	888.453	-	-	1.627.848	215.572	1.437	-	-	1.927.087
Пайда немесе зиян арқылы өдіс құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза пайда	-	-	-	-	435.349	-	-	-	-	-
Шығындарды өтеу бойынша кіріс	-	-	-	-	17.140.283	-	-	-	-	-
Басқалда кірістер	-	930	-	879.692	-	-	-	-	-	-
Басқалда операциялық шығыстар	-	-	-	(208.514)	(1.128.242)	(18.393)	(19.506)	-	(935.192)	(1.074.803)

(Мың теңгемен, егер өзгей көрсетілмесе)

36. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына номиналды сыйақы мөлшерлемелері мен байланысты тараптармен мәмілелер бойынша өтеу мерзімдері былайша көрсетілген:

	2025 жылғы 31 желтоқсан				2024 жылғы 31 желтоқсан			
	Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқа да байланысты тараптар	Бас ұйым	Негізгі басқарушы персонал	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Басқа да байланысты тараптар
Клиенттерге берілетін кредиттер								
Өтеу мерзімі	-	-	-	2026-2049	-	-	-	2026-2049
Теңгемен жылдық сыйақы мөлшерлемесі	-	-	-	7,00-40,00%	-	-	-	7,00-40,00%
Клиенттердің қаражаты								
Өтеу мерзімі	Мерзімсіз	2026-2028	2026	2026-2030	Мерзімсіз	2024-2026	2026	2024-2029
Теңгемен жылдық сыйақы мөлшерлемесі	-	8,80%-17,21%	0,10%	0,10%-18,20%	-	0,10%-16,20%	0,10%	0,10%-16,20%
АҚШ долларында / еуропен жылдық сыйақы мөлшерлемесі	-	1,00%	-	0,10%-1,10%	-	0,80%-1,00%	-	0,10%-1,10%
Реттелген борыш								
Өтеу мерзімі	Мерзімсіз	-	-	-	Мерзімсіз	-	-	-
Теңгемен жылдық сыйақы мөлшерлемесі	8,00%	-	-	-	8,00%	-	-	-

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде негізгі басқарушы персоналдың 7 (жеті) мүшесіне сыйақы сомасы туралы ақпарат берілген:

	2025 жыл	2024 жыл
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	329.274	298.798
Ұзақ мерзімді төлемдер	110.531	-
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	53.953	31.365
Жыны	493.758	330.163

2025 жылы жоғарыдағы кестеде персоналға арналған шығыстарда көрсетілген негізгі басқарушы персоналға сыйақы құрамына 110.531 мың теңге сомасына ұзақ мерзімді төлемдерге байланысты шығыстар енгізілді.

(Мың теңгелен, егер өзгесі көрсетілмесе)

37. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу мерзіміне қатысты активтер мен міндеттемелер көрсетілген.

Активтер	2025 жылғы 31 желтоқсан			2024 жылғы 31 желтоқсан		
	<i>Бір жыл ішінде</i>	<i>Бір жылдан артық</i>	<i>Жпыны</i>	<i>Бір жыл ішінде</i>	<i>Бір жылдан артық</i>	<i>Жпыны</i>
Ақша қаражаты мен оның баламалары	373.076.228	—	373.076.228	254.681.637	—	254.681.637
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	50.125.691	—	50.125.691	47.518.955	—	47.518.955
Сауда-саттықтағы бағалы қағаздар	590.530.862	—	590.530.862	73.275.758	1.093.063.974	1.166.339.732
Инвестициялық бағалы қағаздар	40.159.212	429.818.945	469.978.157	21.197.876	232.811.914	254.009.790
Туынды қаржы активтері	—	—	—	397.649	—	397.649
Клиенттерге берілетін кредиттер	112.488.486	883.200.153	995.688.639	74.040.645	692.571.875	766.612.520
Микроқаржы ұйымына қойылатын талаптар	5.036.830	4.590.434	9.627.264	—	—	—
Негізгі құралдар	—	43.059.486	43.059.486	—	26.921.975	26.921.975
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	—	3.810.281	3.810.281	—	4.261.838	4.261.838
Материалдық емес активтер	—	14.804.809	14.804.809	—	8.844.404	8.844.404
Еңгілес ұйымдарға инвестициялар	—	4.124.561	4.124.561	—	4.564.000	4.564.000
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	960.699	—	960.699	230.844	—	230.844
Басқа да активтер	10.200.776	13.581.375	23.782.151	8.013.734	—	8.013.734
Активтер жиыны	1.182.578.784	1.396.990.044	2.579.568.828	479.357.098	2.063.039.980	2.542.397.078
Міндеттемелер						
Туынды қаржылық міндеттемелер	101.039	—	101.039	—	—	—
«РЕНЮ» шарттары бойынша кредиторлық берешек	470.655.418	—	470.655.418	957.349.633	—	957.349.633
Клиенттердің қаражаты	1.164.618.746	345.966.199	1.510.584.945	727.042.801	356.528.504	1.083.571.305
Қаржы ұйымдарының қаражаты	24.613.538	36.555.940	61.169.478	19.691.760	6.843.260	26.535.020
Ипотекалық ұйым адындағы міндеттемелер	366.641	262.709.731	263.076.372	317.847	247.989.258	248.307.105
Жалдау бойынша міндеттемелер	1.992.753	2.730.222	4.722.975	1.460.025	3.384.076	4.844.101
Реттелген борыш	40.000	1.000.000	1.040.000	—	1.000.000	1.000.000
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	—	2.265.494	2.265.494	—	1.319.461	1.319.461
Басқа да міндеттемелер	18.851.805	—	18.851.805	11.236.620	—	11.236.620
Міндеттемелер жиыны	1.681.239.940	651.227.586	2.332.467.526	1.717.098.686	617.064.559	2.334.163.245
Нетто позиция	(498.661.156)	745.762.458	247.101.302	(1.237.741.588)	1.445.975.421	208.233.833

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

37. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау (жалғасы)

Алғашқы талап бойынша өтелуі тиіс міндеттемелер жоғарыдағы кестеде өтеу туралы талап мәлімделгендей етіп қарастырылады. Алайда Банк көптеген клиенттер ол тиісті төлемді жасауға міндетті болатын ең ерте күнге өтеуді талап етпейді деп күтіп отыр. Сонымен қатар, Банк қажет болған жағдайда инвестициялық бағалы қағаздарды қысқа уақыт кезеңінің ішінде сата алады деп санайды, өйткені бұл бағалы қағаздар өтімділігі жоғары болып табылады. Сондай-ақ, Банкте өтімділікпен күтпеген жағдайлар туындаған жағдайда өтімділікті тартудың баламалы құралдары бар, оның ішінде Бас ұйым тарапынан қаржылық қолдау бар.

38. Капитал жеткіліктігі

Банк қызметіне тән тәуекелдерден қорғану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Банк капиталының жеткіліктілігі өзге әдістермен қатар Банкке қадағалауды жүзеге асыру кезінде ҚРҰБ белгілеген нормативтерді қолдана отырып бақыланады.

Банк үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Банктің капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауынан және жоғары кредиттік рейтинг пен қызметті жүзеге асыру мен акционерлік құнды максималдандыруға қажет капитал жеткіліктілігінің нормативтерін ұстап тұруды қамтамасыз етуден тұрады.

Банк өз капиталының құрылымын басқарады және экономикалық жағдайлар мен жүзеге асыратын қызмет түрлері тәуекелдерінің сипаттамаларындағы өзгерістерге орай оны түзетіп отырады.

ҚРҰБ белгілеген қолданыстағы талаптарға сәйкес банктер мыналарды қолдауы тиіс:

- Негізгі капиталдың кредиттік тәуекелдің дәрежесі бойынша алынған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің, нарықтық тәуекел мен операциялық тәуекелдің (k1.1) сандық шамасын ескере отырып есептелген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің ара қатынасын;
- Инвестицияларды шегере отырып 1-деңгейдегі капиталдың кредит тәуекелінің дәрежесі бойынша алынған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің, нарықтық тәуекел мен операциялық тәуекелдің (k1.2) сандық шамасын ескере отырып есептелген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің сомасына ара қатынасы;
- Нормативтік капиталдың кредит тәуекелінің дәрежесі бойынша алынған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің, нарықтық тәуекел мен операциялық тәуекелдің (k2) сандық шамасын ескере отырып есептелген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің сомасына ара қатынасы.

Жоғарыда аталған коэффициенттерді есептеу мақсаттарына арналған инвестициялар заңды тұлғаның акционерлік капиталына салымдарды (жарғылық капиталға қатысу үлестерін), сондай-ақ заңды тұлғаның субординацияланған борышын білдіреді, әрі олардың жиынтық мөлшері Банктің 1-деңгейдегі капиталы мен 2-деңгейдегі капиталының жалпы мөлшерінің 10%-нан асады.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Банк капиталының жеткіліктілік коэффициентінің нормативі былайша болды:

	2025 жылы 31 желтоқсан	2024 жылы 31 желтоқсан
1-деңгейдегі капитал	235.893.342	201.859.061
2-деңгейдегі капитал	—	—
Нормативтік капитал жиыны	235.893.342	201.859.061
Тәуекелді, шартты міндеттемелерді, туынды қаржы құралдарын, операциялық және нарықтық тәуекелді ескере отырып алынған нормативтік активтердің барлығы	1.375.592.143	1.193.895.741
k1-1 капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (кем дегенде 7,5%)	17,1%	16,9%
k1-2 капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (кем дегенде 8,5%)	17,1%	16,9%
k2 капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (кем дегенде 10,0%)	17,1%	16,9%

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

39. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Осы жекелеген қаржылық есептілікке қол қойылған күні басшылық ақпаратты қосымша ашып көрсетуді талап ететін деп айқындаған елеулі оқиғалар болған жоқ.